

Anna Bergqvist Livengård, 0586-481 85
anna.bergqvistlivengard@degerfors.se

Föreskrift för gångbanerenhållning

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna och sända till kommunfullmäktige att anta föreskrifterna för gångbanerenhållning. I och med antagande av föreskrifterna upphör nu gällande ”Ålägganden om gångbanerenhållning mm” antagen § 84/1995-11-27 att gälla.

Sammanfattning av ärendet

Gällande föreskrift för gångbanerenhållning antogs av kommunfullmäktige i § 84/1995-11-27. Serviceförvaltningen har tagit fram en ny uppdaterad föreskrift som beskriver inom vilka ramar och vilket ansvarsområde som en fastighetsinnehavare har vad gäller gångbanerenhållning. Detta har gjorts för att klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunen och enskilda fastighetsinnehavare och för att kommunen ska ha en laglig grund att hänvisa till när det uppstår frågor om just vem som gör vad och vem som har ansvaret.

Finansiering

Finansiering av framtagning av föreskrifter hanteras av ordinarie driftkostnad.

Konsekvensbeskrivning

Förslaget har en positiv påverkan på barn och unga genom att säkerställa att gångbanor och andra utrymmen utanför fastigheter är välunderhållna och trygga. Detta främjar barns och ungas säkerhet och mobilitet i kommunen.

Vad gäller folkhälsan så kan förslaget ha en positiv påverkan på den fysiska och psykiska hälsan genom att också här säkerställa att gångbanor är säkra och användbara. Det kan uppmuntra människor att promenera och röra sig mer, vilket i sin tur kan gynna hälsan.

Förslaget skulle kunna orsaka en ekonomisk påfrestning på vissa grupper om de inte har en möjlighet att ta sig an denna föreskrift. Men i den föreslagna föreskriften finns ett undantag som kan åberopas om synnerliga skäl föreligger.

Förslaget främjar jämlikhet genom att säkerställa att alla fastighetsinnehavare har rättvisa krav och skyldigheter för gångbanerenhållning, oberoende av ålder,

etnicitet eller religion, vilket kan öka social rättvisa. Dessutom ökar detta förslag tillgängligheten och det i sin tur kan förbättra rörligheten för personer med funktionsnedsättningar och göra gångbanor mer tillgängliga för alla.

Avslutningsvis ska förslaget öka tryggheten genom att säkerställa att gångbanor är välunderhållna och fria från hinder, vilket minskar risken för olyckor och främjar en känsla av säkerhet i samhället.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-10-06

Serviceämnden § 26/2023-04-13

Bilaga 1 Förslaget till föreskriften ”Gångbanerenshållning i Degerfors kommun”

Bilaga 2 Åläggande om gångbanerenshållning m.m.” (95/KK0208)

Anna Bergqvist Livengård

Kommunsekreterare

Beslut ska skickas till

Tf. Förvaltningschef Serviceförvaltningen

Enhetschef gata, park och renhållning

Miljö- och samhällsbyggnadschef

Checklista för mångfald

Mångfald handlar om likheter och olikheter. Begreppet används oftast för att beskriva en variation av olika egenskaper hos individerna i en grupp. Checklistan och dess aspekter ska säkerställa att förslag till beslut tas fram genom bejakande av att alla blir likvärdigt bemötta oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion, politisk åskådning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Aspekt att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömningen Bidrar beslutsförslaget till ...	Beslutsförslaget bedöms ha ...			Ej relevant
		en positiv påverkan	ingen påverkan	en negativ påverkan	
Barnkonventionen	- barns och ungas bästa?	X			
Folkhälsa	- att den fysiska och psykiska hälsan hos kommuninvånarna påverkas?	X			
	- jämlik hälsa, t.ex. god hälsa på lika villkor (tillgång oberoende av social eller ekonomisk situation)?	X			
	- att livsstil och levnadsvanor kopplad till god hälsa påverkas?	X			
Jämlikhet och social rättvisa	- en likvärdig tillgång till kommunens service för alla kommunens invånare oavsett ålder, etnicitet eller religion?	X			
	- att alla, oavsett funktionsnedsättning, har tillgång till kommunens verksamheter?	X			
	- att främja mångfald/integration?				X
Jämställdhet	- att allas (oavsett kön) möjligheter till att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv påverkas?	X			
Trygghet	- att öka den upplevda tryggheten hos berörda målgrupper i Degerfors?	X			

§ 26

Dnr 00023-2023

Föreskrift för gångbanerenshållning

Servicenämndens beslut

Servicenämnden ställer sig bakom förslaget till föreskriften "Gångbanerenshållning i Degerfors kommun" och sänder det vidare till kommunstyrelsen för att sända det till kommunfullmäktige för ett antagande samt att föreslå för kommunfullmäktige att nu gällande "Äläggande om gångbanerenshållning m.m." (95/KK0208), antagen 1995-11-27, upphävs.

Sammanfattning av ärendet

I Degerfors kommun finns det en föråldrad föreskrift om gångbanerenshållning och som inte är publicerad på hemsidan. Det finns då egentligen ingen föreskrift som vi kan hänvisa till när vi vill att fastighetsägaren ska ta sitt ansvar vad gäller renhållning av gångbana eller annat utrymme utanför fastigheterna som behövs för gångtrafiken. Därför har nu Serviceförvaltningen tagit fram en ny uppdaterad föreskrift som beskriver inom vilka ramar och vilket ansvarsområde som en fastighetsinnehavare har vad gäller gångbanerenshållning. Detta har gjorts för att klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunen och enskilda fastighetsinnehavare och för att kommunen ska ha en laglig grund att hänvisa till när det uppstår frågor om just vem som gör vad och vem som har ansvaret. Det är också något som främjar en likabehandling i kommunen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse SRN 151-2022

Tjänsteskrivelse 2023-02-22

Bilaga 1 Förslaget till föreskriften "Gångbanerenshållning i Degerfors kommun"

Bilaga 2 Äläggande om gångbanerenshållning m.m." (95/KK0208)

Skickas till

Tf. Förvaltningschef Serviceförvaltningen
Enhetschef gata, park och renhållning
Miljö- och samhällsbyggnadschef

Viveka Wernqvist, 0586-483 68
viveka.wernqvist@degerfors.se

SRN 23–2023

Föreskrift för gångbanerenhållning

Förslag till beslut

Serviceförvaltningen föreslår att Servicenämnden ställer sig bakom förslaget till föreskriften ”Gångbanerenhållning i Degerfors kommun” och sänder det vidare till kommunstyrelsen för att sända det till kommunfullmäktige för ett antagande samt att föreslå för kommunfullmäktige att nu gällande ”Äläggande om gångbanerenhållning m.m.” (95/KK0208), antagen 1995-11-27, upphävs.

Sammanfattning av ärendet

I Degerfors kommun finns det en föråldrad föreskrift om gångbanerenhållning och som inte är publicerad på hemsidan. Det finns då egentligen ingen föreskrift som vi kan hänvisa till när vi vill att fastighetsägaren ska ta sitt ansvar vad gäller renhållning av gångbana eller annat utrymme utanför fastigheterna som behövs för gångtrafiken. Därför har nu Serviceförvaltningen tagit fram en ny uppdaterad föreskrift som beskriver inom vilka ramar och vilket ansvarsområde som en fastighetsinnehavare har vad gäller gångbanerenhållning. Detta har gjorts för att klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunen och enskilda fastighetsinnehavare och för att kommunen ska ha en laglig grund att hänvisa till när det uppstår frågor om just vem som gör vad och vem som har ansvaret. Det är också något som främjar en likabehandling i kommunen.

Ärendet

En kommun har rätt att bestämma, att ansvaret för viss renhållning och vinterväghållning som kommunen annars skulle svara för ska föras över på fastighetsinnehavarna. Denna möjlighet gäller i fråga om gångbana eller annat utrymme utanför fastigheterna som behövs för gångtrafiken.¹ Enligt 3 § första stycket lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

---

¹ SKR. Äläggande om gångbanerenhållning med mera. Cirkulär publicerad 2018. SKR <https://skr.se/skr/tjanster/cirkular/cirkular/2018/alaggandemgangbanerenhallningmm.25863.html> (hämtad 2022-11-23)

(SFS 1998:814) kan kommunen ålägga en fastighetsinnehavare inom ett område med detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser att utföra de åtgärder som avses i 2 § första stycket i lagen i fråga om gångbanor eller andra utrymmen utanför fastigheten som behövs för gångtrafiken. Enligt 3 § andra stycket lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en kommun meddela närmare föreskrifter i fråga om de åtgärder som ska vidtas av fastighetsinnehavaren. Ett sådant bemyndigande har tagits in i 1 § förordningen om gatuhållning och skyltning (SFS 1998:929). Enligt denna bestämmelse får kommunfullmäktige meddela sådana föreskrifter som avses i 3 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

Finansiering

Finansiering av framtagning av föreskrifter hanteras av ordinarie driftkostnad.

Konsekvensbeskrivning

Utan någon föreskrift med möjlighet att lägga över en del av ansvaret på fastighetsägare bör Serviceförvaltningen få en ökad budget och extra resurser för att kunna ta det ansvar som åligger kommunen enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt förordning (1998:929) om gatuhållning och skyltning.

Bedömning

Serviceförvaltningen bedömer att den nya föreskriften skulle leda till tydligare ansvarsfördelning, likabehandling och ett stöd för personalen att kunna ge rätt information till våra medborgare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse SRN 151–2022

Tjänsteskrivelse 2023-02-22

Bilaga 1 Förslaget till föreskriften ”Gångbanerenshållning i Degerfors kommun”

Bilaga 2 Åläggande om gångbanerenshållning m.m.” (95/KK0208)

Viveka Wernqvist
Trafikingenjör

Beslut ska skickas till

Tf. Förvaltningschef Serviceförvaltningen

Enhetschef gata, park och renhållning

Miljö- och samhällsbyggnadschef

Föreskrifter om gångbanerenhållning i Degerfors kommun

Grunder

Fastighetsinnehavares skyldighet

1 § Det åligger både innehavare och nyttjanderättshavare av fastighet inom område med detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser, att utföra de renhållnings-, snöröjnings- och liknande åtgärder som avses i 2 § första stycket Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning i fråga om gångbana och annat för gångtrafik erforderligt utrymme utanför fastigheten (nedan kallat gångbaneutrymme). Skyldigheten gäller även innehavare av fastighet inom sådant område där staten varit väghållare om kommunen övertagit väghållaransvaret.

Definitioner

Fastighetsinnehavare: Med fastighetsinnehavare avses enligt 1 § Lag med särskilda bestämmelser om

gaturenhållning och skyltning den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5

§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare.

Nyttjanderättshavare: är den som, utan att vara fastighetsägare, har rätt att bruka eller nyttja en fastighet. Arrendator, hyresgäst, innehavare av bostadsrätt och tomträttshavare är typiska nyttjanderättshavare.

Gångbaneutrymme: Med gångbaneutrymme avses det utrymme som finns utanför fastigheten.

Föreskrifter gångbaneutrymme

Gångbaneutrymme

2 § Med gångbaneutrymme avses det utrymme som finns utanför fastigheten. Där gångbana saknas och körbana eller annat utrymme används för gångtrafik ska utrymmet för gångtrafik utgöra minst 1,2 meter från fastighetens tomtgräns.

Växtlighet och nedskräpning

3 § Det åligger fastighetsinnehavaren att ta bort ogräs och annan växtlighet samt att sopa upp och föra bort orenlighet och nedskräpande föremål från gångbaneutrymmet.

Växtligheten får inte skymma sikten, dölja vägmärken eller försvåra gatuhållningen.

Växtligheten får inte heller breda ut sig utanför tomtgräns. På hörntomt får växtligheten inte vara högre än 80 cm över gatunivå, inom en sikttriangel om minst 10 meter åt vardera håll.

Vid utfart mot gata får växter inte vara högre än 80 cm över gatunivå.

Sikten ska vara fri minst 2,5 meter från gatan eller gångbanan. För buskar eller träd som sträcker sig ut över gata eller gångbana krävs fri höjd enligt nedan:

- Över gångbana, minst 2,5 meter

- Över cykelväg, minst 3,2 meter

- Över körbana, minst 4,6 meter

Grenar som hänger längre ned över gång- eller körbanan ska sågas av.

Snöröjning m. m.

4 § Det åligger fastighetsinnehavaren att snarast avlägsna snö och is som är till olägenhet för gångtrafiken och att vid halka skyndsamt sanda gångbaneutrymmet eller vidta andra åtgärder till motverkande av halka.

Snö och is som skottats eller rasat ned på gångbaneutrymmet från tak, balkonger och liknande ska avlägsnas. Även snö och istappar på tak är fastighetsinnehavarens ansvar.

Det åligger fastighetsinnehavaren att sopa upp och föra bort sand från gångbaneutrymmet.

För att minska kostnaderna för snöbortforsling plogar vi ibland, vid rikligt snöfall, upp snön på gångbanorna. När detta sker är du som fastighetsägare tillfälligt befriad från ditt ansvar att snöröja och sanda gångbanorna. När gångbanorna snöröjts igen är du åter ansvarig för snöröjning och sandning.

Kommunen svarar dock för snöröjning, halkbekämpning samt sandupptagning efter vintersäsongen utmed kombinerade gång- och cykelstråk.

Rännstensbrunnar

5 § Det åligger fastighetsinnehavaren att hålla galler till rännstensbrunn fri från skräp, löv, snö och is i de fall rännstensbrunnen ligger inom gångbaneutrymmet. Fasta ämnen såsom stenar, grus och skräp, får inte sopas eller spolats ned i rännstensbrunnen.

Övrigt

6 § Fastighetsinnehavaren skall också vidta övriga erforderliga åtgärder för att hålla gångbaneutrymmet i sådant skick att uppkomsten av sanitär olägenhet hindras samt att de kraven tillgodoses som med hänsyn till förhållandena på platsen och övriga omständigheter kan ställas i fråga om trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet.

Föreläggande och förbud

7 § Bygg- och miljönämnden beslutar om föreläggande och förbud samt bestämmande om vite som behövs i enskilt fall för efterlevnad av lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning eller föreskrifter som meddelats avseende gatuhållning. I 12 § samma lag finns vidare bestämmelser om ett föreläggande eller förbud inte efterlevs får kommunen (Bygg- och miljönämnden) låta vidta åtgärder på den ansvariges bekostnad.

Straff med mera

8 § Fastighetsinnehavare som uppsåtligt eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter enligt 1 och 3–6 §§ kan dömas till böter enligt 14 § Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Den som överträtt vitesföreläggande döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet.

Undantag

10 § Bygg- och miljönämnden kan efter skriftlig ansökan medge undantag från den skyldighet som annars åvilar fastighetsinnehavare, om synnerliga skäl därtill föreligger.

Detta beslut gäller fr.o.m. den ..... och ersätter äldre beslut i kommunen om fastighetsägares ansvar för gångbanerenshållningen.

95. 10 30

95/KK0208

Äläggande om gångbanerenhållning m m

Kommunfullmäktige i Degerfors kommun har den 27/11-95884 beslutat följande med stöd av 19 § renhållningslagen (1979:596) och 13 a § renhållningsförordningen (1990:984).

Fastighetsinnehavares skyldighet

§ 1 Det åligger innehavare av fastighet inom område med detaljplan, där kommunen är huvudman för allmänna platser, att utföra de renhållnings-, snöröjnings- och liknande åtgärder som avses i 18 § första stycket renhållningslagen ifråga om den gångbana och annat för gångtrafiken erforderligt utrymme utanför fastigheten (nedan kallat *gångbaneutrymme*).

Skyldigheten gäller även innehavare av fastighet inom sådant område där staten varit väghållare om kommunen övertagit väghållaransvaret.

Med fastighetsinnehavare avses enligt 1 § tredje stycket renhållningslagen den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare.

Närmare föreskrifter om de åtgärder som skall vidtas

§ 2 Nedanstående närmare föreskrifter gäller i fråga om de åtgärder som skall vidtas av fastighetsinnehavaren.

Växtlighet och nedskräpning

3 § Det åligger fastighetsinnehavaren att ta bort ogräs och annan växtlighet samt att sopa upp och föra bort orenlighet och nedskräpande föremål från gångbaneutrymme.

Snöröjning m m.

§ 4 Det åligger fastighetsägaren att snarast avlägsna snö och is som är till olägenhet för gångtrafiken och att vid halka skyndsamt sanda gångbaneutrymme eller att vidta andra åtgärder till motverkande av halka.

I de fall då kommunen använder gångbaneutrymme som snöupplag, skall sandning för gångtrafik utföras efter sidan på gatan.

Det åligger också fastighetsägaren att sopa upp och föra bort sand från gångbaneutrymme,

Rännstensbrunnar

5 § Det åligger fastighetsinnehavaren att hålla galler till rännstensbrunn fri från snö och is i de fall rännstensbrunnen ligger inom gångbaneutrymmet. Fasta ämnen såsom stenar, grus, skräp, får inte sopas eller spolats ned i rännstensbrunnen.

Övrigt

6 § Fastighetsinnehavaren skall också vidta övriga åtgärder för att hålla gångbaneutrymmet i sådant skick att uppkomsten av sanitär olägenhet hindras samt de krav tillgodoses som med hänsyn till förhållandena på platsen och övriga omständigheter kan ställas ifråga om trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet.

Straff m m.

7 § Fastighetsinnehavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter enligt 1 och 3-6 §§ kan dömas till böter enligt 24 § andra stycket renhållningslagen.

I 23 § renhållningslagen finns vidare bestämmelser om förelägganden och om tvångsutförande på den försumliges bekostnad.

Detta beslut gäller fr o m 1 januari 1996 och ersätter äldre beslut i kommunen om fastighetsägarens ansvar för gångbanerenshållningen.

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 18:16
Diariernr: 18/04196
Nyckelord:
Handläggare: Per Henningsson, Olof Moberg, Johan Larsson
Avdelning: Avdelningen för juridik
Datum: 2018-09-11
Mottagare: Kommunstyrelse
Gator/Vägar
Juridik
Rubrik: Åläggande om gångbanerenshållning m.m.
Ersätter: 1995:153
Bilagor: Bilaga 1; Underlag för beslut om Åläggande om gångbanerenshållning m.m.
Bilaga 2; Kommentarer till underlaget för beslut om åläggande om gångbanerenshållning m.m.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 18:16

Avdelningen för juridik
Per Henningsson
Olof Moberg
Johan Larsson

Kommunstyrelse
Gator/Vägar
Juridik

Åläggande om gångbanerenhållning m.m.

En kommun har rätt att bestämma att ansvaret för viss renhållning och vinterväghållning som kommunen annars skulle svara för ska föras över på fastighetsinnehavarna. Denna möjlighet gäller ifråga om *gångbana eller annat utrymme utanför fastigheterna som behövs för gångtrafiken*. Detta framgår av 3 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (SFS 1998:814). Det bör understrykas att det bara är sådan skyldighet som annars skulle ligga på kommunen som kan föras över på fastighetsinnehavaren. Det innebär att det måste vara fråga om mark som är utlagd som allmän plats enligt detaljplan, att platsen måste ligga inom detaljplan med kommunalt huvudmannaskap och att åtgärderna inte ska ankomma på staten som väghållare.

Möjligheten att ålägga fastighetsinnehavare viss skyldighet att renhålla gångbana är inte ny. Den infördes 1957 i samband med att det grundläggande ansvar för gatuhållningen som tidigare åvilat fastighetsägarna istället lades på kommunerna.

Tidigare togs sådana ålägganden ofta in i kommunernas lokala ordningsstadgor. Övergångsbestämmelserna vid ordningslagsreformen 1994 innebar att äldre lokala ordningsföreskrifter upphörde att gälla den 1 januari 1996. Det innebär att också föreskrifter om gångbanerenhållning som tagits in i äldre lokala ordningsstadgor upphörde att gälla vid denna tidpunkt. För att föreskrifter om gångbanerenhållning numera ska gälla måste kommunfullmäktige därför ha fattat beslut om sådana föreskrifter efter ordningslagens ikraftträdande den 1 april 1994.

I samband med ordningslagsreformen överfördes bestämmelserna om åläggande av gångbanerenhållningen till den då gällande renhållningslagen. I samband med miljöbalksreformen 1999 kom bestämmelserna istället att föras in i den då nya lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

Att renhållningslagen upphörde i samband med miljöbalksreformen har inte påverkat giltigheten av tidigare beslutade föreskrifter. Av punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (SFS 1998:814) framgår att föreskrifter som gällde den 1 januari 1999 och som meddelats med stöd av renhållningslagen ska anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i den nya lagen.

I dag framgår det av 3 § första stycket lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning att kommunen kan **ålägga** en fastighetsinnehavare inom ett område med detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser att utföra de åtgärder som avses i 2 § första stycket i lagen i fråga om gångbanor eller andra utrymmen utanför fastigheten som behövs för gångtrafiken. Enligt 3 § andra stycket lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en kommun meddela **närmare föreskrifter** i fråga om de åtgärder som ska vidtas av fastighetsinnehavaren. Ett sådant bemyndigande har tagits in i 1 § förordningen om gatuhållning och skyltning (SFS 1998:929). Enligt denna bestämmelse får kommunfullmäktige meddela sådana föreskrifter som avses i 3 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

I samband med ordningslagsreformen utarbetade dåvarande Svenska Kommunförbundet ett underlag för utformning av åläggande och föreskrifter om gångbanerenshållning (cirkulär 1995:153, *Åläggande om gångbanerenshållning m.m.*)

Ändrad lagstiftning och vissa erfarenheter har gjort det angeläget att se över det underlaget. I detta cirkulär redovisas därför ett uppdaterat underlag för utformning av åläggande och föreskrifter om gångbanerenshållning med kommentarer. Det nya underlaget bygger dock i allt väsentligt på underlaget i 1995 års cirkulär.

Underlaget är liksom tidigare avsett att vara till hjälp vid de lokala bedömningar som måste ske i kommunerna.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av förbundsjuristerna Per Henningsson (tfn: 08-452 79 78, mail: per.henningsson@skl.se), Olof Moberg (tfn: 08-452 79 88, mail: olof.moberg@skl.se) eller Johan Larsson (tfn: 08-452 79 79, mail: johan.larsson@skl.se).

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för juridik

Germund Persson

Bilagor:

1. Underlag för beslut om åläggande om gångbanerenshållning m.m.
2. Kommentarer till underlag för beslut om åläggande gångbanerenshållning m.m.

Anna Bergqvist Livengård, 0586-481 85
anna.bergqvistlivengard@degerfors.se

Digitaliseringspolicy

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen godkänna och sända digitaliseringspolicyen till kommunfullmäktige för antagande.

Sammanfattning av ärendet

Syftet med kommunens policy för digital verksamhetsutveckling är att slå fast inriktnings- och ambitionsnivå för kommunens digitaliseringsarbete.

Digitaliseringsarbetet ska ses som ett strategiskt verktyg i skapandet av en effektivare organisation, förhöjd samhällsservice och ökad delaktighet hos invånarna. Policyen ska också ses som ett stöd till kommunens nämnder och verksamheter samt ge vägledning i att nå kommunens mål med hjälp av digitalisering.

Konsekvensbeskrivning

Ingen påverkan bedöms utifrån mångfaldschecklistan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-10-06

Digitaliseringspolicy

Anna Bergqvist Livengård
Kommunsekreterare

Beslut ska skickas till

Kommundirektör
Förvaltningschefer

Jörgen Neuman

- ➔ **Policy**
- Plan
- Riktlinje
- Handlingsplan
- Rutin
- Instruktion

Digitaliseringspolicy

2023 - 2026

Dokumenttyp Policy	Beslutsinstans Kommunfullmäktige
Dokumentet gäller Kommunövergripande	Dokumentansvarig Kommundirektör
Revideringar "[Skriv datum och §]"	
Datum för beslut "[Skriv beslutsdatum]"	Diarienummer

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Syfte.....	3
1.2	Bakgrund	3
2	Fokusområden De fem delmålen i den nationella digitaliseringsstrategin sammanfattas nedan	4
2.1	Digital infrastruktur.....	4
2.2	Digital kompetens	4
2.3	Digital trygghet.....	4
2.4	Digital innovation	4
2.5	Digital ledning	4
3	Kommunens strategiska områden.....	5
3.1	Ökad service och tillgänglighet för kommunmedlemmar, näringsliv och besökare	5
3.2	Digital välfärd	5
3.3	Den digitala skolan	5
3.4	Den effektiva och trovärdiga myndigheten	7

Vad är digitalisering

- en metod för **verksamhetsutveckling** där digitala lösningar används för automatisering och innovation.

Vad menas med:
automatisering?

Göra befintliga processer effektivare.

innovation?

Skapa nya tjänster för kommunmedlemmar, näringsliv, besökare och medarbetare inom organisationen.

1 Inledning

1.1 Syfte

Syftet med kommunens policy för digital verksamhetsutveckling är att slå fast inriktnings- och ambitionsnivå för kommunens digitaliseringsarbete.

Digitaliseringsarbetet ska ses som ett strategiskt verktyg i skapandet av en effektivare organisation, förhöjd samhällsservice och ökad delaktighet hos invånarna. Policyn ska också ses som ett stöd till kommunens nämnder och verksamheter samt ge vägledning i att nå kommunens mål med hjälp av digitalisering. *”Digitalt först” ska vara ett av kommunens ledord.*

1.2 Bakgrund

Den 6 oktober 2011 presenterade regeringen ”Den digitala agendan för Sverige”, i vilket det slås fast att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Detta mål har också antagits av riksdagen. För att uppnå detta mål krävs insatser på alla nivåer.

Degerfors kommun saknar idag ett övergripande styrdokument för digitalisering vilket framkom i samband med kommunens deltagande i projektet Dimios (Digital mognad i offentlig sektor).

Mot bakgrund av den nationella digitala strategin ”It i människans tjänst”, Regionens digitala strategi ”Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021–2026” och kommunens egen vision ”BÄSTA Degerfors” har denna policy tagit fram.

2 Fokusområden

De fem delmålen i den nationella digitaliseringsstrategin sammanfattas nedan

2.1 Digital infrastruktur

Digital infrastruktur innebär förbättring och förstärkning av infrastruktur för elektroniska kommunikationer. Hela kommunen bör ha tillgång till infrastruktur som medger snabbt bredband, stabila mobila tjänster och som stödjer digitalisering.

2.2 Digital kompetens

Kommunen ska erbjuda förutsättningar att delta på ett likvärdigt sätt i samhället och ta del av information och tjänster från det offentliga. Den digitala mognaden och kompetensen hos beslutsfattare, medarbetare och invånare i kommunen ska öka.

2.3 Digital trygghet

Digital trygghet handlar om att invånare och organisationer kan lita på att samhället hanterar de risker som finns i en digital tid och kan känna sig trygga i användandet av olika digitala tjänster.

De digitala verktygen ska vara användarvänliga, säkra och skydda uppgifter som samlas in och värna om den personliga integriteten. Kommunen ska ha en hög kompetens inom informations- och cybersäkerhet.

2.4 Digital innovation

Digitalt driven innovation handlar om att utnyttja data kostnadseffektivt för nya lösningar och att genom databearbetning förändra system, organisationer och processer. ”Digitalt först” är ett begrepp som ska genomsyra kommunens framtida utveckling. Det betyder att alla kontaktytor internt och externt har fokus på att utvecklas digitalt. Fysiska eller analoga kontakter erbjuds som komplement där så krävs.

2.5 Digital ledning

Digital ledning handlar om att leda samhället genom den omvandling som digitaliseringen innebär och att målmedvetet arbeta med att tillvarata digitaliseringens möjligheter. En kultur där chefer och medarbetare uppmuntrar till digitalisering ska råda i kommunen.

3 Kommunens strategiska områden

3.1 Ökad service och tillgänglighet för kommunmedlemmar, näringsliv och besökare

Degerfors kommun ska vara en kommun där kommunmedlemmar, näringsliv och besökare kan utföra ärenden digitalt, på ett enkelt sätt ta del av samhällsinformation och data som den enskilde behöver för att uppleva kommunen som en modern, serviceinriktad och kompetent organisation. *Service* skall vara tillgänglig när den enskilde själv väljer att ta del av den.

3.2 Digital välfärd

Den kommunala välfärden står till följd av samhällsutvecklingen inför betydande utmaningar. Ålderssammansättningen i kommunen förändras och antalet äldre ökar, samtidigt som andelen i arbetsför ålder minskar. För att möta dessa utmaningar krävs nya metoder och arbetssätt. Degerfors kommun ska genom en ökad digitalisering i välfärdssektorn skapa förutsättningar att bidra till såväl ökad kvalitet som tillgänglighet och effektivitet. Digitala alternativ ska alltid i första hand tas i beaktande vid all verksamhetsutveckling där det är relevant.

3.3 Den digitala skolan

Ovan redovisas de fem fokusområdena som tagits fram för den nationella digitaliseringsstrategin. Fokusområdena konkretiserar digitaliseringsprocessen för att Degerfors kommun som arbetsgivare och verksamhet kontinuerligt ska tillämpa, leda och förenkla samhällsfunktioner för dess invånare och medarbetare. En av dessa samhällsfunktioner är skolan, som på uppdrag av regeringen skall möta, utveckla och bearbeta den digitalisering som sker i samhället. När samhället utvecklas måste också de samhällsviktiga funktionerna följa utvecklingen. Syftet med att applicera digitaliseringsprocesser inom skolverksamheten medför en ökad förståelse av information och kommunikation för både elever och medarbetare. Genom etablering av digitala verktyg kommer både ett större ansvarsområde och nya möjligheter att växa fram. En viktig uppgift blir således att medarbetare inom skolverksamheten med hjälp av struktur och utbildningsinsatser vägleder, stöttar och förespråkar digitalisering. Digitaliseringen medför också nya möjligheter för att erbjuda en förbättrad kommunikationskanal

mellan skola och vårdnadshavare, vilket i sin tur resulterar i en tätare kontakt och allt mer sammanvävd verksamhet. Barn som idag är aktiva inom skolverksamheten förväntas efter avslutade studier ha en god förmåga att navigera inom den digitala världen. I och med detta är en viktig faktor inom digitaliseringsprocessen att medarbetare såsom lärare och rektorer gett dessa barn de verktyg som samhället sedan kräver av dem.

När samhället utvecklas måste också de samhällsviktiga funktionerna följa utvecklingen. Att kunna navigera bland oändliga flöden av information, media och källor kräver kunskap, något som skolverksamheten ska främja. Skolans uppgift är också att låta varje elev finna sin unika egenart och kunna delta i samhällslivets internationalisering utifrån bästa förmåga. Skolans personal behöver därför en ökad kunskap i den nya rollen som yrket innebär och de har växande ansvar i att ge eleverna kunskaper för en trygg tillvaro på nätet.

Alla barn och elever skall erbjudas grunden i den digitala kompetens som krävs i deras studier men också i deras framtida yrkesliv. Målet ska vara att alla barn och elever efter avslutad utbildning lämnar Degerfors skolor som *Digitalt Trygga* och med en hög *Digital Kompetens* så att de står sig väl rustade i det moderna digitala samhälle som väntar dem i deras fortsatta livslånga lärande.

Bild: skolverket

3.4 Den effektiva och trovärdiga myndigheten

Kommunen ska verka för en digitalt mogen organisation med ett framsynt förhållningssätt till verksamhetsutveckling som sker med stöd av digitalisering.

Organisationens ledare ska vara goda förebilder i digitaliseringsarbetet och ge de förutsättningar som krävs för att arbeta professionellt och effektivt med stöd av digitala verktyg.

I det dagliga arbetet ska det vara naturligt att använda digitala arbetsprocesser där det är relevant.

Degerfors kommun ska vara en transparent myndighet där tillgång till offentlig information ska vara lättillgänglig. Kommunen ska verka för en utveckling av öppna data och ha fokus på delaktighet till allmänheten med tydliga processer för utlämning av offentlig information.

Information som tillhandahålls på kommunens digitala informationskanaler ska vara lätt att förstå och aktuell till sitt innehåll.

Man ska kunna lita på information från Degerfors kommun.

Anna Bergqvist Livengård, 0586-481 85
anna.bergqvistlivengard@degerfors.se

Dnr
KS 340-2021

Reglemente och avtal gemensamma administrativa nämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna och sända reglementet och avtalet för den gemensamma administrativa nämnden till kommunfullmäktige för antagande.

Sammanfattning av ärendet

Degerfors kommun ansluter sig till den gemensamma administrativa nämnden 1 februari 2024. I och med Degerfors kommuns anslutning har ett nytt reglemente samt avtal för den gemensamma administrativa nämnden upprättats. Reglementet och avtalet har skickats ut till samtliga medlemskommuner för antagande.

Konsekvensbeskrivning

Förslaget bedöms inte ha någon påverkan utifrån mångfaldschecklistan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-10-06

Reglemente gemensamma administrativa nämnden

Avtal gemensam administrativ nämnd

Anna Bergqvist Livengård
Kommunsekreterare

Beslut ska skickas till
Kristinehamns kommun

Degerfors kommun

Kommunstyrelsen

Ank 2023-09-29

Dnr KS 340-2021/16

→ **Reglemente**
Ägardirektiv
Verksamhetsplan

Reglemente gemensam administrativ nämnd för Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors och Storfors kommuner

Dokumenttyp Reglemente	Dokument-ID	Datum för beslut	Beslutsinstans
----------------------------------	-------------	------------------	----------------

Innehåll

I	Reglemente gemensam administrativ nämnd för Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors och Storfors kommuner	3
	Allmänt 3	
2	Administrativa nämndens verksamhetsområde	3
	Huvuduppgifter	3
	Ekonomisk förvaltning	4
	Personalansvar	4
	Personuppgifter samt övrig förvaltning	4
	Nämndens ställning	4
	Delegering från kommunfullmäktige	5
	Ansvar och rapporteringsskyldighet	5
	Delegation.....	5
	Sammansättning	6
	Mandattid	6
	Nämndens ordförandes särskilda uppgifter	6
	Ersättare för ordförande	6
	Tidpunkt för sammanträden	6
	Kallelse 7	
	Ersättarens tjänstgöring.....	7
	Ersättning.....	7
	Jäv och avbruten tjänstgöring (växeltjänstgöring).....	7
	Deltagande på distans.....	8
	Anmälan av förhinder	8
	Reservation.....	8
	Justering av protokoll.....	8
	Närvaro av tjänstemän och andra utomstående	8
	Delgivning.....	9
	Undertecknande av handlingar	9
	Ikraftträdande	9

I Reglemente gemensam administrativ nämnd för Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors och Storfors kommuner

Allmänt

1 § Kommunallagen (2017:725) ger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun. Vissa uppgifter handhas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna enligt annan lag, författning eller statlig myndighets beslut.

Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors och Storfors kommuner har bildat en gemensam administrativ nämnd för samverkan angående löneadministration.

Utöver vad som följer av lag gäller detta reglemente och ett mellan kommunerna ingånget avtal för den gemensamma nämnden.

Kristinehamns kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Kristinehamns kommuns organisation.

2 Administrativa nämndens verksamhetsområde

Huvuduppgifter

2 § Nämndens tjänsteutbud utgörs av löneadministration, utdata, statistik och support.

Tjänsteutbudet kan efter beslut i nämnden kompletteras. Nämnden har rätt att inom sitt verksamhetsområde åta sig uppdrag från andra kommuner, kommunala förbund mm.

Därutöver har nämnden till uppgift att

- Lämna förslag till budget till Kommunfullmäktige i Kristinehamns kommun inom den tid och de ramar som har lämnats. Närmare bestämmelser om hanteringen av budget finns i upprättat avtal mellan kommunerna.
- Redovisa uppföljning av mål, ekonomiskt utfall och resultat av övrig verksamhet.
- Utveckla verksamheten så att den genomförs på ett effektivt och i övrigt tillfredsställande sätt.
- I övrigt fullgöra de uppdrag som av behörigt organ har överlämnats till nämnden.

Ekonomisk förvaltning

3 § Det åligger nämnden att underhålla och förvalta sin egendom.

Nämnden ska i övrigt svara för att den ekonomiska förvaltningen inom sitt verksamhetsområde sker i enlighet med av kommunfullmäktige i Kristinehamns kommun beslutade direktiv.

Personalansvar

4 § Nämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag av de frågor som åligger kommunstyrelsen i Kristinehamn (värdkommunen).

Personuppgifter samt övrig förvaltning

5 § Nämnden har personuppgiftsansvar och registeransvar enligt dataskyddsförordningen för de behandlingar av personuppgifter som sker i verksamheten.

Nämnden ska utse Dataskyddsbud.

Om nämnden ska behandla personuppgifter i system för vilka annan nämnd är personuppgiftsansvarig ska personuppgiftsbehandlingen ske i enlighet med de instruktioner som lämnas av den personuppgiftsansvariga nämnden.

Nämnden är ansvarig för verksamhets- och metodutveckling inom sitt verksamhetsområde

Nämnden är ansvarig för sitt diarium och arkiv som berör lönehantering. Personalarkivet hanteras av respektive kommun.

Nämndens ställning

6 § Nämnden fattar beslut i Kristinehamns kommuns namn och ingår avtal för Kristinehamns kommuns räkning. Kristinehamns kommun har därför att hantera och svara för civilrättsliga krav som en utomstående part kan komma att ställa på grund av avtal som nämnden har ingått.

Kristinehamns kommun har regressrätt mot Karlskoga, Filipstad, Degerfors och Storfors kommun i anledning av eventuella civilrättsliga krav som riktats mot Kristinehamns kommun enligt första stycket.

Delegering från kommunfullmäktige

7 §

- Nämnden ska, om inte fullmäktige bestämt annat, själv eller genom ombud föra kommunernas talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde. Nämnden äger i sådana mål och ärenden rätt att på kommunernas vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta avtal.
- Nämnden får besluta i ärenden rörande nämndens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt.
- Nämnden får besluta om avgifter och priser inom nämndens verksamhet. Avgifter av principiell karaktär ska alltid beslutas av kommunfullmäktige.
- Med den begränsning som för särskilt fall kan vara förskrivnen i lag eller fastställd av kommunfullmäktige, får nämnden besluta om avskrivning av sådan kommuns fordran som hänför sig till nämndens förvaltningsområde.
- Nämnden får omfördela medel i driftbudget som anslagits till nämndens ansvarsområde.

Nämnden fullgör övriga förvaltnings- och verkställighetsuppgifter som kommunfullmäktige överlämnat till nämnden.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

8 § Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente och upprättat avtal mellan kommunerna.

Nämnden ska till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i de deltagande kommunerna rapportera hur verksamheten utvecklas och hur de deltagande kommunerna rapporterar hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Fullständigare rapportering ska ske till de delårsrapporter i respektive kommun som respektive kommunfullmäktige beslutat om.

Nämnden ska samarbeta med myndigheter, organisationer och enskilda vars verksamhet berör nämndens verksamhetsområde.

Nämnden ska samråda med berörda kommunala nämnder i de samverkande kommunerna.

Delegation

9 § Överlåtelse av beslutanderätt får ej användas i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt.

Sammansättning

10 § Nämnden består av fem ledamöter och fem ersättare. Varje kommun i den gemensamma administrativa nämnden utser en ledamot och en ersättare.

Ordförandeposten innehas och utses av Kristinehamns kommun. Posten som vice ordförande ska rotera mellan medlemskommunerna i turordning, om inte kommunerna överenskommer om annan ordning.

Mandattid

11 § Mandattiden ska vara fyra år räknat från den 1 januari året efter det år allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet. Samma mandattid gäller för nämndens ordförande och vice ordförande. Nämndens verksamhet ska dock upphöra tidigare om uppsägning av överenskommelsen för den gemensamma nämnden sker före mandatperiodens utgång.

Nämndens ordförandes särskilda uppgifter

12 § Det åligger nämndens ordförande att

- Närmast under nämnden ha uppsikt över hela dess verksamhetsområde,
- Med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för nämndens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,
- Främja samverkan mellan nämnden och kommunernas övriga nämnder,
- Representera nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden, om inte nämnden bestämt annat i särskilda fall,
- Se till att nämndens ärenden tas upp till behandling utan onödigt dröjsmål.

Ersättare för ordförande

13 § Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller del av sammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt. Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande tills den tillfällige ordföranden utsetts.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättare fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Tidpunkt för sammanträden

14 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Nämnden sammanträder i Kristinehamns kommun om inte nämnden själv bestämmer annat. Nämnden sammanträder minst 3 gånger per år.

Kallelse

15 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdet.

Kallelsen skall vara skriftlig och innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen skall på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet, senast 4 dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Föredragningslistan fastställs av den administrativa nämnden vid sammanträdet början.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldsta ledamoten göra detta.

Ersättarens tjänstgöring

16 § Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt i ledamotens ställe. Ordinarie ledamot inträder i tjänst först efter att pågående ärenden är avslutade.

Ersättare har rätt att närvara istället för en ersättare från ett annat parti. Ersättare har rätt att närvara och yttra sig på sammanträde även när de inte tjänstgör, men har inte rätt att ställa yrkanden, delta i besluten eller få sin mening antecknad i protokollet.

Ersättning

17 § Varje kommun ansvarar själv för samtliga kostnader för sina respektive förtroendevalda enligt respektive kommuns arvodesbestämmelser.

Jäv och avbruten tjänstgöring (växeltjänstgöring)

18 § En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra sedan ärendet har behandlats.

Den som på grund av annat än jäv avbryter tjänstgöringen under ett sammanträde får tjänstgöra igen endast om placerad ersättare tillhör ett annat parti. Detta för att inte påverka styrkebalansen mellan partierna.

Deltagande på distans

§ 19 Administrativa nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans.

Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 2 dagar i förväg anmäla detta till respektive ordförande. Ordförande avgör om närvaro får ske på distans. Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

Anmälan av förhinder

20 § En ledamot som är förhindrad att delta i sammanträde eller en del av sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens ordförande. Ledamoten ansvarar för att ersättare kallas till sammanträdet.

Reservation

21 § Om den som deltagit i ett avgörande av ett ärende vill reservera sig mot beslutet, eller i ärendet avge ett särskilt yttrande, ska denne anmäla detta innan sammanträdet avslutats.

En skriftlig reservation ska lämnas senast vid den tid som fastställts för justering av protokollet.

Justering av protokoll

22 § Protokollet justeras av ordföranden och ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Nämndens protokoll skall anslås på kommunernas anslagstavlor i Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors och Storfors.

Protokollskopior ska skickas till de samverkande kommunerna.

Närvaro av tjänstemän och andra utomstående

23 § Nämnden beslutar själv om närvarorätt för utomstående vid sammanträde, med beaktande av kommunallagens regler. Administrativa nämndens sammanträden är inte offentliga. Administrativa nämndens får dock besluta att överläggningarna i visst ärende ska vara offentliga.

I ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter hos nämnden som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen 2009:400 gäller dock inte offentlighet.

Om inte nämnden beslutar annat ska ärenden föredras inför nämnden av förvaltningschef eller den som denne utser.

Förvaltningschef, eller chef med förvaltningschefs ställning får närvara och delta i överläggningarna vid nämndens sammanträde då ärenden som berör vederbörandes verksamhetsområde behandlas.

Delgivning

24 § Behörig att motta delgivning på administrativa nämndens vägnar är nämndens ordförande, dennes ersättare, förvaltningschef eller annan anställd som nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

25 § Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denna av vice ordföranden och kontrasigneras av förvaltningschefen i de fall nämnden inte utsett annan tjänsteman.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Ikraftträdande

26 § Detta reglemente ska äga tillämpning från och med den 1 februari 2024

2024-02-01

Avtal med Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors och Storfors kommun om gemensam administrativ nämnd

Bakgrund

Sedan 2012-09-01 har den gemensamma administrativa nämnden verkat innefattande Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad samt Storfors kommuner. Efter beslut i respektive kommuns KS/fullmäktige beslutades att Degerfors kommun ansluter till den gemensamma nämnden från och med 2024-02-01. I och med Degerfors kommuns anslutning aktualitets prövas samtligas avtal.

Kristinehamns kommun är värdkommun för den gemensamma nämnden.

§ 1 Uppgifter

Löneadministration ska utgöras av följande tjänster:

- Lönehandläggning
- Utdata
- Statistik
- Systemförvaltning av lönesystemet (fn Visma Personec P)
- Support inom verksamhetsområdet

Löneadministrationen ska verka för att utveckla verksamheten så att den genomförs på ett effektivt och i övrigt tillfredsställande sätt.

Tjänsteutbudet kan efter beslut i nämnden kompletteras. Nämnden har rätt att inom sitt verksamhetsområde åta sig uppdrag från andra kommuner, kommunala förbund mm.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente och upprättat avtal mellan kommunerna.

Nämnden ska till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i de deltagande kommunerna rapportera hur verksamheten utvecklas och hur de deltagande kommunerna rapporterar samt hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Nämnden ska samarbeta med myndigheter, organisationer och enskilda vars verksamhet berör nämndens verksamhetsområde.

Nämnden ska samråda med andra berörda kommunala nämnder i de samverkande kommunerna.

§ 2 Nämndens sammansättning

Nämnden består av fem (5) ledamöter och fem (5) ersättare. Varje ingående kommun väljer en (1) ledamot och en (1) ersättare var till nämnden.

Ordförandeposten innehas och utses av Kristinehamns kommun. Posten som vice ordförande ska rotera mellan medlemskommunerna i turordning, om inte kommunerna överenskommer om annan ordning.

§ 3 Mandatperiod

Mandatperioden ska vara fyra (4) år räknat från den 1 januari året efter det år allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet. Samma mandattider gäller för nämndens ordförande och vice ordförande.

§ 4 Revision

Den gemensamma nämnden ska granskas av var och en av de samverkande kommunerna i enlighet med vid var tid gällande kommunallag.

Frågan om ansvarsfrihet ska prövas av kommunfullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna.

Parterna är överens om att det praktiska revisionsarbetet ska dels samordnas, dels fördelas mellan kommunernas revisorer på det sätt som de sinsemellan kommer överens om.

§ 5 Administration

Administrativa nämndens organisation är placerad inom kommunledningsförvaltningen i Kristinehamns kommun.

Nämndens förvaltning ansvarar för beredning och verkställighet av nämndens beslut samt planerar och administrerar nämndens verksamhet.

Nämnden ska få tillgång till de register och förteckningar avseende aktuella ärenden som nämnden kan vara i behov av för den gemensamma verksamheten.

Degerfors kommun förbinder sig att verksamheten överlämnas i ett upparbetat skick, utan nämnvärd eftersläpning i handläggningen. Om någon del av verksamheten ändå kräver en extra arbetsinsats i inledningsskedet av Degerfors kommuns anslutning till den gemensamma nämnden ska kostnaden för arbetet belasta Degerfors kommun. Lönechef bedömer behovet av extrainsats.

Respektive kommun är arkivmyndighet för personalakterna, handlingar och dokument som framställs. Löneadministrationen hanterar digitala underlag.

§ 6 Kostnadsfördelning

Nämnden är en del av Kristinehamns kommuns nämndorganisation och nämndens budget inarbetas i Kristinehamn kommuns totala budget. Kristinehamns kommuns fullmäktige fastställer budgeten för den gemensamma nämnden efter samråd med övriga ingående kommuner så att dessa har möjlighet att delta i och påverka budgetprocessen. (Samråd regleras närmare i § 7). Förslag till budget för nästkommande år ska tillställas medlemskommunerna senast den 1 maj varje år.

De deltagande kommunerna ska lämna bidrag till den gemensamma nämndens verksamhet med belopp som motsvarar den totala faktiska kostnaden för verksamheten fördelat enligt självkostnad

utifrån respektive kommuns volym/aktivitet. Degerfors kommun ska dessutom täcka de ökade kostnader som uppstår (efter att kostnad per lönespecifikation tagits fram utifrån fastställd fördelningsnyckel) fram till dess att en ny upphandling av HR-systemet utförs där Degerfors kommun ingår i upphandlingen.

För att kunna hålla ett gemensamt pris förutsätts att samtliga parter som ingår i samverkan har få manuella underlag för rapportering vilket innebär att självservice nyttjas i så hög grad som möjligt. Om så inte är fallet kan tilläggsfakturerings bli aktuellt.

Följande principer gäller:

- Kostnader för nämnden belastas respektive kommun med en femtedel (enligt fördelningsnyckel). Degerfors kommun täcker de ökade kostnader som härrör deras anslutning fram till dess att en ny upphandling av HR-systemet utförs.
- Slutlig reglering av bidrag från respektive deltagande kommun ska ske per den 31 december varje år. Förskottsbetalning av bidraget ska göras med hälften före februari månads utgång och hälften före september månads utgång.
- Utöver vad som särskilt regleras i bestämmelsen ansvarar parterna för tillkommande finansiering samt för över- och underskott i verksamheten i proportion till respektive kommun. Nämndens villkor styrs i huvudsak av principerna som gäller för värdkommunen.
- Uppkomna konsultkostnader pga lokala avtal eller enskilda behov hos en kommun belastar vederbörande kommun.
- Degerfors kommun ska innan inträde i den administrativa nämnden uppfylla de krav som ställdes i konsekvensanalysen, se bifogat underlag

Inventarier

Värdkommunen ansvarar för inventarier i den gemensamma nämnden. De inventarier som köps av nämnden ägs av värdkommunen och belastar nämndens driftskostnad i form av avskrivningar och internränta.

Hyra

Den gemensamma nämnden hyr de lokaler den behöver för sin verksamhet. Vad som åvilar hyresgäst respektive nämnden ska framgå av separat överenskommelse mellan den gemensamma nämnden och fastighetsförvaltaren. Kommunen som fastighetsägare har rätt att ta ut hyra som motsvarar självkostnaden för drift inklusive kapitaltjänst och underhåll samt normalt uttag för förvaltningsarvode.

§ 7 Samrådsgrupp

Parterna ska inrätta en samrådsgrupp bestående av HR-chef från varje kommun i den gemensamma nämnden samt lönechefen. Samrådsgruppen har till uppgift att svara för budgetsamråd och övriga gemensamma frågor som berör samarbetet. Till dessa hör att svara för att den överenskomna årscykeln för budget- och verksamhetsplanering hålls samt att frågor rörande den gemensamma nämndens uppdrag och eventuella förändringar att detta bereds.

Samrådsgruppen ska också vara medlare i samband med oenighet och otydlighet till följd av avtalet.

Samrådsgruppen ska sammanträda en gång per kvartal eller om någon i samrådsgruppen begär det. Begäran ska ställas till chefen för verksamheten som ansvarar för sammankallande och genomförande av samrådsgruppens möten.

§ 8 Försäkring

Den kommun som innehar äganderätten till fastigheter och fasta inventarier ska hålla den försäkrade i enlighet med vad som är standard för liknande verksamheter. Nämnden ska tillse att försäkring finns för den egendom som tillhör nämnden.

§ 9 Insyn i förvaltningen

Kommunerna har, genom respektive kommunstyrelse, rätt till löpnade insyn i nämndens förvaltning och redovisning i enlighet med kommunallagens bestämmelser.

Nämnden ska till respektive kommuns fullmäktige rapportera i enlighet med de regler som gäller för respektive kommun, hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

Nämnden svarar också, på eget initiativ, för att informera kommunerna (kommunstyrelsen) om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för nämnden eller någon av dess medlemmar.

§ 10 Omförhandling

Om förutsättningarna för nämndens verksamhet väsentligt ändras har respektive kommun rätt att påkalla omförhandling av avtalet. Om omförhandling påkallas enligt paragraf är den andra parten skyldig att förhandla.

§ 11 Utskiftning av tillgångar vid avtalets upphörande

Om detta avtal upphör att gälla till följd av att den gemensamma verksamheten ska utvecklas ska nämndens upparbetade resultat fördelas i enlighet med 6 §.

Om en kommun vill avsluta samverkan ska den utträdande kommun stå för de kostnader som är förenade med att flytta uppgifter från det gemensamma verksamhetssystemet till ett eget system.

§ 12 Ändringar och tillägg

Ändringar i och tillägg till detta avtal ska för att kunna åberopas mellan parterna vara skriftliga, kontratsignerade och beslutade av behöriga företrädare för parterna. Om det förekommer motstridiga uppgifter i avtalen äger senare tillkomna överenskommelser företräde framför tidigare.

§ 13 Tvister

Tvist angående tillkomst, tolkning, tillämpning eller giltighet av detta avtal ska i första hand lösas genom medling mellan parterna inom ramen för samrådsgruppen. Om någon lösning därigenom inte

uppnås, ska i andra hand tvisten slutligt avgöras av kommuncheferna/motsvarande från de deltagande kommunerna.

§ 14 Avtalets giltighet

Avtalet gäller tills vidare med start den 1 februari 2024 och med en uppsägningstid av 18 månader.

Uppsägningen ska vara skriftlig och beslutad av behörig företrädare för den uppsägande parten.

Om någondera part sagt upp avtalet enligt ovan ska parterna snarast påbörja planeringen av fortsatt verksamhet för kvarvarande parter eller besluta om verksamhetens upphörande.

För giltighet av detta avtal förutsätts att beslut om godkännande tagits i respektive kommunfullmäktige samt att beslutet vunnit laga kraft.

Karlskoga den .....

Karlskoga den .....

.....

.....

Tony Ring

Susanne Afzelius

Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektör

Kristinehamn den.....

Kristinehamn den.....

.....

.....

Lars Nilsson

Martin Willén

Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektör

Filipstad den.....

Filipstad den.....

.....

.....

Christer Olsson
Kommunstyrelsens ordförande

Hannes Fellsman
Kommundirektör

Degerfors den.....

Degerfors den.....

.....

.....

Anneli Mylly
Kommunstyrelsens ordförande

Björn Johansson
Kommundirektör

Storfors den.....

Storfors den.....

.....

.....

Eva-Lotta Härdig
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Rosqvist
Kommunchef

Bilaga till avtal med Karlskoga, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors och Storfors kommun om gemensam administrativ nämnd

Degerfors kommun åtar sig att täcka de ökade kostnader som uppstår (efter att kostnad per lönespecifikation tagits fram utifrån fastställd fördelningsnyckel) fram till dess att en ny upphandling av HR-systemet utförs där Degerfors kommun ingår i upphandlingen, samt övrigt uppfyller de krav som ställs i konsekvensanalysen enligt nedan.

- Degerfors behöver ordna så att korrekta uppgifter gällande folkbokföring kopplas till HR-systemet
- Sätta upp anställningsguiden och implementera den i verksamheterna. Inför uppsättningen behöver befattningsbenämningar rensas och AID etiketter ses över
- Ändringsflödet i anställningsguiden behöver sättas upp och implementeras i verksamheterna
- Tillsammans med företaget Visma (ägare av HR-systemet) flytta driftsmiljön till molndrift och säkerställa att samtliga integrationer fungerar efter flytten
- Bygga upp e-tjänster via verktyget Open-e, drift av Open-e ska ske av Degerfors kommun, med lönecentrums medarbetare som handläggare
- Få verksamheterna att själva lägga in i Visma Personec P och inte skicka in manuella underlag. Undantag PAN anställda, ev dagmammor som inte kan rapportera utan behöver lämna in manuella underlag
- Arbeta fram en hantering av måltidslistor som inte kräver manuella underlag till HR-systemet
- Implementera det exceldokument som LÖV använder för scheman som inte går via schemasystemet Time-care
- Bygga om startsidorna i Visma Personec P för medarbetare, chef och lönekonsult så de ser likvärdiga ut som de fyra idag ingående kommunerna i LÖV.
- Rensa och göra om i rullister inne i Visma Personec P så att det följer det som tagits fram för LÖV och ser likvärdigt ut i de ingående kommunerna
- Bygga upp funktionsgrupper i Neptun utifrån de funktionsgrupper som idag finns hos de ingående kommunerna
- Bygga upp grundutbudet på rapporter till chefer som de fyra ingående kommunerna i LÖV har tagit fram gemensamt
- Sätta upp länkar till manualer från Degerfors intranät till Visma Personec P i molndrift
- Införa jour och beredskapsscheman för att arbeta bort manuell inknapning

Obesvarade motioner och medborgarförslag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner och sänder till kommunfullmäktige att godkänna redovisningen av obesvarade motioner och medborgarförslag.

Sammanfattning av ärendet

Enligt Kommunallagen 5 kap 35 § ska en motion eller ett medborgarförslag om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid.

Kommunfullmäktige får då avskriva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

Ärendet

Datum	Avsändare	Beskrivning	Status/Kommentar
2023-06-09	Johanna Svärd (S), Birgitta Höijer (C) och Jan Johansson (KD)	Motion: Degerfors kommun för en hållbar utveckling	Överlämnad till k.dir för handläggning. KSAU § 79/2023-08- 22
2023-06-09	Birgitta Höijer (C) och Johanna Svärd (S)	Motion: Investera i markiser på Västergårdens äldreboende	Överlämnad till SN och Degerforsbyggen för beredning, KF § 87- 2023-06-12
2023-02-21	Peter Nyström (SD) och Leif Erixon (SD)	Motion: HVB-hem	Överlämnad till SN för beredning KF § 17/2023-02-27
2023-03-23	Johanna Ghattas (MP)	Motion: Uppmuntra till ökad cykling	Överlämnad till k.dir för handläggning KSAU § 54/2023-05- 16
2022-12-05	Johanna Ghattas (MP)	Motion: Tillgång till relevant kunskap och stöd kring	Överlämnad till KUN för beredning KF § 146/2022-12-12

		neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	
	Johanna Ghattas (MP)	Motion: Skapa förutsättningar för att tillsammans genomföra den omställning som krävs	Överlämnad till k.dir för handläggning KSAU § 9/2023-01-17
2022-06-13	Jan Johansson (KD)	Motion: Fasa ut och avskaffa delade turer inom äldreomsorgen i Degerfors kommun	Återremitterad av KF § 24/2023-03-27
2022-05-25	Peter Nyström (SD)	Motion: Nära mat-vecka	Överlämnad till k.dir för handläggning KSAU § 84/2022-08-23
2022-04-19	Johanna Svärd (S), Lars-Gunnar Hedenquist (L) och Jan Johansson (KD)	Motion: Handlingsplan mot barnfattigdom	Till KSAU 2023-10-17
2022-04-04	Torbjörn Holm (V)	Motion: Åtgärder till följd av kommunens kulturmiljöprogram	Överlämnad till k.dir för handläggning KSAU § 53/2022-05-16
2021-12-13	Jan Johansson (KD)	Motion: Förbättrade öppettider och ökad tillgänglighet vid återvinningscentralen i Degerfors	Återremitterad till SRN, KSAU § 118/2022-12-13
2021-07-29	Anna Nordqvist (M)	Motion: Förbättra företagsklimatet i Degerfors kommun	Till KSAU 2023-10-17
2021-01-18	Anna Nordqvist (M)	Motion: Inför öppna sammanträden och web-sändningar i Degerfors kommun	KF:s presidium har lämnat synpunkt efter återremiss, KF § 82/2023-06-12
2023-09-18	Karina Frantzén	Medborgarförslag: Socialförvaltningens bemanningsenhet behöver ha öppet	Överlämnat till SN för beredning och beslut. KF § 111/2023-09-25
2023-08-25	Felicia Nordqvist	Medborgarförslag: Sätta upp staket runt lekplatserna vid Baldersgatan och Arngärdesgatan	Överlämnat till SRN för beredning och beslut. KF 106/2023-09-25
2023-06-19	Yvonne Rinkeholt Kilström	Medborgarförslag: Handlingsplan för identifikation av och stöd för särskilt begåvade elever	Överlämnat till KUN för beredning och beslut. KF § 107/2023-09-25
2023-02-06	Per-Ivar Filipsson	Medborgarförslag: Vindskyddet vid Rönningsvik/Rönningen behöver byggas om	Överlämnat till SRN för beredning och beslut, KF § 16/2023-02-27
2022-10-12	Rebecca Eriksson	Medborgarförslag: Samordning av samåkning och lån av cykel	Överlämnad till k.dir för handläggning KSAU § 109/2022-11-15
2022-06-03	Lennart Roos	Medborgarförslag: Gör området Gamla Parken	Överlämnad till k.dir för handläggning

		i Svartå till naturreservat	KSAU § 85/2022-08-23
2022-04-21	Filip Levén	Medborgarförslag, Fjärrvärmenät och cykelbana Möckeln östra sid Kosia	SRN skickade tillbaka förslaget till KF. Nu överlämnat till Dgf Energi för beredning, KF § 93/2022-09-26
2021-12-07	Johanna Ghattas	Medborgarförslag: Framtidens AME och omställningen till en klimat- och miljövänlig vardag	Överlämnad till k.dir för handläggning KSAU § 9/2022-01-18

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-10-09

Anna Bergqvist Livengård
Kommunsekreterare

Beslut ska skickas till
Kommunfullmäktige

Einar Jörgensen, 058648390
einar.jorgensen@degerfors.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion: Förbättra företagsklimatet i Degerfors kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionen bifalls och skickas vidare till kommunfullmäktige för beslut

Sammanfattning av ärendet

Motionen föreslår ett antal punkter för att förbättra företagsklimatet i Degerfors kommun.

Tillväxtenheten har mottagit motionen och Motionens punkter stämmer väl överens med de områden som tillväxtenheten ser som viktiga faktorer för ett framgångsrikt näringslivsarbete. Tillväxtenheten föreslår därför att alla punkter i motionen genomförs.

Ärendet

Inkommen motion från Moderaterna i Degerfors Anna Nordqvist.

Förbättra näringsklimatet i Degerfors kommun.

Finansiering

Tillväxtenheten ser det som svårt att göra en kostnadsbedömning då arbetet kommer ligga i flera olika förvaltningar.

Konsekvensbeskrivning

Att aktivt arbeta för ett bättre näringslivsklimat skapar inte bara arbetstillfällen och större skatteinkomster till kommunen utan även en positiv bild av kommunen som helhet, vilket i sin tur leder till ett större intresse både för expansion hos befintliga företag och nya företagsetableringar. Det blir lättare att få tag på kompetens då kommunen även ökar sin attraktionskraft som bostadsort.

Bedömning

Det kommer finnas vissa utmaningar i arbetet som kommer att kräva både ekonomiska insatser och personal resurser. Framförallt när det gäller utbildningsinsatser för både politiker och tjänstemän något som har visat sig vara stora framgångsfaktorer i arbetet när man tittar på de parameter som företagen lämnat svar på och på kommuner som lyckas bra.

Tillväxtenheten är gärna initiativtagare i olika interna och externa processer men det kommer att krävas politiska beslut för att de olika förvaltningarna kan planera in både tid och budget för att genomföra olika typer av utbildningsinsatser.

Det är av stor vikt att hela vår organisation har ett serviceinriktat förhållningsätt oavsett var i vår organisation man arbetar. Vi är alla kommunens ansikte utåt. I förvaltningar där man har direktkontakt med näringslivet är det dessutom viktigt att förutom ett serviceinriktat förhållningsätt även är lyhörd, tillgänglig och arbetar effektivt och rättssäkert. Att inta ett mer rådgivande förhållningsätt är en viktig del av arbetet där myndighetsutövande förekommer.

Tillväxtenheten har tagit fram en handlingsplan för tillväxt som sträcker sig fram till 2024 som tidigare har beslutats i KS. Ny plan kommer påbörjas under 2024 för det vidare arbetet med kommunens näringslivsutveckling och tillväxt.

Motionens punkter stämmer väl överens med de områden som tillväxtenheten har identifierat som viktiga faktorer för ett framgångsrikt näringslivsarbete. Tillväxtenheten föreslår därför att alla punkter i motionen genomförs samtidigt som det är viktigt att påpeka att själva genomförandet kommer kräva att alla berörda förvaltningar sätter frågorna på agendan och långsiktigt jobbar aktivt med dessa frågor.

Enligt Svenskt Näringsliv ser utmaningarna i Degerfors ut så här:

43 % av företagen önskar bättre dialog med kommunen.

39,2 % av företagen önskar en bättre förståelse för företagande från kommunens beslutsfattare.

27,8 % önskar kortare handläggningstid

25,3 % önskar mindre brottslighet

25,3 % önskar lägre kommunala avgifter

24,1 % önskar flera bostäder

21,5 % önskar mer byggbar mark för företagande

20,3 % önskar bättre samarbete med skolan

Svensk Näringsliv pekar även på följande utvecklingsfaktorer i Degerfors:

(Värde 4 räknas som bra)

2,82 Politikers attityd till företagande (Riket 3,35)

2,93 Tjänstemäns attityd till företagande (Riket 3,22)

2,41 Skolans kontakt med företag (Riket 2,94)

”Rättviksmodellen, som innebär att kommunal tillsyn faktureras i efterhand och präglas av dialog, gick från utskälld till att ha blivit föredöme för kommuner som vill förbättra kommunikationen med sina företagare.

”Rättviksmodellen visar att det går att minska regelbördan för företag, utan att tulla på säkerhet, kvalité och miljö. Den stärker dialogen mellan kommunen och företaget, vilket bidrar till ett bättre företagsklimat.”

Beslutsunderlag

Se bilaga 2 Handlingsplan för tillväxt 2021-2024

Einar Jörgensen
Tillväxtstrateg

Bilagor

- Bilaga 1 Motion förbättra näringslivsklimatet i Degerfors kommun M
- Bilaga 2 Mångfaldschecklista
- Bilaga 3 Handlingsplan för tillväxt 2021-2024

Beslut ska skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen
Serviceförvaltningen
Bygg och Miljö
KUN
Socialförvaltningen

Datum
2020-11-04

Checklista för mångfald

Mångfald handlar om likheter och olikheter. Begreppet används oftast för att beskriva en variation av olika egenskaper hos individerna i en grupp. Checklistan och dess aspekter ska säkerställa att förslag till beslut tas fram genom bejakande av att alla blir likvärdigt bemötta oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion, politisk åskådning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Aspekt att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömningen Bidrar beslutsförslaget till ...	Beslutsförslaget bedöms ha ...			Ej relevant
		en positiv påverkan	ingen påverkan	en negativ påverkan	
Barnkonventionen	- barns och ungas bästa?	X			
Folkhälsa	- att den fysiska och psykiska hälsan hos kommuninvånarna påverkas?	X			
	- jämlik hälsa, t.ex. god hälsa på lika villkor (tillgång oberoende av social eller ekonomisk situation)?	X			
	- att livsstil och levnadsvanor kopplad till god hälsa påverkas?	X			
Jämlikhet och social rättvisa	- en likvärdig tillgång till kommunens service för alla kommunens invånare oavsett ålder, etnicitet eller religion?	X			
	- att alla, oavsett funktionsnedsättning, har tillgång till kommunens verksamheter?	X			
	- att främja mångfald/integration?	X			
Jämställdhet	- att allas (oavsett kön) möjligheter till att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv påverkas?	X			
Trygghet	- att öka den upplevda tryggheten hos berörda målgrupper i Degerfors?	X			

Handlingsplan för tillväxt Degerfors kommun 2021 - 2023

Sammanfattning

Tillväxtarbetet skall underlätta för befintliga företag att expandera i kommunen samt locka och underlätta för nya etableringar. Arbeta för en ökad inflyttning genom att skapa en attraktiv kommun att leva och verka i. Öka besöksnäring och handel genom att underlätta för och stödja dessa näringar. Skapa och underhålla en positiv bild av kommunen för och främja en positiv befolkningsutveckling och tillväxt in i framtiden. Förslagsvis görs detta genom:

- Ta fram och kartlägga, samt säkerställa mark för företagsetableringar samt för utvidgande av befintliga företag på orten.
- Kartlägga och ta fram områden för byggnation av bostäder med attraktiva lägen.
- Ta fram en tydlig processplan vid etableringsfrågor.
- Upprätta en service och skötselplan för kommunens utemiljöer då detta framkom tydligt i undersökningen som gjordes hösten 2020 där våra utflyttade medborgare tycker skötseln är bristande och inte ger ett gott intryck.
- Jobba mer internt med att ändra attityder till företagande hos både politiker och tjänstemän. Enl. analys från Svenskt näringsliv 2020-2021 behöver bemötande och attityder till företagande samt förståelse för företagens livsvillkor bli bättre.
- Jobba mer med internt utbildning inom service och bemötande mot företag.

Genom att ha detta färdigt kommer det att bli lättare att kunna ta emot förfrågningar och snabbt kunna jobba vidare genom att erbjuda en god service och ett bra bemötande från kommunens sida när det gäller bygglov, avtal och andra frågor som kan dyka upp.

Kan vi inte leverera detta är risken stor att en etablering hamnar någon i annan kommun både vad gäller företagsetableringar och bostäder.

- Se även dokument Aktivitetsplan (Bilaga 1)

Tillväxtenheten har påbörjat arbetet och startat en arbetsgrupp bestående av tillväxtstrateg, förvaltningschef för serviceförvaltningen, förvaltningschef för miljö och bygg, stadsarkitekt samt VD för Degerforsbyggen. Gruppen har som mål att träffas regelbundet en gång per månad och arbetet med att se över dagens detaljplaner samt ÖP har inletts men behöver politiska beslut inför det fortsatta arbetet med att säkerställa områden för vidare etableringar och tillväxt.

Vårt mål bör vara att vara att leverera en snabb, korrekt och kundvänlig service. Vi behöver även genom marknadsföring i många olika kanaler bli duktigare på att visa upp våra starka sidor som även framkom i undersökningens frågor.

Innehållsförteckning

1	Inledning och/eller bakgrund	4
2	Uppdrag och syfte	7
3	Beskrivning av nuläge	8
4	Analys och tolkning.....	9
5	Slutsatser och rekommendationer.....	11
	Referenser	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Litteratur.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Tidskrifter	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Internet.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Bilagor	11
	Bilaga 1 – Näringslivsstrategi för Degerfors kommun 2018-2022.....	11

1 Inledning och/eller bakgrund

Befolkningstillväxten är viktig för att Degerfors kommun ska fortsätta vara en attraktiv kommun i framtiden. Målsättningen är därför att ha fokus på att skapa förutsättningar för att öka tillväxt inom näringslivet som är den grundläggande plattformen för all tillväxt.

Desto fler personer som bidrar till skatteunderlaget i kommunen, ju större möjligheter finns det för tillväxt och bra kärnverksamhet. Vi behöver därför sätta en vision för hur många invånare vi vill vara om t.ex. 10 – 20 år. Vi ser idag att många små kommuner har svårare att upprätthålla kompetens och verksamheter utifrån de ekonomiska resurserna. Ju större befolkningsunderlaget är desto fler möjligheter skapas för totalutbudet i form av varor och tjänster, fritidsmöjligheter, pendlingsmöjligheter mm.

Befolkningstillväxt är så klart positivt för varumärket Degerfors kommun. Vi ser också att kommuner med befolkningstillväxt i allmänhet har bättre ekonomi än kommuner med stagnerande eller minskande befolkning. Ekonomisk tillväxt är också viktigt för Degerfors kommun. Det är viktigt att både kommunen, näringslivet, organisationerna och kommuninvånarna stärker sin ekonomiska kapacitet det är en grund för ett gott liv.

Aktiebolagen i Degerfors kommun hade Bästa tillväxt i Örebro län 2019 och 2020 enligt Syna kreditupplysningsföretag.

Degerfors kommun har idag ca 600 aktiva företag inom olika verksamhetsområden.

Det har startats ca 30-40 företag/ år, prognosen är att vi ser en ökning även i år.

Näringslivskontoret tog fram en näringslivsstrategi för 2018-2022 och tillväxtenheten jobbar nu med en ny plan.

Vi har en stark koncern som arbetar med högteknologisk metallbearbetning.

Outokumpu är kommunens största företag som har ca 450 personer anställda. I detta vilar även en viss fara då världen och olika marknader svänger snabbt och en så stor arbetsgivare i en liten kommun har mycket stor inverkan och en flytt eller nedläggning får stora konsekvenser. Det är därför viktigt att verka för och skapa förutsättningar för etableringar i många olika branscher för att skapa ett hållbart och mångfaldigt näringsliv i framtiden även om en så stor arbetsgivare försvinner.

Drygt 30 % av kommunens ca 3000 arbetstillfällen finns inom tillverkningsindustri. Detta innebär också en risk som nämnt ovan och det är därför otroligt viktigt att fortsätta arbetet för en mångfald av företag. Nya branscher växer fram i en allt mer digitaliserad värld och det är därför viktigt att vi aktivt arbetar med utveckling av de digitala förutsättningarna.

Klusteranalys har gjorts 2021 och vi har idag ca 130 företag som jobbar med besöksnäring en näring som växer och är en viktig del för tillväxten i vår kommun. Av dessa 130 företag är det ca 40 st. som är aktiebolag resterande är enskilda företag samt föreningar.

51 aktivitetsbolag, exempel, Berget, Dressin, fiskevårdsföreningar.

13 livsmedel

11 logi

21 restauranger

30 shopping

6 transport

Dessa bolag sysselsätter 39 personer i bolagsformen aktiebolag och omsätter 68 miljoner kr. Enskilda företag och föreningarna som är flest i antal har vi tyvärr inga siffror på.

Övriga större branscher som kan vara värt att nämna är:

Jord och skog: 53 bolag som sysselsätter 53 personer.

Bygg och transport: 90 bolag som sysselsätter 165 personer.

Tjänstesektorn: 121 bolag som sysselsätter 246 personer.

Viktiga områden enligt Svenskt näringsliv att jobba vidare med:

* Service och bemötande

* Kommunens upphandling

* Kommunens handläggares förståelse för företagens verksamheter och villkor.

* Tjänstemännens attityder till företagande har minskat från 3,89 år 17 till 2,88 år 21

* Politikers attityd till företagande har minskat från 3,56 år 2017 till 2,82 år 2021

Svagheter:

Lågt nyföretagande, -hög branschkoncentration, lågt handelsindex, genomfartstrafiken, den egna bilden av Degerfors. Attityder och bemötande från kommunen. Långa handläggningstider. Ingen planerad mark för etablering.

Styrkor:

Geografiskt läge, infrastruktur med bra förbindelser med kollektivtrafik. Ett bra utbyggt fiber nät. "Låga" bostadspriser. Närhet/tillgänglighet till natur och friluftsliv. Levande landsbygd. Bra föreningsliv. Egen gymnasieskola.

Möjligheter:

Attraktiva boendemiljöer, attraktiv mark för industri och handel, inflyttning, företagsetableringar, diversifierat företagande.

Nöjda kommuninvånare, organisationer och näringsliv, är de bästa ambassadörerna för Degerfors kommun

Hot

Konjunkturen, utflyttning. Attityder till företagande. Demografi.

2 Uppdrag och syfte

Inriktning och övergripande handlingsplan för tillväxt är ett dokument som övergripande visar på hur Degerfors kommun ska ta initiativet till att växa och utvecklas både när det gäller företagande och befolkningsutveckling.

Det saknas i dagsläget en uttalad USP (Unique selling point)/vision för tillväxt i Degerfors kommun något som är ett viktigt verktyg för att göra en djupare handlingsplan för tillväxt på både kort och lång sikt. Vart vill vi vara, hur vill vi uppfattas.

Det bör även finnas en vision för hur många innevånare vi önskar vara i framtiden ex om 10 år, 20 år osv.. Hur många företag som skall starta varje år.

Vi tror att det är bra att sätta mål som är mätbara.

Detta är ett komplement till Degerfors vision Bästa Degerfors och en viktig del i ett framtida arbete för tillväxt och ekonomisk hållbarhet i Degerfors kommun över tid.

3 Beskrivning av nuläge

Sedan drygt 10 år tillbaka har Degerfors kommun haft en befolkningsmässig minskning lite beroende på hur man räknar. Kommunens socioekonomiska situation ser bekymmersam ut. I jämförelse med andra kommuner är inkomstnivån och utbildningsnivån låg och arbetslösheten hög 9,2 %.

Degerfors kommun har dessutom en demografisk utmaning i form av en hög andel äldre kommuninvånare. Den socioekonomiska och demografiska strukturen gör att kommunorganisationen behöver ha en mer omfattande verksamhet gällande till exempel äldreomsorg, skola, individ- och familjeomsorg än vad som annars hade varit fallet. Vad gäller den socioekonomiska strukturen så kan den också sätta sin prägel på kommunen på andra sätt som inte främjar varumärke, framåtanda och tillväxt. Viss kompensation för socioekonomisk och demografisk struktur ges i den kommunalekonomiska kostnadsutjämnningen. Det tycks dock finnas ett samband med att kommuner i riket som har befolkningstillväxt också har god ekonomi samt en gynnsam socioekonomisk och demografisk struktur. Och tvärtom.

Med dessa fakta är det därför oerhört viktigt att prioritera och satsa på att ge bra förutsättningar för ett bra och utvecklande näringsliv och företagsklimat i kommunen då detta är grunden för all utveckling i kommunen.

4 Analys och tolkning

Inriktning och övergripande handlingsplan för tillväxt Degerfors kommun.

Det är viktigt att stimulera alla kommuninvånare, organisationer och näringsliv för att uppnå en positiv anda och bra tillväxt.

Vi ser att medelåldern i Degerfors kommun är högre än rikssnittet och ligger på 46,2 år. Riket 41,4 år.

Demografi- vi behöver locka fler arbetsföra i åldern 30-50 till kommunen då detta räknas som den mest produktiva gruppen i arbetsför ålder.

Endast 11,1 % av invånarna har efter gymnasial utbildning jämfört med rikets medel på 28,9 %.

Antalet invånare i arbete bör öka, idag har vi en arbetslöshet på 9,2 % (aug 21)

I Degerfors har 19,1% bidragsförsörjning en hög siffra jämfört med riket som har 13,4 % 2021.

5 % Av kommunens invånare är företagare.

Det är viktigt att fokus ligger på att behålla och locka fler i arbetsför ålder. Störst utväxling och potential finns då i åldern 30-50 år. För att kommunens ekonomi ska förbättras och säkerställa den långsiktiga ekonomin och servicenivån är det viktiga parameter i det framtida arbetet för tillväxt. Samtidigt är det viktigt att skapa förutsättningar för att behålla våra ungdomar i kommunen eller göra ett så bra avtryck att de väljer att återvända t.ex. efter studier.

För att uppnå detta är det viktigt att vi som kommun skapar förutsättningar genom t.ex. Attraktiva boenden, bra skolor, möjlighet till distansarbete. Bra möjligheter att pendla t.ex. till Stockholm eller andra områden. Bra och breda möjligheter till fritidssysselsättning för barn och unga. Nära samarbete med våra företag och skolan.

Nöjda och stolta kommuninvånare, organisationer och näringsliv, är de bästa ambassadörerna för att även locka andra att vilja bo, leva och verka i Degerfors kommun.

”Vad skulle få dig att flytta till Degerfors kommun?”

Här har tillväxtenheten tidigare gjort en analys som presenterats för kommunstyrelsen hösten 2020 då var frågan vad skulle få dig att flytta tillbaka och anledning till flytt. Här visade sig b.l.a. att 40 % flyttat för ett bättre arbetsutbud på annan ort. 30 % för ett bättre bostadsutbud. 20 % för universitetsstudier och 25 % svarade att man kunde tänka sig att flytta tillbaka om rätt arbete fanns.

För att göra en djupare analys av frågan behöver målgruppen tillfrågas samt extern expertis anlitas, i syfte att kommunen ska kunna vidta så pricksäkra åtgärder som möjligt. Detta behöver ske både i uppstartsläget och med jämna mellanrum i framtiden. Självfallet utesluter inte ovanstående att satsningar på andra målgrupper, men satsningarna kommer oundvikligen att behöva vara som störst riktade mot målgruppen 30 - 50 år i arbete, om önskvärt resultat ska infrias. Det önskvärda resultatet möjliggör i sin tur att nuvarande servicenivå kan bibehållas för alla kommuninvånare – eller att rentav satsningar kan ske. Det vill säga att det är i hela Degerfors kommuns intresse att öka antalet och andelen arbetsföra kommuninvånare.

Arbetslösheten hos kommuninvånare i arbetsför ålder måste minska, och andelen bidragstagare måste ner.

5 Slutsatser och rekommendationer

Slutsatsen är att vi har stora möjligheter att skapa tillväxt i Degerfors kommun. Genom samarbete, samförstånd och en gemensam vision om vart vi vill vara och hur vi vill uppfattas kommer vi att lyckas.

Ett långsiktigt arbete som samtidigt är lyhört för förändringar både lokalt och på världsbasis är viktiga förutsättningar för att nå framgång. Att vi har modet att tro på våra visioner och idéer. Att vi har modet att genomföra nödvändiga förändringar för att uppnå att ta oss dit vi vill även i ett stormigt hav. Att vi har modet att vara ödmjuka i vår resa och våga släppa fram och belöna goda idéer.

Rekommendationen är att vi börjar med de områden som vi bedömer är så kallade lågt hängande frukter som vi ganska snabbt och med förhållandevis enkla medel kan verkställa för att påverka och som då kan ge relativt snabb effekt.

Exempel på detta är t.ex. att skapa bra informationskanaler ut till våra företag och invånare för att uppdatera vad som händer på kommunen. Genomföra olika typer av företagsträffar. Uppstart av företagsråd. Fler företagsbesök för att nämna några.

I det mer långsiktiga arbetet bör fokus ligga på att ta fram en VISION/USP.

En tydlig politisk viljeinriktning för vad vi vill uppnå både inom näringslivsutveckling och befolkningstillväxt.

Översyn av ÖP och DP med fokus på framtid och tillväxt.

Säkerställa mark för framtida etableringar och bostäder.

Aktivt arbeta med att hitta sökbara medel från EU, länsstyrelse. Region och fonder för att skapa projekt som kan öka tillväxt och attraktionskraft.

Bilagor

Bilaga 1 – Namn på bilagan

Aktivitetsplan för tillväxt

Tillväxtenheten 2021-10-02

Einar Jörgensen

Britt Marie Room Östberg

§ 131

Dnr 00248-2021

Anmälan av motion: Förbättra företagsklimatet i Degerfors kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning

Sammanfattning av ärendet

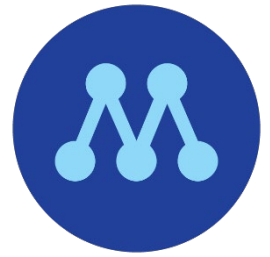
Anna Nordqvist (M) har inkommit med en motion om att förbättra företagsklimatet samt att öka förutsättningarna för tillväxt och välfärdsskapande i kommunen.

Beslutsunderlag

Motion från Anna Nordqvist (M), 2021-07-29

Skickas till

Kommunstyrelsen

Till Kommunfullmäktige i Degerfors 2021-07-25

Motion

Förbättra företagsklimatet i Degerfors kommun.

Nära en halv miljon svenskar är egenföretagare och ungefär var tredje anställd arbetar jobbar i ett småföretag. Fyra av fem jobb skapas i småföretag och de jobb som skapas i privata företag genererar inte endast inkomster till de anställda utan även skatteintäkter till vår gemensamma välfärd. Det är därför viktigt att vi skapar bra förutsättningar för företagen att etablera sig, expandera och utvecklas i vår kommun.

Rapporten Välfärdsskaparna 2021 från Företagarna visar att i Degerfors kommun skapas 1010 jobb i de små företagen (d.v.s. företag med 0-50 anställda). Det motsvarar 34 % av samtliga jobb i kommunen och sammanlagt bidrar småföretagarna tillsammans med sina anställda med 105 mkr till kommunens skatteintäkter. Det är hela 25 % av de kommunala skatteintäkterna vilket är den största andelen jämte offentlig sektor som ligger på 26 %.

Attityden till företagande och kommunens service till näringslivet måste dock förbättras. Enligt Svenskt Näringslivs enkät uppfattar de tillfrågade företagarna i Degerfors att attityden till företagande samt kommunens service och bemötande ligger på en genomsnittlig låg nivå (under betyg 3 där betyg 4 anses som Bra).

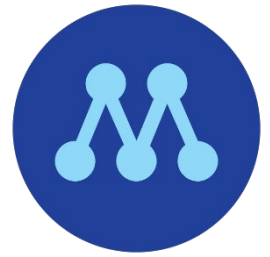
Tillsyn och tillstånd

Det är viktigt att kommunen har smidiga processer för tillstånd och tillsyn och det ska vara lätt för företagen att göra rätt. Att införa Rättviksmodellen (kallad "Tillväxt och tillsyn" av Rättviks kommun) kan vara en del i att förbättra företagsklimatet och förutsättningarna för framgångsrikt företagande, vilket man också sett i andra kommuner. Rättviksmodellen innebär bl.a. mindre byråkrati och är baserad på att förbättra samarbete och samsyn mellan kommunens tjänstemän och företag där tjänstemännen utövar rådgivning istället för myndighetsutövning samt fakturerar företagen efter utförd tillsyn, inte i förskott och endast för den tillsyn som utförts.

Bygglov och detaljplaner

Den service kommunen tillhandahåller när ett företag vill etablera sig, utveckla eller expandera är oerhört viktigt och bör alltid ske på ett välkomnande och enkelt sätt.

När företagare visar intresse för att etablera sig i Degerfors kommun måste vi dels ha mark redo att erbjuda, vilket det inte finns tillräckligt av idag. Därför bör vi upprätta ytterligare detaljplaner för att kunna tillhandahålla rätt mark till intressenter av kommande etableringar. Vi måste även ha en bygglovsprocess som fungerar smidigt och utan dröjsmål. Att införa en bygglovsakut där företagen snabbt kan få hjälp med sitt bygglov mot en höjd avgift är ett förslag för att påskynda processen. För att ytterligare förenkla och förkorta processer inom

plan- och bygglov är det viktigt med moderna och digitala lösningar för att minska pappers- och administrationsarbete, vilket gynnar såväl företagare som privatpersoner.

Servicegaranti

Servicegarantier som anger vilken service en företagare kan förvänta sig bör införas i kommunen. En garanti som tydligt uppger hur företaget kompenseras om den kommunala myndigheten inte lever upp till denna garanti, eller till den angivna tidsram då ärendet ska vara färdigbehandlat. Vid tidsöverskridande bör vitesbelopp utgå. Degerfors företagare har rätt att förvänta sig att kommunen arbetar med sin servicekultur och anpassar verksamheten efter deras (m.a.o. kundens) behov.

Att skapa goda förutsättningar för nyföretagande och -etableringar såväl som för kommunens befintliga näringsliv är väsentligt för att ge möjlighet till att skapa tillväxt, fler arbetstillfällen och ett bättre företagsklimat i Degerfors kommun. Framförallt gynnar det kommunens välfärd.

Med syfte att förbättra företagsklimatet samt att öka förutsättningarna för tillväxt och välfärdsskapande i kommunen yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar enligt följande förslag:

- Att alla tjänstepersoner som handskas med företagsärenden bör utbildas i serviceinriktat förhållningssätt.
- Att ett serviceinriktat förhållningssätt ska vara en given del vid anställning samt vid kompetensutveckling av inspektörer och handläggare.
- Att införa Rättviksmodellen i Degerfors kommun.
- Att se över vilka kommunala processer som kan moderniseras, digitaliseras och förenklas.
- Att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att upprätta nya detaljplaner för att kunna erbjuda lämplig mark för nyetableringar och expansioner.
- Att införa en Servicegaranti för Degerfors kommuns näringsidkare.
- Att införa bygglovsakut för snabbare service.

Anna Nordqvist

Moderaterna i Degerfors

Anna Bergqvist Livengård, 0586-481 85
anna.bergqvistlivengard@degerfors.se

Svar på motion: Handlingsplan mot barnfattigdom

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott godkänna och sända till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige bifalla motionen samt ge socialnämnden och folkhälsonämnden i uppdrag att i samverkan ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom.

Sammanfattning av ärendet

Johanna Svärd (S), Lars-Gunnar Hedenquist (L) och Jan Johansson (KD) inkom, 2022-04-29, med en motion om att en handlingsplan mot barnfattigdom i Degerfors kommun tas fram.

Kommunfullmäktige överlämnade motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendet

Degerfors kommun har i dagsläget en plan för barns rättigheter samt plan för jämlik hälsa men ingen specifik plan mot barnfattigdom.

I motionen yrkas att ” Att kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom i Degerfors kommun”. Arbetet mot barnfattigdom är ett viktigt led för att stärka barns rättigheter i enighet med barnkonventionen därför föreslås att motionen bifalls avseende att en handlingsplan mot barnfattigdom tas fram. Däremot finns inte resurserna för att ta fram handlingsplanen inom kommunstyrelseförvaltningen varpå kommunstyrelseförvaltningen föreslår att socialnämnden tillsammans med folkhälsonämnden får i uppdrag att ta fram handlingsplanen.

Konsekvensbeskrivning

Utifrån mångfaldsanalysen bedöms förslaget ha en positiv inverkan då det riktar sig mot att stärka barns rättigheter utifrån barnkonventionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-04-11

Kommunfullmäktige § 58/2022-05-30

Motion från Johanna Svärd (S), Lars-Gunnar Hedenquist (L) och Jan Johansson (KD), 2022-04-29

Anna Bergqvist Livengård
Kommunsekreterare

Beslut ska skickas till
Kommunfullmäktige
Johanna Svärd
Lars-Gunnar Hedenquist
Jan Johansson

Checklista för mångfald

Mångfald handlar om likheter och olikheter. Begreppet används oftast för att beskriva en variation av olika egenskaper hos individerna i en grupp. Checklistan och dess aspekter ska säkerställa att förslag till beslut tas fram genom bejakande av att alla blir likvärdigt bemötta oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion, politisk åskådning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Aspekt att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömningen Bidrar beslutsförslaget till ...	Beslutsförslaget bedöms ha ...			Ej relevant
		en positiv påverkan	ingen påverkan	en negativ påverkan	
Barnkonventionen	- barns och ungas bästa?	X			
Folkhälsa	- att den fysiska och psykiska hälsan hos kommuninvånarna påverkas?		X		
	- jämlik hälsa, t.ex. god hälsa på lika villkor (tillgång oberoende av social eller ekonomisk situation)?		X		
	- att livsstil och levnadsvanor kopplad till god hälsa påverkas?		X		
Jämlikhet och social rättvisa	- en likvärdig tillgång till kommunens service för alla kommunens invånare oavsett ålder, etnicitet eller religion?		X		
	- att alla, oavsett funktionsnedsättning, har tillgång till kommunens verksamheter?		X		
	- att främja mångfald/integration?		X		
Jämställdhet	- att allas (oavsett kön) möjligheter till att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv påverkas?		X		
Trygghet	- att öka den upplevda tryggheten hos berörda målgrupper i Degerfors?		X		

§ 58

Dnr 00115-2022

Anmälan av motion - Handlingsplan mot barnfattigdom

Kommunfullmäktiges beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Johanna Svärd (S), Lars-Gunnar Hedenquist (L) och Jan Johansson (KD) har inkommit med en motion om att en handlingsplan mot barnfattigdom i Degerfors kommun tas fram.

Beslutsunderlag

Motion från Johanna Svärd (S), Lars-Gunnar Hedenquist (L) och Jan Johansson (KD), 2022-04-29

Skickas till

Kommunstyrelsen

MOTION- Handlingsplan mot BARNFATTIGDOM

Alla barn har enligt Barnkonventionen rätt till social trygghet, en skälig levnadsstandard, vila och fritid. Alla barn har lika värde och samma rättigheter och inga barn får diskrimineras. All offentlig verksamhet har ansvar för att Barnkonventionen efterlevs.

Barn i familjer med låg inkomstandard och/eller barn i hushåll med försörjningsstöd definieras som barnfattigdom och ekonomisk utsatthet.

På ett samråd med Tvärsektoriellt råd fick vi ta del av en rapport om hur barnfattigdomen ser ut i Degerfors kommun, vilket påvisar tydligt att vi har utmaningar.

Enligt rapporten bor 348 barn i ekonomisk utsatta hushåll i Degerfors kommun (2019).

Hur påverkas barn av ekonomisk utsatthet?

- Förhöjd risk för psykisk och fysisk ohälsa
- Hinder för ett hälsofrämjande agerande inom familjen
- Större risk för missbruk
- Social utsatthet och mobbing
- Påverkar skolnärvaro och betyg
- Deltar mer sällan på organiserade fritidsverksamheter
- Risk för att behöva försörjningsstöd som vuxen
- Barn med funktionsvariationer särskild utsatt grupp

Barnfattigdomsproblematiken är en kommunövergripande fråga och handlingsplanen bör fungera som ett stöd för Degerfors kommuns samverkan och strategiska arbete med barn och unga som lever i ekonomiskt utsatta hushåll. Handlingsplanen bör också innefatta föreslagna insatser som är till för

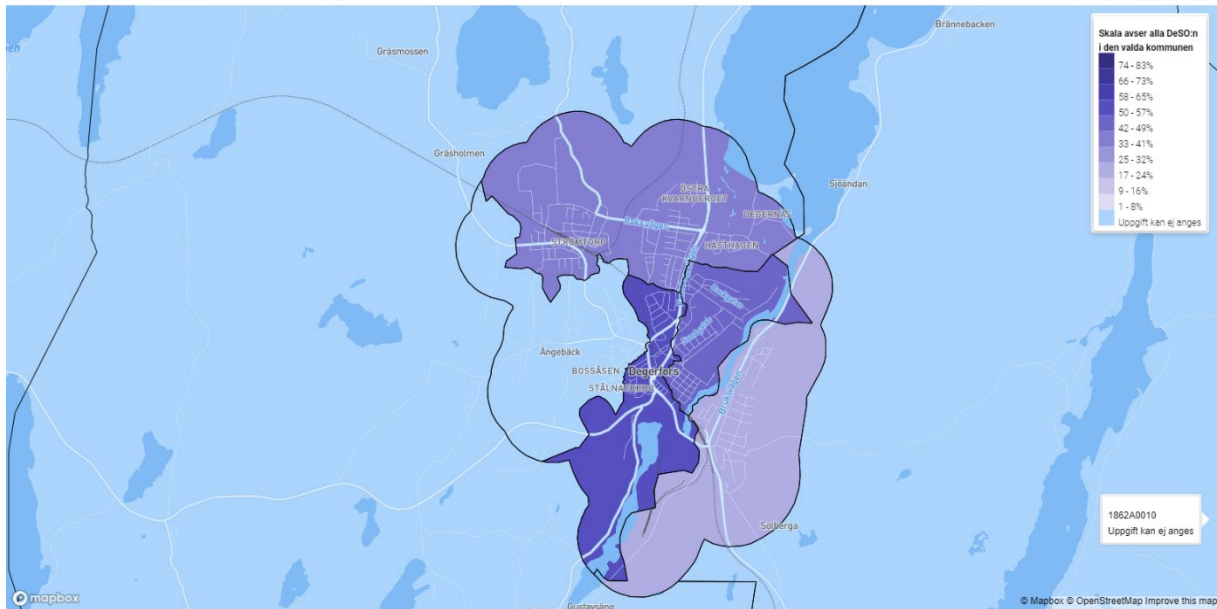
att tydliggöra prioriterade områden som skapar förutsättningar för en minskning av barn som lever i ekonomiskt utsatta hushåll.

Andel hemmaboende barn 0–17 år i familjer med låg inkomststandard

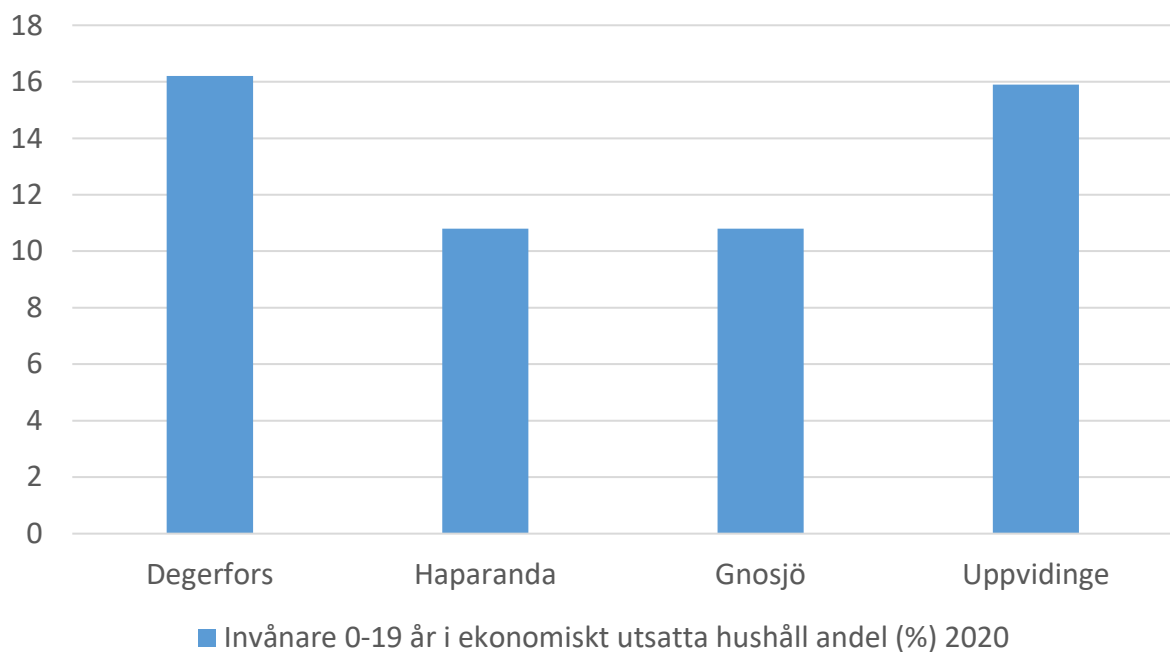
Källa: Daimos, SCB, Inkomst- och taxeringsregistret (IGT)

(2018)

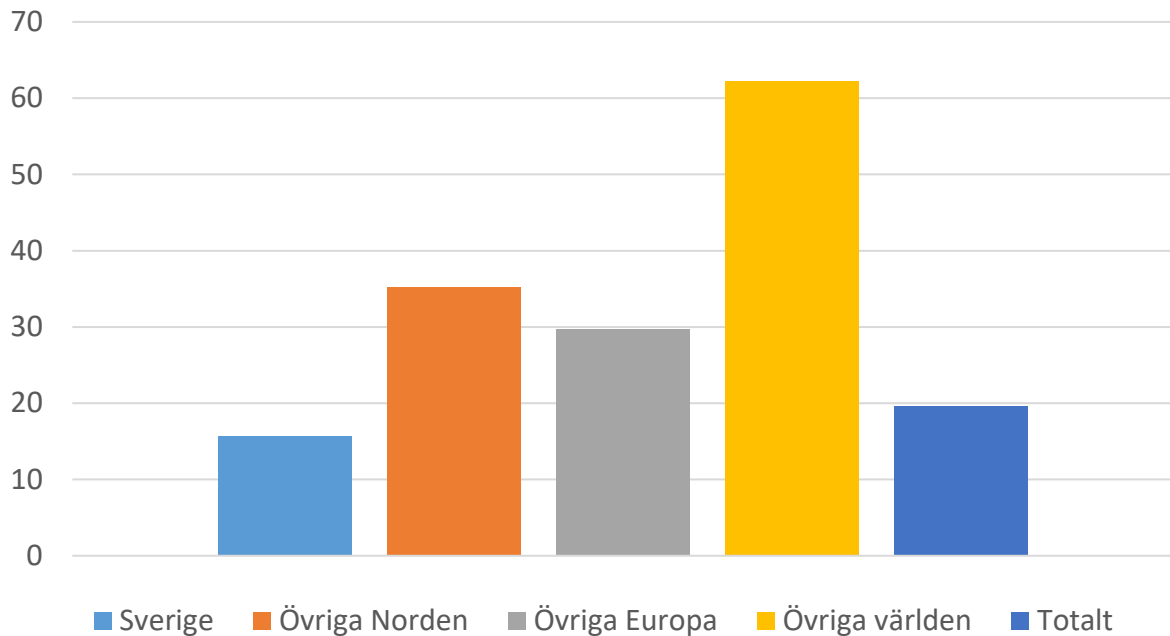
www.segregationsbarometer.daimos.se

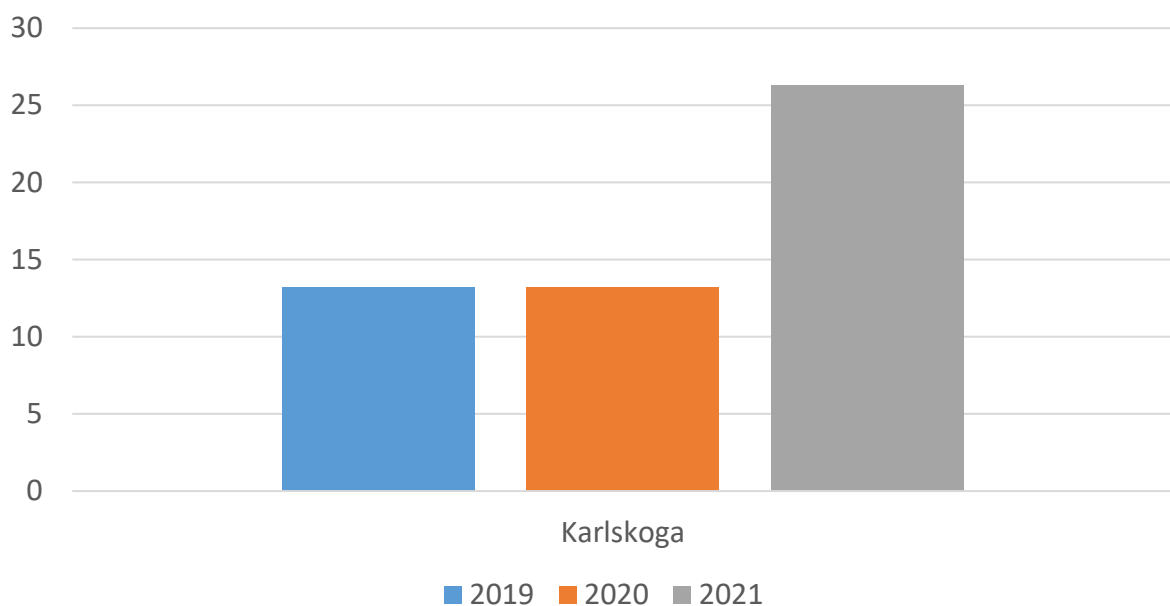
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll andel (%) 2020

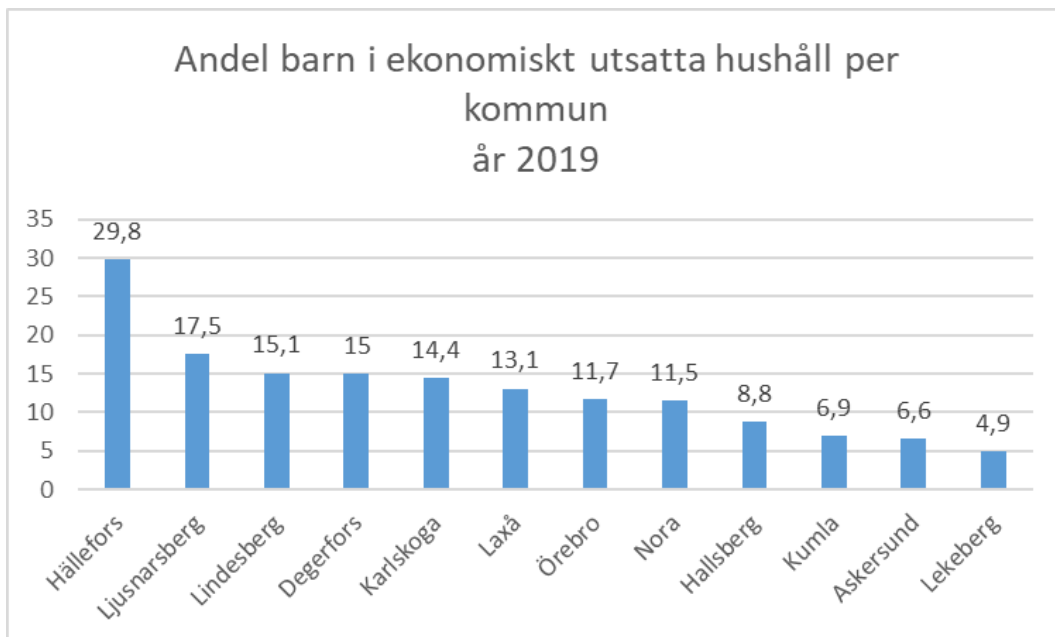
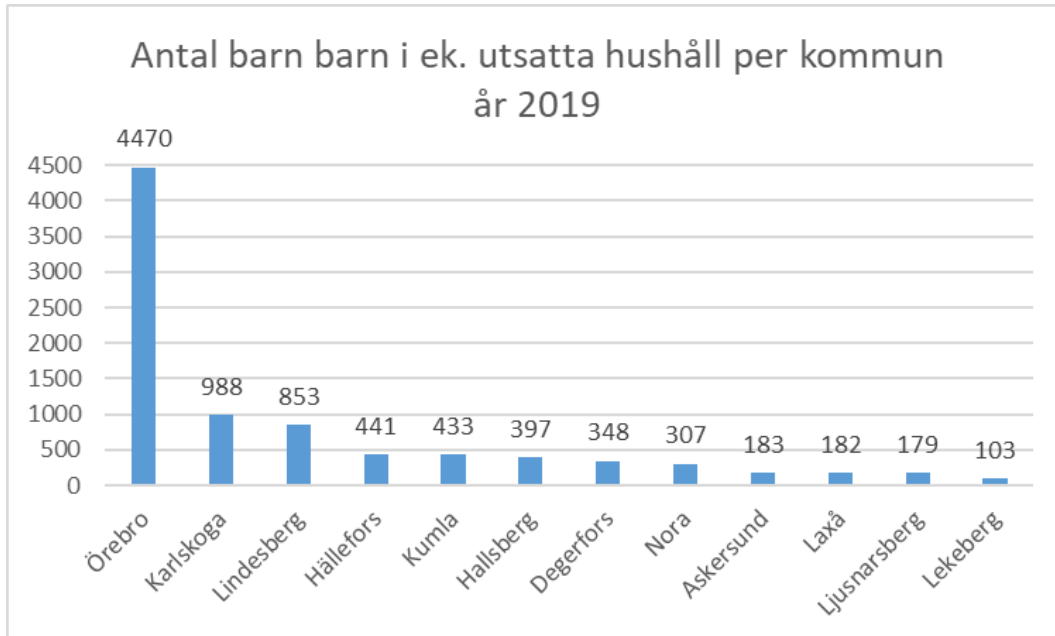

Låg ekonomisk standard bland barn efter födelse land 2019, andel (%)

Verkställda vräkningar/avhysningar som beror barn, antal barn/100.000 invånare

Vi yrkar därför

- Att kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom i Degerfors kommun

Degerfors kommun

Kommunstyrelsen

Ank 2022-04-29

Dnr KS 115-2022/1

Datum 29/4- 2022

Johanna Svärd, Socialdemokraterna

Lars-Gunnar Hedenquist, Liberalerna

Jan Johansson, Kristdemokraterna

Plan och riktlinjer för bostadsförsörjning 2024-2028

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna och sända plan och riktlinjer för bostadsförsörjning inom Degerfors kommun 2024-2028 till kommunfullmäktige för antagande.

Sammanfattning av ärendet

Detta ärende presenterar plan och riktlinjer för bostadsförsörjningen inom Degerfors kommun 2024-2028. Kommuner ska enligt lag ha antagna riktlinjer för bostadsförsörjning för att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder samt att främja att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs. I förslaget presenteras sex punkter som berör mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. En redovisning av bostadsbehov som inte möts upp samt rekommenderade planerade insatser under planens giltighet finns också med i planen.

Ärendet

Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar är syftet med att planera för bostadsförsörjningen att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder samt att främja att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska som minst innehålla uppgifter om kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet, kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål samt hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Uppgifterna ska tas fram utifrån en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningar och bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Utifrån ovan nämnda direktiv presenteras följande uppgifter:

Kommunen ska i sitt arbete sträva efter att:

- Alla kommuninvånare ska få möjlighet till en bostad som motsvarar deras behov
- Det ska finnas ett varierat utbud av bostäder och upplåtelseformer

- Det kommunala bolagets bostadsbestånd ska vara väl rustat att möta efterfrågan från en åldrande befolkning
- Utemiljön ska vara trygg, tillgänglig och stimulerande
- Vidare bostadsplanering ska ske utifrån en långsiktighet och fokus på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet
- Utveckla arbetet med att underlätta för grupper med särskilda behov att etablera sig på bostadsmarknaden

Bostadsbehov som inte möts upp är:

- Stor tillgång på bostäder i varierade upplåtelseformer särskilt anpassade för äldre
- Ökad tillgång på radhusliknande hyresrätter i attraktiva lägen

Rekommenderade planerade insatser under planens giltighet (2024-2028) är:

- Upprätta och besluta om planeringsstrategi knutet till Degerfors kommuns översiktsplan
- Ombyggnation av kontorsytor till boendeplatser på särskilt boende alternativt trygghetsboende
- Kontinuerlig utredning av behov, efterfrågan och förutsättningar för utökning av boendeplatser på särskilda boenden samt boendeplatser för personer med funktionshinder
- Kontinuerlig utredning av hur det befintliga beståndet i flerbostadshus kan anpassas till framtida behov på bostadsmarknaden
- Utveckla samarbetet mellan kommun och det kommunala bostadsbolaget för att skapa förutsättningar till bra boende för utsatta grupper

Plan för bostadsförsörjning syftar till att utifrån presenterade behov och vidare analys klargöra bostadspolitiska mål och ambitioner samt vilka insatser som behöver genomföras för att kommunen ska nå målen. Hänsyn behöver även tas till övriga planer eller styrande dokument som finns inom Degerfors kommun.

Konsekvensbeskrivning

En konsekvensbeskrivning har gjorts utifrån olika aspekter av mångfald. Plan och riktlinjer för bostadsförsörjning inom Degerfors kommun fångar helt eller delvis upp samtliga fem aspekter av mångfald enligt framtagna checklista.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-10-10

Plan och riktlinjer för bostadsförsörjning 2024-2028

Beslut ska skickas till
Kommunfullmäktige

Checklista för mångfald – *Plan och riktlinjer för bostadsförsörjning 2024-2028*

Mångfald handlar om likheter och olikheter. Begreppet används oftast för att beskriva en variation av olika egenskaper hos individerna i en grupp. Checklistan och dess aspekter ska säkerställa att förslag till beslut tas fram genom bejakande av att alla blir likvärdigt bemötta oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion, politisk åskådning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Aspekt att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömningen Bidrar beslutsförslaget till ...	Beslutsförslaget bedöms ha ...			Ej relevant
		en positiv påverkan	ingen påverkan	en negativ påverkan	
Barnkonventionen	- barns och ungas bästa?	Ja			
Folkhälsa	- att den fysiska och psykiska hälsan hos kommuninvånarna påverkas?	Ja			
	- jämlik hälsa, t.ex. god hälsa på lika villkor (tillgång oberoende av social eller ekonomisk situation)?	Ja			
	- att livsstil och levnadsvanor kopplad till god hälsa påverkas?	Ja			
Jämlikhet och social rättvisa	- en likvärdig tillgång till kommunens service för alla kommunens invånare oavsett ålder, etnicitet eller religion?	Ja			
	- att alla, oavsett funktionsnedsättning, har tillgång till kommunens verksamheter?	Ja			
	- att främja mångfald/integration?				Har inte berörts specifikt i plan
Jämställdhet	- att allas (oavsett kön) möjligheter till att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv påverkas?	Ja			

Aspekt att bedöma	Hjälppåfrågor för att underlätta bedömningen Bidrar beslutsförslaget till ...	Beslutsförslaget bedöms ha ...			Ej relevant
		en positiv påverkan	ingen påverkan	en negativ påverkan	
Trygghet	- att öka den upplevda tryggheten hos berörda målgrupper i Degerfors?				Har inte berörts specifikt i plan

- Policy
- Plan
- Riktlinje
- Handlingsplan
- Rutin
- Instruktion

Plan och riktlinjer för bostadsförsörjning 2024-2028

Dokumenttyp Plan	Beslutsinstans Kommunfullmäktige
Dokumentet gäller	Dokumentansvarig Björn Johansson, kommundirektör
Revideringar	
Datum för beslut 2023-11-27	Diarienummer KS 213-2023

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Inledning	4
1.1 Syfte.....	4
1.2 Process och användning	4
1.2.1 Framtagande av plan och riktlinjer	4
1.2.2 Användning.....	5
2 Mål och direktiv.....	5
2.1 Lagstiftning	5
2.2 Internationella och nationella mål.....	6
2.3 Regionala mål.....	6
2.4 Lokala mål	6
2.5 Kommunens roll/verktyg för bostadsförsörjningen	7
3 Bostadsmarknaden.....	8
3.1 Befolkning.....	9
3.2 Inflyttning och utflyttning	9
3.3 Pendling.....	9
3.4 Arbetsmarknad	10
3.5 Bostadsbestånd.....	10
3.5.1 Bostadskostnader.....	11
3.5.2 Hushållens ekonomiska förutsättningar	11
4 Bostadsbehov i Degerfors kommun	12
4.1 Generella behov	12
4.2 Bostadsbehov för särskilda grupper.....	12
4.3 Äldre	12
4.3.1 Nuvarande bostadsbestånd.....	13
4.3.2 Behov, efterfrågan och prognos framåt.....	13
4.4 Personer med funktionshinder.....	14
4.4.1 Nuvarande bostadsbestånd.....	14
4.4.2 Behov, efterfrågan och prognos framåt.....	14
4.5 Nyanlända.....	15
4.5.1 Mottagande i Degerfors kommun	15
4.5.2 Behov, efterfrågan och prognos framåt.....	15
4.6 Boende för brottsoffer/skyddat boende	15
4.7 Hemlöshet.....	16
4.8 Ungdomar och studenter	16
5 Summerad analys.....	17
Referenser	19
Bilaga 1.....	21
Befolkning	21
In- och utflyttning	22
In- och utpendling	23
Bostadsbestånd	23

Sammanfattning

Enligt lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar är syftet med att planera för bostadsförsörjningen att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder samt att främja att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs.

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska som minst innehålla uppgifter om kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet, kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål samt hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Uppgifterna ska tas fram utifrån en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningar och bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Utifrån ovan nämnda direktiv presenteras följande uppgifter:

Kommunen ska i sitt arbete sträva efter att:

- Alla kommuninvånare ska få möjlighet till en bostad som motsvarar deras behov
- Det ska finnas ett varierat utbud av bostäder och upplåtelseformer
- Det kommunala bolagets bostadsbestånd ska vara väl rustat att möta efterfrågan från en åldrande befolkning
- Utemiljön ska vara trygg, tillgänglig och stimulerande
- Vidare bostadsplanering ska ske utifrån en långsiktighet och fokus på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet
- Utveckla arbetet med att underlätta för grupper med särskilda behov att etablera sig på bostadsmarknaden

De bostadsbehov som inte möts upp är:

- Ökad tillgång på bostäder särskilt anpassade för äldre, i varierade upplåtelseformer
- Ökad tillgång på radhusliknande hyresrätter i attraktiva lägen

Insatser som rekommenderas under planens giltighet (2024-2028) är:

- Upprätta och besluta om planeringsstrategi knutet till Degerfors kommuns översiktsplan
- Ombyggnation av kontorsytor till boendeplatser på särskilt boende alternativt trygghetsboende
- Kontinuerlig utredning av framtida behov, efterfrågan och förutsättningar för utökning av boendeplatser på särskilda boenden samt boendeplatser för personer med funktionshinder
- Kontinuerlig utredning av hur det befintliga beståndet i flerbostadshus kan anpassas till framtida behov inom bostadsmarknaden

1 Inledning

Den kommunala planeringen för bostadsförsörjningen ska skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Det innebär att ha en strategisk planering för bra bostäder och goda boendemiljöer, som både bidrar till utveckling och välfärd. Målet är en väl fungerande bostadsmarknad där invånares och konsumenters efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot olika behov.

Förändringar i omvärlden ställer krav på såväl planering som flexibilitet för att möta behov som inte alltid är lätt att förutse. En strävan efter ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbara lösningar är väl bekant utifrån målområden i Agenda 2030. Att länets kommuner på flera plan är integrerade med varandra i bostads- och arbetsmarknad, kommunikationer och tillväxt är andra kända områden. Den svenska ekonomin bedöms nu vara i en lågkonjunktur som medför höga priser, höga räntor och minskat bostadsbyggande. Samtidigt är den svenska arbetsmarknaden stark med hög sysselsättningsgrad.

Bedömningen är att det idag, och sedan några år tillbaka, råder balans på bostäder. Den demografiska utvecklingen visar en ökning av äldre som påverkar kommunerna på olika sätt. Inom Degerfors kommun finns det redan idag en högre andel äldre med prognos på fortsatt ökning. Många personer bor idag i småhus med äganderätt och det finns en generell efterfrågan på radhusliknande bostäder i attraktiva lägen.

Ett utökat och mer varierat bostadsutbud skulle kunna medföra gynnsamma flyttkedjor, som också underlättar för andra mer eller mindre utsatta grupper inträde på bostadsmarknaden. För att skapa långsiktigt hållbara boendemiljöer måste planeringen ske med en helhetssyn på bostadsbeståndet i förhållande till befolkningens olika och varierande behov.

1.1 Syfte

Syftet med plan för bostadsförsörjning är att utifrån presenterade behov och vidare analys klargöra bostadspolitiska mål och ambitioner samt vilka insatser som behöver genomföras för att kommunen ska nå målen.

1.2 Process och användning

1.2.1 Framtagande av plan och riktlinjer

Denna plan har tagit avstamp från tidigare upprättad plan/riktlinje och omarbetats av representanter från kommunstyrelseförvaltningen inom Degerfors kommun. Samråd har genomförts med representanter från kommunledning, kommunstyrelseförvaltning, socialförvaltning och det kommunala bostadsbolaget Degerforsbyggen. Planen och förslag till riktlinjer för bostadsförsörjningen i Degerfors kommun har skickats för yttrande och samråd till länsstyrelsen, regionen, fyra berörda grannkommuner, det kommunala bostadsbolaget samt de två större privata hyresvärdarna.

Plan, inklusive riktlinjer, för bostadsförsörjning har beretts av kommunstyrelsen (2023-10-31) samt antagits av kommunfullmäktige (2023-11-27) inom Degerfors kommun. Planen är gällande mellan åren 2024-2028.

1.2.2 Användning

I planen presenteras kommunens mål, planerade insatser och hur hänsyn tagits till nationella och regionala mål, planer och program. Innehållet i planen ska för den kommunala organisationen utgöra ett underlag för att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs, till exempel i årlig verksamhetsplanering och i beredning av ärenden som är knutet till områden planen berör. Planen ska också kommuniceras till marknadens aktörer och allmänhet för att fånga upp synpunkter som kan vara av värde i den fortsatta planeringen. Hänsyn behöver även tas till övriga planer eller styrande dokument som finns inom Degerfors kommun, till exempel översiktsplan som har en nära koppling till plan för bostadsförsörjning.

Uppföljning av plan sker minst en gång per kalenderår. Revidering av plan kan ske vid behov under planens giltighet (2024-2028).

2 Mål och direktiv

2.1 Lagstiftning

Enligt lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000: 1383, med ändring SFS 2013:866 och 2022:385) är syftet med att planera för bostadsförsörjningen att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder. Kommunerna ska också främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska enligt lagstiftning som minst innehålla följande uppgifter:

- Kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet
- Kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål
- Hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Riktlinjerna ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningar samt vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Det finns ett flertal lagar som behöver tas i beaktande och som anger bestämmelser som på olika sätt ger kommunen ansvar eller befogenhet när det gäller bostadsförsörjningen. Härtill hör bland annat lagar och direktiv som berör specifika grupper (redovisas närmare i kapitel 4). Kommunen har ansvar för planering och genomförande av bostadsförsörjningen men fler aktörer har en roll i arbetet. Staten ansvarar för rättsliga och finansiella förutsättningar, länsstyrelser och regioner har främst ansvar för att stödja kommunerna. Övriga aktörer på marknaden; till exempel bostadsföretag, banker och mäklare behöver också medverka för att utveckla bostadsbeståndet.

2.2 Internationella och nationella mål

I ett av de globala målen, utifrån Agenda 2030, finns fokus på att göra städer och bostättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Det globala arbetet är också nära knutet till FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna som belyser rätten till lämplig bostad. Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen, samt sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Inom ramen för detta finns boende och närmiljö.

Det nationella övergripande målet för boende och samhällsplanering (samt bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet) är att alla människor från hela landet ska erbjudas god livsmiljö. En livsmiljö med långsiktigt god hushållning med naturresurser, främjande av energi samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Det ska också finnas fungerande bostadsmarknader där efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven. Sveriges 16 miljö kvalitetsmål beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Målet ”God bebyggd miljö” berör i flera preciseringar bostadsförsörjningsfrågor.

2.3 Regionala mål

Region Örebro län har tagit fram en regional utvecklingsstrategi, en plattform och gemensam vägvisare för hur länets kommuner med fler aktörer långsiktigt arbetar med strategiskt viktiga områden. Det är områden där det behövs en hög grad av samverkan för att kunna ställa om till ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. De övergripande målen i utvecklingsstrategin är stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet. Ett prioriterat område är bostadsförsörjning och attraktiva miljöer, och i utvecklingsstrategin beskrivs flera områden för ett önskvärdt läge 2030. De strategiska inriktningar som presenteras för att nå det önskvärda läget är att förbättra förutsättningarna för bostadsbyggande vid en växande befolkning samt se över utvecklingen vid en minskande befolkning. Även att förbättra förutsättningarna för levande landsbygder, genom till exempel utbyggnad av digital infrastruktur samt att etablera regional samverkan kring fysisk planering presenteras.

Länsstyrelserna har till uppdrag att analysera och bedöma situationen på bostadsmarknaden i länen och utger årligen en rapport för området. Utöver ovanstående underlag pågår det samarbeten som är värdefullt att bevaka. Östra Mellansverige (ÖMS) - ett samarbete kring befolkningsutmaningen och områden knutet till bostadsplanering, arbetsmarknad, utbildning, kompetensförsörjning och infrastruktur, är ett exempel på detta.

2.4 Lokala mål

Degerfors kommun arbetar utifrån visionen Bästa Degerfors – en trygg och modig kommun. Fokuserade områden i kommunens mål – och resultatstyrning är att uppnå mål knutet till tre dimensionerna av hållbarhet; ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet. De tre dimensionerna har bäring på globala målen och Agenda 2030.

Degerfors kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige september 2016 och tar sikte på perioden fram till år 2030. Förutom skrivelser i kapitlet om boende finns i många av översiktsplanens övriga kapitel/avsnitt riktlinjer som har en indirekt betydelse för bostadsförsörjningen, eller är en förutsättning för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna i översiktsplanen bedöms också bidra till det önskvärda läge som den regionala utvecklingsstrategin beskriver. Nedanstående riktlinjer i översiktsplanens boendekapitel har särskild betydelse:

- Bebyggelsen ska utvecklas och utformas utifrån efterfrågan
- Kommunen ska eftersträva att kunna erbjuda ett varierat utbud av mark för bostadsbyggande, såväl avseende lägen som bostadstyper
- Kommunen ska samarbeta med Karlskoga kring att utveckla möjligheterna till boende utmed både västra och östra sidan av Möckeln, bl. a utbyggnad av vatten och avlopp, kollektivtrafik, etc.
- Initiativ att skapa efterfrågade boenden riktade till äldre ska beaktas/uppmuntras
- Planera för boenden i centrala lägen, med full tillgänglighet och utformning som fungerar vid alla tidpunkter i åldrandet
- Där den biologiska mångfalden inte påverkas på ett oacceptabelt sätt ska bostadsbebyggelse med anknnytning till vatten prioriteras samtidigt som allmänhetens tillgång till stränderna säkerställs i rimlig omfattning
- Nyexploatering och, där det bedöms lämpligt, konvertering av fritidshus till åretruntboende med anknnytning till vatten prioriteras, främst vid sjöarna Möckeln, Storbjörken, Ölen och Skagern samt längs Letälven
- Med hänvisning till landsbygdsutveckling prövas bostadsbebyggelse i attraktiva lägen
- Möjliggöra konvertering från fritidshus till åretruntboende i lämpliga lägen genom planläggning. Möjligheterna att ordna vatten och avlopp samt tillgång till kollektivtrafik beaktas

Under 2024 kommer en planeringsstrategi, knutet till översiktsplanen, upprättas. Planeringsstrategin syftar till att främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering och för att hålla översiktsplanen aktuell.

2.5 Kommunens roll/verktyg för bostadsförsörjningen

För att uppfylla sitt ansvar enligt lagstiftningen har kommunen olika verktyg för att påverka bostadsförsörjningen. Sveriges kommuner har *planmonopol*, vilket innebär att kommunen ansvarar för att planlägga mark- och vattenanvändningen inom kommunens gränser. Det är kommunen som antar planer och bestämmer om detaljplaneläggning ska ske. I den fysiska planeringen skapar kommunen förutsättningar för lokalisering och utveckling av bostadsområden och för en god livsmiljö ur olika aspekter.

Översiktsplanen anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

I *detaljplaner* regleras markens användning och byggrätter juridiskt. Bebyggelsens volym och struktur kan också regleras.

Ett *kommunalt bostadsbolag* ska främja bostadsförsörjningen i kommunen genom att till exempel tillgodose olika gruppers bostadsbehov samt tillhandahålla ett varierat bostadsutbud av god kvalitet. Kommunen ger ägardirektiv till sitt bostadsbolag om hur bostadsinnehavet ska utvecklas.

Degerfors kommun har det kommunala bostadsbolaget Degerforsbyggen. Degerforsbyggen verkar för att på ett hållbart sätt äga och förvalta bostadsfastigheter med mångfald, trygghet och kvalitet. Bolaget arbetar på uppdrag av Degerfors kommun genom att förvalta kommunens fastigheter.

Ägardirektiv för Degerforsbyggen AB beslutade av KF § 184/2021-12-13:

- Bolaget ska verka för en blandad bebyggelse, med olika upplåtelseformer i olika kommundelar och genom en långsiktig affärsmässighet skapa förutsättningar för att bolaget ska utgöra ett attraktivt boendialternativ.
- Degerfors kommuns syfte med ägandet är att vara en bra företrädare för kommunens bostadsmarknad. Bolaget ska verkställa kommunens bostadspolitiska beslut, såsom att trygga den framtida bostadsförsörjningen, verka för integration samt ökat inflytande på boendet. Målet är att erbjuda bostäder till hyresgästernas varierande behov, med god kvalitet till en skälig hyra.
- Bolaget ska ha en kontinuerlig och systematisk dialog med de olika verksamheterna inom kommunen som har ett behov av bostäder. Bolaget har inom ramen för avkastningskravet rätt att subventionera viss verksamhet för att uppfylla kommunens strategiska mål.
- Bolaget ska arbeta för att bostadsområden, bostäder och lokaler tillför Degerfors kommun positiva miljövärden. Vid investeringar och reinvesteringar samt drift av fastigheter ska miljöaspekterna beaktas i syfte att bidra till målet ett attraktivt boende. Den sociala miljön skall här särskilt uppmärksammas.
- Bolaget ska förvalta och underhålla fastigheterna på ett sådant sätt att värdet på de fasta tillgångarna på grund av förvaltningen och underhållet inte försämras.

3 Bostadsmarknaden

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningar samt vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Detta redovisas i de följande avsnitten. Förtydligande tabeller eller diagram redovisas separat i bilaga 1.

3.1 Befolkning

Inom Degerfors kommun finns 9530 invånare (enligt uppgifter från 2022). Majoriteten är 20-64 år (50,9 %), jämförelsevis med övriga åldersgrupper 0-19 år (20,5 %) och 65+ (28,7 %). Störst till antalet är personer mellan 45-64 år (2589 pers.) till följd av åldersgruppen 65-79 år (2005 pers.). Det finns ett negativt födelseöverskott (fler döda än födda), -30 personer, en genomgående trend sedan flera år tillbaka. Medellivslängden mellan åren 2018-2022 var 83,93 år, vilket är ungefär i medel jämfört med övriga kommuner i länet. Den demografiska försörjningskvoten är 94. Ett värde över 100 innebär fler utanför arbetsför ålder än i arbetsför ålder.

Prognosen framåt är en befolkningmängd på 9447 personer år 2030. Majoriteten tros fortfarande vara 20-64 år men åldersgruppen 65+ spås öka med 1,8 procent jämförelsevis med de övriga åldersgrupperna som prognosticeras minska. Den största ökningen sker inom ålderskategorin 80+. Prognosen gällande födelseöverskott visar på likvärdig trend som tidigare, d.v.s. fler dör än föds. År 2030 är det negativa födelsenettet -53 personer.

3.2 Inflyttning och utflyttning

Det har under en femårs-period (2018-2022) flyttat in mellan 445-560 personer varje år, men det har också flyttat ut mellan 485-579 personer under samma period. Flyttningsöverskottet landade på 28 personer år 2022. I statistiken visas också hur in- och utflyttning skett mellan länets kommuner. År 2022 flyttade majoriteten in till Degerfors kommun från Karlskoga kommun. Det är också många som flyttar in från övriga kommuner som inte ligger i Örebro län, vilket t.ex. skulle kunna vara från de närliggande kommunerna i Värmlands län. Personer som flyttar ut väljer övriga kommuner, Karlskoga kommun samt Örebro kommun.

Prognoser visar en inflyttning på ca 500 personer per år de kommande åren fram till 2030, men det behöver också ställas i relation till utflyttningar. Summeringen landar på ett positivt flyttningssnetto, mellan 20-30 personer varje år. De statistiska uppgifterna visar också att flyttningssnettot påverkats av migration; invandring och utvandring till följd av till exempel flyktingströmmar.

3.3 Pendling

I en rapport från 2020 redovisas att drygt 2000 personer bosatta inom Degerfors kommun haft arbete på annan ort, och därmed pendlat till sitt arbete. Majoriteten av dessa har pendlat till Karlskoga kommun (65 %). Ett större antal till Örebro kommun och övriga kommuner där det förekommit pendling är Laxå och Karlstad. Personer som arbetspendlat in till Degerfors kommun är ca 950 personer. De flesta är bosatta i Karlskogas kommun (ca 60 %), ett högre antal i Kristinehamns kommun. Det sker också pendling till Degerfors från Örebro, Storfors och Karlstad.

Prognosen framåt för in- och utpendling behöver ställas i relation till arbetsmarknad, kommunikationer (restid och tillgång till kollektivtrafik), infrastruktur

och tillgänglighet. Många utpendlare tenderar att bo kvar i sin hemkommun, samtidigt kan pendling vara ett förstadium till en framtida flytt. Städer/områden som har större behov av arbetskraft än vad som kan tillgodoses inom den egna kommunen har en betydande roll för pendling. Statistiken visar att Karlskoga och Örebro är viktiga noder för detta.

3.4 Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden påverkar och ställer krav på utbudet av bostäder då dessa områden är nära sammanlänkade med varandra när personer eller hushåll väljer sina boenden. En sysselsättning eller förankring på arbetsmarknaden är också centralt för att komma in på bostadsmarknaden. Individer som saknar stabil inkomst har inte alltid samma möjligheter till ett hyreskontrakt eller lånelöfte jämfört med de personer som har en fast anställning.

Andel öppet arbetslösa inom Degerfors kommun, inskrivna på Arbetsförmedlingen, var i augusti 2023 6,5 %. Det är likvärdigt med andel arbetslösa inom hela länet och en liten skillnad jämfört med riket (6,4 %). Arbetslösheten kan dock skilja sig mellan olika grupper. Statistiken visar t.ex. att en låg andel utrikesfödda, främst kvinnor, hade en sysselsättning år 2022. Majoriteten av sysselsatta invånare har en gymnasial utbildning, 11 % har en eftergymnasial utbildning. En hög andel elever (25 %) hade under läsåren 2020-2021 inte godkända betyg med behörighet till gymnasiet.

Inom Degerfors kommun är 97 % av företagen i näringslivet små företag med färre än 50 anställda. Branschen "tillverkning & utvinning" är jämfört med riket relativt stor i Degerfors vilket också speglas av de vanligaste yrkena som är smeder, verktygsmakare, drifttekniker och processövervakare. De tillväxthinder som har förmedlats av företagen är svårighet att finna lämplig arbetskraft samt höga arbetskraftskostnader.

3.5 Bostadsbestånd

Inom Degerfors kommun består bostadsbeståndet ut av:

- *Småhus* – friliggande en- eller tvåbostadshus inkl. par-, rad-, och kedjehus (exkl. fritidshus)
- *Flerbostadshus* – bostadsbyggnader innehållande tre eller fler lägenheter (inkl. loftgångshus)
- *Övriga hus* – byggnader avsedda för verksamhet eller samhällsfunktion
- *Specialbostäder* – bostäder för äldre, funktionshindrade, studenter, övriga specialbostäder

Totalt finns det drygt 5000 bostäder, varav ca 63 % i småhus. Äganderätt i småhus är den mest förekommande upplåtelseformen. Ungefär 30 % av bostäderna finns i flerbostadshus och ca 5 % är specialbostäder. Majoriteten av lägenheterna i flerbostadshus är 31-60 kvadratmeter, därefter finns det ett större antal på 61-100 kvadratmeter. 2 rum och kök är dominerande men det finns

också en högre andel av 3 rok samt 1 rok. Endast 6 % av lägenheterna har fyra rum eller fler. Antal fritidshus var 683 stycken år 2022.

Inom kommunen finns ett trettiotal byggklara tomter för bostadsbebyggelse (villor eller flerbostadshus) i attraktiva lägen. Samtliga är privatägda. Utöver de byggklara tomterna finns 40 tomter i Degerfors, planlagda för bostäder som inte är fastighetsbildade. På 25 av dessa tomter finns ingen utbyggd infrastruktur. I området Åtorp finns 5 byggklara villatomter samt 11 planlagda men inte fastighetsbildade tomter utan utbyggd infrastruktur.

Av lägenheterna i flerbostadshus finns ett stort utbud inom allmännyttan, i det kommunala bostadsbolaget Degerforsbyggen. Degerforsbyggen har 835 hyresrätter belägna inom nio områden. 91 lägenheter finns i de yttre områdena Svartå och Åtorp, resterande i Degerfors. En nybyggnation gjordes av radhus (Kanadaskogen) mellan åren 2017-2018. Det finns i dagsläget ingen planering eller inga beslut på mer nybyggnation. Det föreligger en stabil kö, utan några längre väntetider generellt, vissa mer attraktiva områden undantagna. Det har skett en ökning av vakanta hyreslägenheter sedan mars 2023 men samtidigt också fler intresseanmälningar efter sommaren 2023.

Förutom Degerforsbyggen finns två större hyresvärdar inom Degerfors kommun. Degerforshusen, Podium fastigheter AB har 236 lägenheter och Senäte Fastigheter AB har ca 150 lägenheter. Dessutom finns ett antal mindre hyresvärdar med ett färre antal lägenheter vardera.

3.5.1 Bostadskostnader

Enligt regional statistik varierar kostnader både mellan kommuner och inom kommunerna. Inom Degerfors kommun var medianhyran för en hyreslägenhet föregående år 994 kronor per kvadratmeter. Det är lägre värde jämfört med till exempel Karlskoga och Laxå men i linje med Kristinehamns kommun. I den jämförelse som Degerforsbyggen gjort ligger hyresrätterna på ca 1 % lägre hyreskostnader i snitt jämfört med de liknande bolagen i omnejd. I de flesta lägenheter ingår dessutom varmhyra, d.v.s. uppvärmning ingår i hyresavgiften.

Av de bostadsrätter som sålts inom Degerfors kommun (september 2022-september 2023), 28 till antalet, var snittvärdet 4742 kr per kvadratmeter. Av de 75 villor som såldes under samma period låg snittvärdet på 9275 kr per kvadratmeter. De är lägre än Karlskoga och Kristinehamn men högre försäljningsvärden jämfört med Laxå kommun.

3.5.2 Hushållens ekonomiska förutsättningar

Hushållens möjlighet att efterfråga en bostad, att få ett hyreskontrakt eller ett bostadslån, styrs i hög grad av ekonomiska förutsättningar och den disponibla inkomsten. Ofta har dessa hushåll en sämre möjlighet att ta del av hela bostadsutbudet. Här finns också skillnader mellan könen då kvinnor har lägre inkomst jämfört med män inom Örebro län. Statistiska uppgifter visar också att kvinnor tagit ut mer sjukpenning och till följd av våldsutsatthet, inte har samma ekonomiska självständighet i den nära relationen.

Den disponibla inkomsten bland hushåll inom Degerfors kommun ligger på medelnivå jämfört med övriga kommuner i länet. Samtidigt finns det uppgifter

på en hög andel av hushåll som har återkommande problem. År 2021 var det 5,3 % av hushållen som hade ansträngd boendeekonomi, vilket varken är mer eller mindre jämfört med övriga kommuner inom länet. Sett från ett socioekonomiskt perspektiv är Degerfors kommun uppdelat i två kategorier. I landsbygd och tätortsnära välmående finns hög andel hushåll som förvärvsarbetar och är i litet behov av hjälp i sin försörjning. I andra områden sker strukturuomvandling med relativt åldrande befolkning och låg generationsåterväxt.

4 Bostadsbehov i Degerfors kommun

4.1 Generella behov

Det finns generellt ett uppbyggt underskott av bostäder i landet men detta skiljer sig åt mellan kommunerna. De generella behov som har lyfts fram inom länet, och som gäller även för Degerfors kommun, är en efterfrågan på större bostäder och bostäder med rimlig boendekostnad. Det finns också önskemål om bostäder inom centralort och med sjönära läge. Efterfrågan på detaljplanerad mark för byggnation av bostäder har varit och är låg inom Degerfors kommun. Byggklara tomter har funnits och är tillgängliga men inte blivit bebyggda. Flertal kommuner har identifierat behov av flyttkedjor för att motverka inlåsnings effekter på bostadsmarknaden. Fler eller utökade alternativ, till exempel tillgänglighetsanpassade bostäder till rimliga priser skulle bidra till att äldre har möjlighet att flytta ut från sina villor som andra målgrupper kan köpa.

Behoven behöver också ses utifrån ett regionalt perspektiv och i kombination med andra faktorer, t.ex. geografiskt läge, arbetsmarknad, kommunikationer och tillgänglighet i förhållande till andra kommuner. Degerfors kommun bär flera fördelar med sitt geografiska läge. Degerforsbyggen redovisar t.ex. att en högre andel (av de olika orsakerna) sagt upp lägenhet på grund av flytt till annan ort. De bakomliggande orsakerna är jobb och familjeskäl. Majoriteten av uppsägningarna beror dock på att personer avlider då en hög andel av hyresgästerna befinner sig i de övre ålderskategorierna.

4.2 Bostadsbehov för särskilda grupper

En hög efterfrågan på bostäder slår särskilt hårt mot individer och hushåll som har särskilda behov, bristande förutsättningar eller är nya på bostadsmarknaden. De bostadssociala verktygen räcker inte alltid till. Kommuner har, enligt flertal lagstiftningar, ett särskilt ansvar att skapa förutsättningar för vissa målgrupper att leva i goda bostäder. Detta regleras bland annat i socialtjänstlagen (SoL 2001:453), lag (LSS 1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade samt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Här nedan redovisas boendesituationen för äldre, funktionshindrade, nyanlända, boende för brottsoffer/skyddat boende, hemlösa och unga.

4.3 Äldre

Socialtjänstens mål är att främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktivt deltagande i samhällslivet. Socialnämnden

ska verka för att äldre människor får goda bostäder samt ge personer som behöver stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service.

4.3.1 Nuvarande bostadsbestånd

Förutom eget ordinärt boende kan andra boendeformer för äldre vara seniorboende (trygghetsboende) alternativt permanent eller tillfällig plats på särskilt boende. Ett seniorboende är ett ordinärt boende ofta särskilt anpassat för äldre. Dessa har tillkommit som en överbrygga mellan ordinärt boende och särskilt boende och syftar till att ge den äldre trygghet, tillgänglighet, gemensamma utrymmen och tillgång till särskild personal. På särskilt boende bor personer som behöver vård och omsorg dygnet runt. Personer kan bo i dessa lägenheter permanent, under kortare tid (korttidsboende) eller växelvis, till exempel varannan vecka.

Inom Degerfors kommun finns för närvarande inga seniorboenden eller trygghetsboenden. Letälvsgården/Grindstugan och Västergården är samlingsnamn för två särskilda boenden i Degerfors. Totalt finns 102 platser inom de särskilda boendena. Letälvsgården/Grindstugan är störst med 75 boendeplatser. Dessa har både omvårdnadsinriktning och inriktning mot demens eller demensliknande symptom. På Västergården finns 3 boendeenheter med demensinriktning. Inom detta boende inryms också två korttidsenheter som både har fast boende och platser för kortare vistelse eller växelvård.

4.3.2 Behov, efterfrågan och prognos framåt

Majoriteten av dagens befolkning är i medelåldern/övre medelåldern. En hög andel är äldre. Prognosen framåt visar att åldersgruppen 65+ spås öka och den största ökningen prognosticeras ske inom ålderskategorin 80+. Detta kommer troligtvis innebära ett ökat behov av socialförvaltningens insatser; hemtjänst eller plats på särskilt boende. På nationellt plan har det skett en viss minskning i nyttjandet av omfattande äldreomsorg men trenden visar också att hemtjänstinsatser ökar i förhållande till plats på särskilt boende. Samtidigt föreligger det kommunala skillnader.

Hur behovet av boendeplatser ser ut framåt är svårt att prognosticera då det är flera faktorer som spelar in. Behov hos äldre, riktlinjer för biståndsbeslut samt lokalernas utformning är några exempel. Nationellt sett är det fler äldre som väljer, och har möjlighet att bo kvar hemma längre. Samtidigt finns det prognos på att andel demenssjuka ökar stort, en målgrupp som kan behöva plats på särskilt boende i tidigare ålder. I Degerfors kommun är det en högre andel, jämfört med rikets snitt och med jämförbara kommuner, av invånare 65+ som har plats på särskilt boende och som vårdas längre i antal dagar. De kommuner som inte har seniorboende eller annat alternativ som fungerar som brygga mellan ordinärt boende och särskilt boende kan behöva besluta om särskilt boende i större utsträckning än andra.

Önskemål om seniorboende eller trygghetsboende bekräftas av både invånare och mäklare som svarat på intresseundersökning som har skickats ut på uppdrag av Degerforsbyggen (år 2020). Inom flerbostadshusen önskas tillgång till hiss

eller lägenhet på markplan. Socialförvaltningen planerar tillsammans med Degerforsbyggen ombyggnation av särskilt boende, för att tillskapa ca 30 nya boendeplatser inom ramen för särskilt boende och eventuellt trygghetsboende. För en mer fulländad och tillförlitlig prognos gällande antal boendeplatser för äldre i framtiden behövs mer ingående undersökningar som denna plan inte berör närmare.

4.4 Personer med funktionshinder

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade är en rättighetslag som ska garantera goda levnadsvillkor för personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar. Det inryms insatser i form av särskilt stöd och service vid hjälp i sin livsföring, om behov inte kan tillgodoses på annat sätt, t.ex. bostad med särskild service. I socialtjänstlagen finns bestämmelser om kommunens ansvar att inrätta bostad utifrån behov knutet till fysiska, psykiska eller av andra skäl betydande svårigheter i sin livsföring.

4.4.1 Nuvarande bostadsbestånd

Bostad med särskild service kan utformas som en gruppboende eller serviceboende. I dessa bostäder ingår fast bemanning och omvårdnad men är den enskildes hem. Inom Degerfors kommun finns inom ramen för lagstiftningen fyra gruppboenden samt ett serviceboende, totalt 29 boendeplatser. Inom ramen för SoL (socialpsykiatri) finns 10 lägenheter och 1 jourlägenhet. Jourlägenheten används främst i syfte när personer skrivs ut från socialpsykiatri, men inte riktigt än klarar av att bo hemma. Personer med funktionsnedsättning kan via biståndsbeslut få boendestöd i ordinärt boende. När boendestöd inte är tillräckligt för personen att klara av sin vardag kan personen istället söka boende enligt SoL eller LSS, beroende på problematik och diagnos.

4.4.2 Behov, efterfrågan och prognos framåt

I dagsläget finns ingen utvecklad analys på hur behov och efterfrågan ser ut av bostäder för personer med olika funktionshinder inom kommunen. Nationellt har behovet av LSS-bostäder ökat de senaste 10 åren. Det är också en ökad andel som nyttjar sin bostad under längre tid. I den regionala bostadsmarknadsanalysen har sju av länets tolv kommuner uppgett att det råder balans på bostadsmarknaden för målgruppen som faller under lagstiftningen. Till antalet är det många personer inom Degerfors kommun, jämfört med jämförbara kommuner, som har plats på LSS-boende och det är också en högre andel jämfört med både riket och liknande kommuner som har LSS-insatser.

Socialförvaltningen planerar att genomföra ett prognosarbete under hösten 2023, utifrån underlag och verktyg som grannkommunen Karlskoga använt. Socialförvaltningen har en strävan att erbjuda boendestöd i ordinärt boende framför ett större antal särskilda boendelösningar, om behov går att mötas upp så. Därför behöver också prognosarbetet ställas i relation till möjligheten att få bostad i det ordinära bostadsbeståndet.

4.5 Nyanlända

Enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning är kommuner skyldiga att på anvisning från Migrationsverket ta emot och ordna bosättning till nyanlända personer som beviljats uppehållstillstånd. Hur många personer kommunen är skyldig att ta emot styrs av det kommun-tal som Länsstyrelsen beslutar om. Kommun-talen utgår i sin tur från regeringens beslut om läns-tal för varje län, per år. Förutom de personer som tas emot på anvisning bosätter sig många nyanlända på egen hand inom kommunerna. Kommuner kan också få anvisning om att ordna boende för skyddsbehövande som fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet.

4.5.1 Mottagande i Degerfors kommun

Degerfors kommun har tagit emot 4 anvisade personer mellan åren 2020-2022. Under 2023 är kommunen inte skyldig att ta emot några nyanlända på anvisning, bland annat utifrån kommunens önskan om att avstå på grund av brist på lämpliga bostäder. Flera kommuner i länet har också förmedlat en svårighet att tillhandahålla lägenheter för större familjekonstellationer. Bedömningen är dock att det finns överskott på bostäder för nyanlända personer som väljer att bosätta sig på egen hand. Med hänvisning till tidigare mottagande har socialförvaltningen förmedlat att funnits lämpliga bostäder för nyanlända. Om behov uppstått har alternativet bostadssocialt kontrakt funnits. I sådana situationer har socialtjänst förstahandskontrakt på boendet och hyr ut i andra hand till hushållet.

4.5.2 Behov, efterfrågan och prognos framåt

Länsstyrelsen har, på uppdrag av Migrationsverket, ännu inte förmedlat kommun-tal för 2024 (eller de efterföljande åren) vilket medför en svårighet att göra en prognos framåt. Sett några år tillbaka har Degerfors kommun inte tagit emot ett högre antal och det finns ingen indikation på att det skulle ske en kraftig ökning, förutsatt att det inte händer något oförutsett i omvärlden. Inriktningen bör därför vara att ungefär samma antal anvisas eller väljer att bosätta sig på egen hand de kommande åren. Är det enskilda personer eller mindre hushåll finns sannolikt lämpliga bostäder under förutsättning att det är en rimlig hyresnivå.

4.6 Boende för brottsoffer/skyddat boende

Inom SoL finns bestämmelser särskilt riktat mot brottsoffer. Socialnämndens uppgifter är att verka för den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Vidare framgår det i proposition och i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd att socialnämnden ska kunna erbjuda brottsoffer stöd- och hjälpinsatser, till exempel i form av ett lämpligt tillfälligt skyddat boende. Övriga direktiv som till viss del reglerar skyddat boende finns i FN:s konvention om barnets rättigheter, EU:s brottsofferdirektiv, Istanbul-konventionen, rättigheter för personer med funktionsnedsättningar, kommunal-lagen och polislagen. I en lagrådsremiss som föreslås träda i kraft 1 mars 2024 finns förslag om att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen. Förslag finns också om tydligare riktlinjer gällande barn och om kvalitetssäkring av de skyddade boendena.

Degerfors kommun har avtal med föreningar och stiftelser som kontaktas när behov uppstår av skyddat boende. Många gånger är dessa platser fullbelagda och

övriga alternativ behöver undersökas beroende på behov och lämplighet för en placering. Degerfors, liksom många andra kommuner, väljer ofta placering i boende utanför länet av säkerhetsskäl.

Behovet varierar och är svårt att förutse. Många gånger handlar det om våld i nära relationer men socialförvaltningen har också uppmärksammat behov av skyddat boende för personer som innehar en hotbild eller där det förekommer våld i mer externa kontakter. För att säkerställa tillgång till skyddade boenden framledes behöver kommunen ha bra samverkansavtal med externa aktörer som har boenden med god geografisk spridning. Utifrån eventuellt tillkommen lagstiftning behöver också dessa boenden nå upp till vissa kriterier. Utmaningar som behöver beaktas, och eventuellt göras en planering för, är lämpliga boenden för personer som blivit utsatta för hedersrelaterat våld eller förtryck samt boenden som fungerar för de med beroendeproblematik. Socialförvaltningen planerar att delta i ett projekt i samverkan med ett antal övriga kommuner i länet. Projektet ska resultera i att hemkommunerna tillhandahåller skyddat boende för personer som är folkbokförda eller har vistelse i annan kommun, och vice versa.

4.7 Hemlöshet

I lagstiftning regleras kommunens skyldighet att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder samt ett ansvar för att personer får den hjälp och det stöd som de behöver. Reglerna i SoL innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. Individer eller hushåll kan också söka bistånd för att nå en skälig levnadsnivå, till exempel hjälp till en bostad. Hemlöshet eller utestängning från bostadsmarknaden kan orsakas av både strukturella och individuella problem. Brist på tillgängliga hyresbostäder för hushåll med lägre inkomster, höga krav för hyreskontrakt, social problematik eller behov av stöd- och vårdinsatser är några exempel på omständigheter som kan försvåra för vissa grupper.

Hösten 2022 fanns det 24 hemlösa personer inom Degerfors kommun, enligt rapport från socialförvaltningen. Majoriteten av individerna (16 personer) hade en mer långsiktig boendelösning; ett bostadssocialt kontrakt. Antal akut hemlösa och hemlösa med kortsiktigt boende var få till antalet. Personerna rör sig ofta mellan kommungränser och förlitar sig på sitt kontaktnät för boende. Härbärgen finns i grannkommunen Karlskoga.

Personer som har en problematik av beroende eller psykisk ohälsa, eller som möter strukturell hemlöshet (t.ex. ekonomisk utsatthet, inte tillgång till rätt stöd) befinner sig i riskzon för hemlöshet. Degerfors kommun arbetar aktivt med att motverka eller avhjälpa hemlöshet. En del i detta är att förebygga vräkningar, vilket det finns fastlagda rutiner för, samt att det finns en bra samverkan mellan socialförvaltning och allmännyttan.

4.8 Ungdomar och studenter

Unga personer är en av de grupper som generellt sett ofta har svårt att komma in på bostadsmarknaden, t.ex. på grund av avsaknad av kontakter, kötid eller sämre ekonomiska förutsättningar. Personer med sämre socioekonomiska

förutsättningar har i regel mindre inflytande jämfört med andra unga som levt i bättre förhållanden.

Inom Degerfors kommun är ca 11 % av befolkningen 18-29 år (enligt statistik från 2022). Prognosen visar en ungefär lika stor andel unga i kommunen framåt. Faktorer som påverkar ungas val att bosätta sig på hemorten styrs utöver bostadsbestånd bland annat av arbetsmarknad och kommunikationer eller möjlighet att pendla med kollektivtrafik. Degerfors har många småföretagare som kan erbjuda jobb, men samtidigt kan större städer med en mer varierad arbetsmarknad locka många unga att flytta. Inom Degerfors kommun erbjuds särskilda ungdomsbostäder samt kompensation/hyresrabatt för gymnasielever. Det som efterfrågas är primärt 2 rum och kök.

5 Summerad analys

Uppgifter som tagits fram visar en majoritet av befolkningen som är 45-65 år, sammanboende med eller utan barn och som till stor del bor i småhus med äganderätt. Boende finns också i mindre eller medelstora hyreslägenheter i flerbostadshus som delas av flera fastighetsägare. I dessa hyreslägenheter bor främst kvinnor med barn men också en högre andel ensamstående kvinnor utan barn. En annan stor del av befolkningen är 65-79 år boendes i småhus med äganderätt. Det är en generation som kan vara pigga och aktiva men det kan också finnas ett påbörjat behov av stöd, alternativt ett beroende av vård och omsorg. Generellt är dagens äldre piggare, friskare och lever längre jämfört med tidigare generationer. Många äldre kan och vill också bo kvar hemma i större utsträckning än tidigare. Samtidigt förekommer det ohälsa, till exempel demenssjukdomar som kan försvåra för äldre att klara sig på egen hand i ordinärt boende.

Degerfors har vid förfrågan från Länsstyrelsen uppgett att det råder balans på bostäder sedan 2018. Det finns inga indikationer på större tillväxt av kommuninvånare men det är också avhängt på satsningar i den egna kommunen såväl som bostadsutbud och prisnivåer i de närliggande kommunerna. Degerfors står inför en åldrande befolkning. Övriga åldersgrupper behöver självfallet också räknas in såväl som utsatta grupper. Nationella mål för bostadsförsörjning är inkluderande bosättningar och god livsmiljö, därför bör kommande planering ha fokus på rörligheten mellan olika målgrupper och bostadstyper utifrån ett hållbart och jämlikt perspektiv. På så sätt skapas också förutsättningar för konkurrenskraft som är ett av de regionala målen. Med bland annat bra bostadsanpassning, god tillgänglighet till servicefaciliteter och rimlig boendekostnad kan många äldre fortsätta bo kvar i sina småhus, även när de somatiska krämporna börjar smyga sig på. Det kan avlasta de särskilda boendena men det förhindrar samtidigt att flyttkedjor, och eventuell tillväxt (av de som kan tänka sig att flytta in till kommunen i äganderätt) sker. Även om inte fallet är så nu kan en stundande bostadsbrist medföra att äldre som önskar flytta till hyresrätter i flerbostadshus är med och konkurrerar om lägenheterna med andra utsatta grupper. Ett gott alternativ som inte finns idag är seniorboenden eller trygghetsboenden. I

planeringen för tillskapandet av 32 nya platser på särskilt boende kan det öppnas upp möjlighet för trygghetsboende.

Tidigare riktlinje för bostadsförsörjning samt riktlinjer i översiktsplan berör centrumnära boende med närhet till natur och vatten, till rimliga priser eller hyresnivåer. Dessa önskemål finns kvar även idag. Om det sker en satsning på nya bostäder eller nybyggnation behöver det ske på platser som anses attraktiva ur flera perspektiv. Det behöver också finnas rätt marknadsförutsättningar och markförutsättningar. Utifrån tillväxt och kompetensförsörjning är attraktiva bostäder en viktig konkurrensfördel för en mindre orsts överlevnad. Nya bostäder med rimliga prisnivåer kan både skapa förutsättningar för rörlighet och samtidigt vara alternativ för olika utsatta grupper. Samtidigt är attraktiva boendemiljöer också beroende av tillgång till och framtida utveckling av infrastruktur och service. När människor väljer var de ska bo är sällan kommungränserna avgörande. För att möta invånarnas behov är det därför viktigt att kommunerna inom en upplevd gemensam bostads- och arbetsmarknad samverkar. Det behövs också god samverkan mellan socialtjänst och allmännyttan för att underlätta inträde och rörlighet för utsatta grupper.

I denna plan presenteras uppgifter och analys på olika förutsättningar för bostadsförsörjningen utifrån hur rådande omständigheter ser ut just nu, samt en övergripande prognos framåt. För att få en sådan korrekt och tillförlitlig bild som möjligt när mer detaljerade insatser ska beredas, beslutas och genomföras behövs mer ingående undersökningar i flertal områden. Där tillkommer en dialog med invånare för att säkerställa att efterfrågan och behov möts upp.

De bostadsbehov som inte möts upp är:

- Ökad tillgång på bostäder särskilt anpassade för äldre, i varierade upplåtelseformer
- Ökad tillgång på radhusliknande hyresrätter i attraktiva lägen

Insatser som rekommenderas under planens giltighet (2024-2028) är:

- Upprätta och besluta om planeringsstrategi knutet till Degerfors kommuns översiktsplan
- Ombyggnation av kontorsytor till boendeplatser på särskilt boende alternativt trygghetsboende
- Kontinuerlig utredning av framtida behov, efterfrågan och förutsättningar för utökning av boendeplatser på särskilda boenden samt boendeplatser för personer med funktionshinder
- Kontinuerlig utredning av hur det befintliga beståndet i flerbostadshus kan anpassas till framtida behov inom bostadsmarknaden

Referenser

Internetkällor

Boverket, *Planering för bostadsförsörjning*,

<https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/om-handboken/>, 2023-09-29

Degerforsbyggen, *Affärsidé och vision*,

<https://www.degerforsbyggen.se/ovrigt/om-oss/affarside-och-vision>, 2023-09-29

Folkhälsomyndigheten, *Nationella folkhälsomål och målområden*,

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsa-och-folkhalsoarbete/tema-folkhalsa/vad-styr-folkhalsopolitiken/nationella-mal-och-malomraden/>, 2023-09-29

Kunskapsguiden, *Boendeformer för äldre personer, Boendevalternativ för vuxna enligt LSS*,

<https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/funktionshinder/boende-for-personer-med-funktionsnedsattning/bostad-med-sarskild-service-for-vuxna-eller-annan-sarskilt-anpassad-bostad-for-vuxna/>, 2023-09-29

Länsstyrelsen Örebro län, *Mottagande och etablering av nyanlända*,

<https://www.lansstyrelsen.se/orebro/samhalle/social-hallbarhet/integration/mottagande-och-etablering-av-nyanlanda.html>, 2023-09-29

Podium Fastigheter AB, *Våra fastigheter*,

<https://www.podiumfastigheter.se/vara-fastigheter/>, 2023-09-29

Regeringen, *Agenda 2030, mål 11- Hållbara städer och samhällen, Mål för boende och samhällsplanering*, <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/agenda-2030-mal-11-hallbara-stader-och-samhallen/>,

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/bostader-och-samhallsplanering/mal-for-boende-och-samhallsplanering/>, 2023-09-29

Region Örebro län, *Regional utvecklingsstrategi 2022-2030*,

<https://utveckling.regionorebrolan.se/sv/regionala-utvecklingsstrategin/regional-utvecklingsstrategi/>, 2023-09-29

Region Östergötland, *ÖMS 2050*,

<https://utveckling.regionostergotland.se/ru/dokument/oms-2050---samverkan-kring-planering-i-ostra-mellansverige>, 2023-09-29

Senäte, *Våra fastigheter*, <https://senate.se/degerfors/>, 2023-09-29

Sveriges miljömål, *God bebyggd miljö*,

<https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/>, 2023-09-29

Svenskt demenscentrum, *Demens i siffror*, <https://demenscentrum.se/fakta-om-demens/demens-i-siffror>, 2023-09-29

Sveriges riksdag, *Lagradsremiss- Ett fönster av möjligheter, stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende*, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagradsremiss/2023/06/ett-fonster-av-mojligheter--starkta-rattigheter-for-barn-och-vuxna-i-skyddat-boende/>, 2023-09-29

Lagstiftning

Sveriges riksdag, *Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20001383-om-kommunernas_sfs-2000-1383/, 2023-09-29

Sveriges riksdag, *Socialtjänstlag (2001:453)*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453/, 2023-09-29

Sveriges riksdag, *Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1993387-om-stod-och-service-till-vissa_sfs-1993-387/, 2023-09-29

Sveriges riksdag, *Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-201638-om-mottagande-av-vissa-nyanlanda_sfs-2016-38/, 2023-09-29

Rapporter och publikationer

Degerforsbyggen (2023). *Marknadsrapport Degerforsbyggen AO Bostäder*

Degerfors kommun (2022). *Bostadslösa i Degerfors hösten 2022*

Degerfors kommun (2023). *Färdplan 2030*

Degerfors kommun (2017). *Riktlinjer för bostadsförsörjningen – Bostadsförsörjningsplan 2028-2022*

Degerfors kommun (2016). *Översiktsplan*

Företagarna (2022). *Företagarfakta 2022*

Länsstyrelsen Örebro län (2023). *Läget på bostadsmarknaden i Örebro län 2023*

M&Q (2020). *Intressetundersökning för Degerfors kommun 2020*

Sveriges kommuner och regioner (2019). *Prognos av särskilda boenden*

Sveriges kommuner och regioner (2020). *Stöd för prognos av boende enligt LSS*

Statistikdatabaser

Arbetsförmedlingen, *Statistik och analyser*, <https://arbetsformedlingen.se/statistik/>, 2023-09-29

Kolada, *Jämföraren*, <https://www.kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16737&report=130255>, 2023-09-29

Region Örebro län, *Örebro läns befolkning*, <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZGFhNjc1NjktYjA5OS00MTQ0LWJlNDItMDk5ZjY1ZTNhYjc0IiwidCI6ImFmYjY2U1YjE5LTgyMjctNGMyNy04MjE4LTZhZWExMjBiYzA2MiIsImMiOiJh9>, 2023-09-09

Statistiska centralbyrån, *Statistikdatabasen*, <https://www.scb.se/hitta-statistik/>, 2023-09-09

Bilaga 1

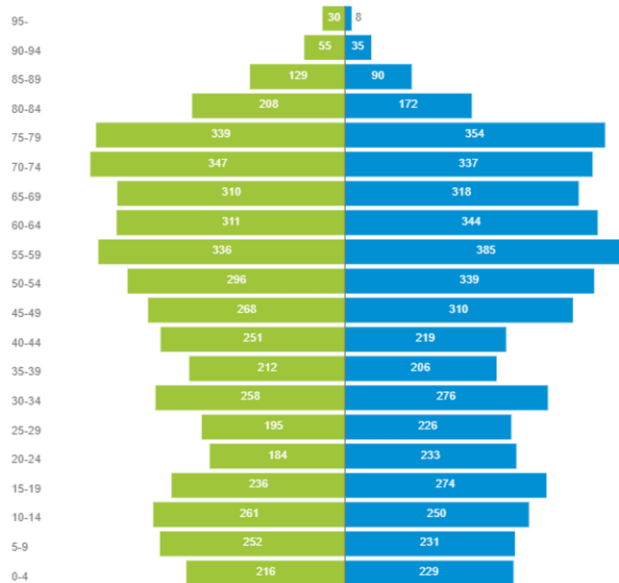
Befolkning

Folkmängd Degerfors kommun efter ålder och kön 2022:

(Uppgift hämtad från Region Örebro län, 2023-10-04)

Folkmängd efter ålder och kön

● Kvinnor ● Män

Demografisk försörjningskvot

0,97

Andel 0-19 år

20,5 %

Andel 20-64 år

50,9 %

Andel 65- år

28,7 %

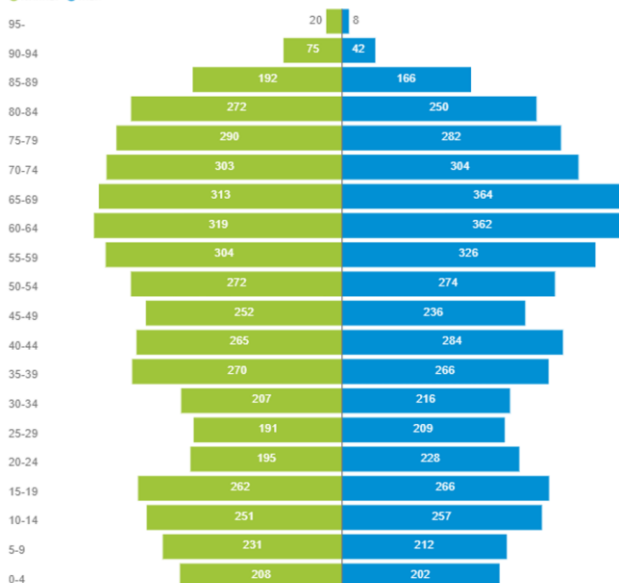
Ålder	Folkmängd	Andel kvinnor
0-17 år	1744	50,0 %
18-29 år	1043	45,3 %
30-44 år	1422	50,7 %
45-64 år	2589	46,8 %
65-79 år	2005	49,7 %
80- år	727	58,0 %
Totalt	9530	49,3 %

Folkmängd Degerfors kommun efter ålder och kön 2030:

(Uppgift hämtad från Region Örebro län, 2023-10-04)

Folkmängd efter ålder och kön

● Kvinnor ● Män

Demografisk försörjningskvot

1,02

Andel 0-19 år

20,0 %

Andel 20-64 år

49,5 %

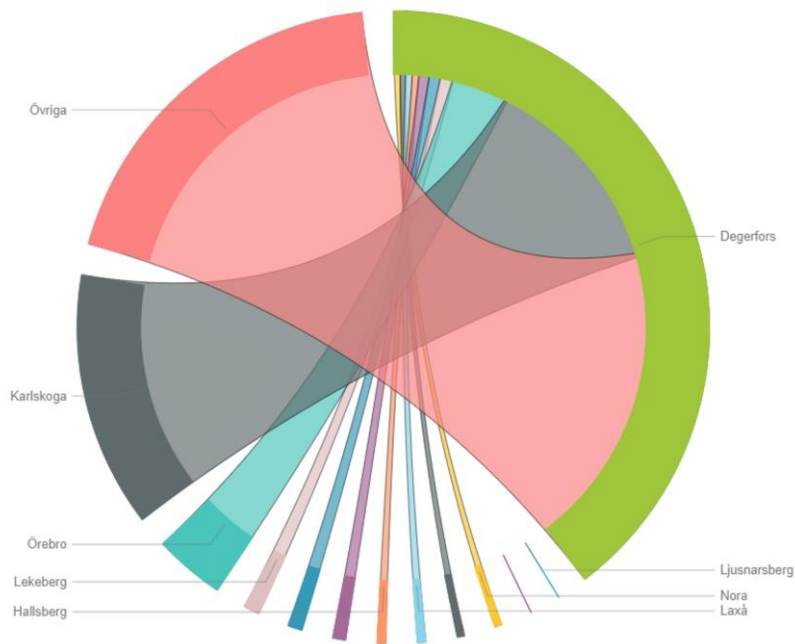
Andel 65- år

30,5 %

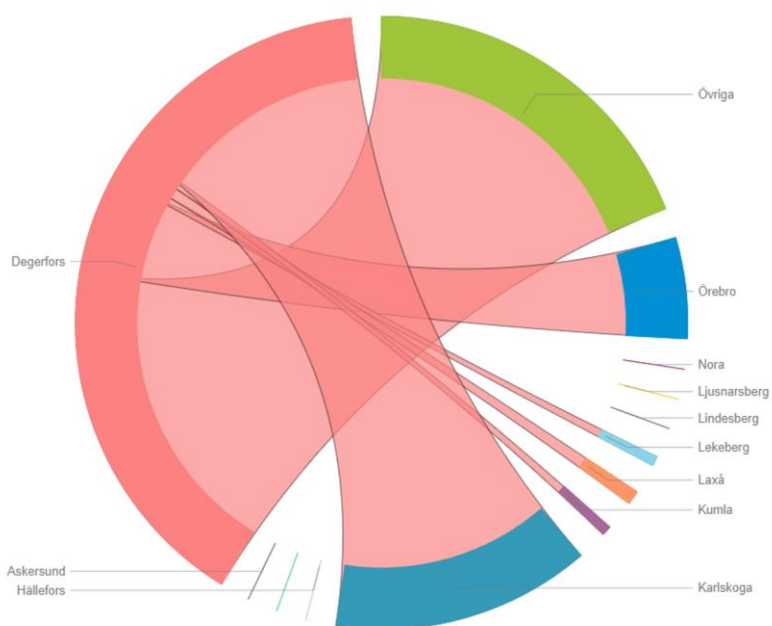
Ålder	Folkmängd	Andel kvinnor
0-17 år	1676	50,6 %
18-29 år	1037	47,3 %
30-44 år	1508	49,2 %
45-64 år	2345	48,9 %
65-79 år	1857	48,8 %
80- år	1024	54,5 %
Totalt	9447	49,7 %

In- och utflyttning

Flyttströmmar mellan kommuner – Degerfors som inflyttningskommun 2022:
(Uppgift hämtad från Region Örebro län, 2023-10-04)

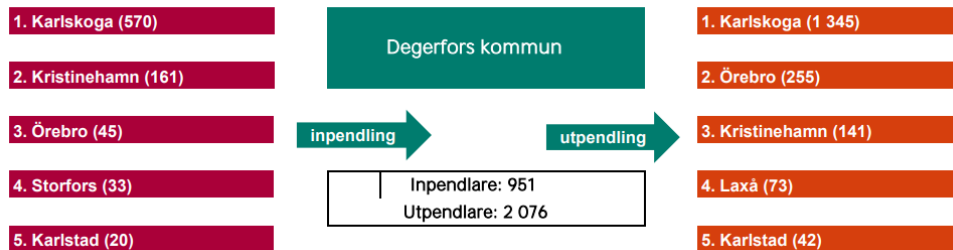
Flyttströmmar mellan kommuner – Degerfors som utflyttningskommun 2022:
(Uppgift hämtad från Region Örebro län, 2023-10-04)

In- och utpendling

Inpendling till Degerfors samt utpendling från Degerfors 2020:

(Uppgift hämtad från rapport Företagarfakta 2022 – Degerfors kommun, 2023-10-04)

Bostadsbestånd

Antal bostäder efter hustyp och upplåtelseform inom Degerfors kommun 2022:

(Uppgift hämtad från Statistiska centralbyrån - Statistikdatabasen, 2023-10-04)

	2022
1862 Degerfors	
Småhus	
Hyresrätt	108
Bostadsrätt	53
Äganderätt	3 018
Flerbostadshus	
Hyresrätt	1 135
Bostadsrätt	414
Äganderätt	0
Specialbostäder	
Hyresrätt	232
Bostadsrätt	0
Äganderätt	0

Jenny Ardell
Verksamhetsutvecklare

Datum
2023-10-09

Dnr
KS 211-2023/1

Nya fokusområden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunstyrelsen att godkänna och sända till kommunfullmäktige anta de nya fokusområdena i Degerfors kommuns mål- och resultatstyrning. Fokusområdena ska börja gälla från 2024.

Sammanfattning av ärendet

Gällande ärende presenterar förslag på nya fokusområden som ska börja gälla från 2024. Fokusområdena visar den strategiska riktningen för kommunens mål- och resultatstyrning. De nya fokusområdena: ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet är tre dimensioner av hållbarhet med stark bäring på de globala målen och Agenda 2030. Kommunerna har en central roll i genomförandet och utvecklingen framåt av de globala målen, och att arbeta strategiskt mot hållbarhet är en förutsättning för att säkra kommunens åtaganden mot nutida och framtida kommuninvånare. De nuvarande fem fokusområdena kan knytas till de tre dimensionerna av hållbarhet, och är därmed integrerade i de nya fokusområdena.

Ärendet

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet handlar om ett fungerande samhälle och om en sund ekonomisk balans genom skattefinansiering, privata finansieringar, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Dimensionen kan knytas till de nuvarande fokusområdena äldres trygghet, samhällsutveckling i framkant, tillväxt i fokus samt ansvar för hållbar utveckling.

Social hållbarhet

Social hållbarhet handlar om hur människor lever tillsammans i samhället, hur samhällena är inkluderade och hur mänskliga rättigheter efterlevs. Dimensionen social hållbarhet kan kopplas till samtliga nuvarande fokusområden; barns bästa, äldres trygghet, samhällsutveckling i framkant, tillväxt i fokus samt ansvar för hållbar utveckling.

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet handlar om planeten, miljön och naturen och hur den tas omhand av oss människor. Samspelet mellan det offentliga, näringsliv och invånare är också av betydelse. Dimensionen har bäring på samhällsutveckling i framkant samt ansvar för hållbar utveckling.

Konsekvensbeskrivning

En konsekvensbeskrivning har gjorts utifrån olika aspekter av mångfald. Förslag till nya fokusområden, med bäring på de tre dimensionerna av hållbarhet, fångar upp samtliga fem aspekter av mångfald enligt framtagna checklistan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-10-09

Bilaga Nya fokusområden

Beslut ska skickas till

Kommunfullmäktige

Checklista för mångfald – *Nya fokusområden*

Mångfald handlar om likheter och olikheter. Begreppet används oftast för att beskriva en variation av olika egenskaper hos individerna i en grupp. Checklistan och dess aspekter ska säkerställa att förslag till beslut tas fram genom bejakande av att alla blir likvärdigt bemötta oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion, politisk åskådning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Aspekt att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömningen Bidrar beslutsförslaget till ...	Beslutsförslaget bedöms ha ...			Ej relevant
		en positiv påverkan	ingen påverkan	en negativ påverkan	
Barnkonventionen	- barns och ungas bästa?	Ja			
Folkhälsa	- att den fysiska och psykiska hälsan hos kommuninvånarna påverkas?	Ja			
	- jämlik hälsa, t.ex. god hälsa på lika villkor (tillgång oberoende av social eller ekonomisk situation)?	Ja			
	- att livsstil och levnadsvanor kopplad till god hälsa påverkas?	Ja			
Jämlikhet och social rättvisa	- en likvärdig tillgång till kommunens service för alla kommunens invånare oavsett ålder, etnicitet eller religion?	Ja			
	- att alla, oavsett funktionsnedsättning, har tillgång till kommunens verksamheter?	Ja			
	- att främja mångfald/integration?	Ja			
Jämställdhet	- att allas (oavsett kön) möjligheter till att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv påverkas?	Ja			
Trygghet	- att öka den upplevda tryggheten hos berörda målgrupper i Degerfors?	Ja			

Nya fokusområden

Bakgrund

Det här ärendet presenterar förslag på nya fokusområden som ska börja gälla från 2024. Enligt beslutad riktlinje ”Styrmodell” (2021-09-27 § 126) sätter kommunfullmäktige den strategiska riktningen för kommunkoncernen, samt de prioriterade fokusområdena för gällande mandatperiod. Våren 2023 genomfördes en workshop kring mål och strategi inom kommunstyrelseförvaltningen. Arbetet mynnade ut i ett förslag på tre nya fokusområden:

- ekonomisk hållbarhet
- social hållbarhet
- ekologisk hållbarhet

Hållbar utveckling brukar definieras som ”utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”¹. De nuvarande fem fokusområdena har bäring på de globala hållbarhetsmålen. De kommer därmed vara integrerade i de tre dimensionerna i de tre nya fokusområdena. Detta beskrivs mer utvecklat nedan.

Hållbar utveckling utifrån de globala målen

Hösten 2015 åtog sig Sverige som en av FN:s medlemsstater att fram till år 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid; Agenda 2030. Agenda 2030 är en handlingsplan med 17 globala mål för utveckling och omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. Dessa mål och delmål omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den sociala, den ekonomiska och den miljömässiga². Alla tre dimensioner är lika viktiga för att uppnå hållbar utveckling, och målen inom dem är integrerade och odelbara³.

Kommunerna och regionerna har en central roll i genomförandet och utvecklingen framåt av de globala målen. En god och ändamålsenlig styrning mot hållbarhet är en grundförutsättning för att säkra kommunens åtaganden mot nutida och framtida kommuninvånare. Flera av kommunernas grunduppdrag är också direkt eller indirekt kopplade till mål i Agenda 2030. Detta har redan anammats av många kommuner och i rapport redovisas att 94 % av de undersökta kommunerna har antagit hållbarhetsmål i sina styrdokument för mål och budget. Utifrån en ny lagstiftning (i enlighet med Corporate sustainability

---

¹ Enligt Brundtlandrapporten, presenterad i PWC och Sveriges kommuner och regioner, Kommunal hållbarhetsstyrning – för kommuninvånarnas bästa!, 2023

² Regeringskansliet, Om Agenda 2030 för hållbar utveckling, 2023

³ FN-förbundet, Arbetsboken – Agenda 2030 i kommuner och regioner, 2023

reporting directive) kommer det med stor sannolikhet också ställas högre krav eller förväntningar på kommuners hållbarhetsstyrning i framtiden⁴.

Ekonomisk hållbarhet

En ekonomisk hållbarhet handlar om ett fungerande samhälle och hur en sund ekonomisk balans uppnås genom skattefinansiering och privata finansieringar. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, minskad ojämlikhet samt hållbar industri, innovationer och infrastruktur är exempel på mål för ekonomisk hållbarhet. Även denna dimension spänner över många områden och det finns ett flertal likvärdiga målsättningar mellan de globala målen och nuvarande fokusområden. Ett centralt område är jämlikhet men förutsättningar för tillväxt och utveckling, företagande och entreprenörskap är exempel på andra områden.

Ekonomisk hållbarhet: Äldres trygghet, Samhällsutveckling i framkant, Tillväxt i fokus, Ansvar för hållbar utveckling.

Social hållbarhet

Social hållbarhet handlar bland annat om hur människor lever tillsammans i samhället, hur samhällena är inkluderade och hur mänskliga rättigheter efterlevs⁵. Målen ingen fattigdom, god utbildning för alla samt god hälsa och välbefinnande är några områden som är knutna till denna dimension⁶. Det här är en bred dimension och samtliga nuvarande fokusområden har anknytning till social hållbarhet. Betydelsefulla begrepp så som trygghet, delaktighet och behov som har lyfts fram i flera fokusområden omnämns också i de globala målen.

Social hållbarhet: Barns bästa, Äldres trygghet, Samhällsutveckling i framkant, Tillväxt i fokus, Ansvar för hållbar utveckling.

Ekologisk hållbarhet

Denna dimension handlar om planeten, miljön och naturen och hur den tas omhand av oss människor. Ekosystem och biologisk mångfald samt att bekämpa klimatförändringarna är exempel på två mål som inryms inom dimensionen knutet till miljö. Beröringspunkterna här är en ansvarsfull samhällsutveckling gällande till exempel infrastruktur och energianvändning. Samspelet mellan det offentliga, näringsliv och invånare är också av betydelse.

Ekologisk hållbarhet: Samhällsutveckling i framkant, Ansvar för hållbar utveckling.

Nya fokusområden i mål- och resultatstyrning

För att arbetet mot hållbar utveckling ska bli integrerat och effektivt i kommunens målstyrning behöver det finnas tydligt definierade mål och mätbara resultat⁷. En ”röd tråd” genom styrkedjan blir därför av vikt för att styrningen

⁴ PWC och Sveriges kommuner och regioner, Kommunal hållbarhetsstyrning – för kommuninvånarnas bästa!, 2023

⁵ Ibid.

⁶ FN-förbundet, Arbetsboken – Agenda 2030 i kommuner och regioner, 2023

⁷ Sveriges kommuner och regioner, Styra med Agenda 2030, 2023

ska få genomslag, där den politiska riktningen når hela vägen till verksamheterna och verksamheterna levererar resultat i linje med de beslutade strategierna. Det innebär bland annat att utarbeta bra mätvärden i aktiviteter och indikatorer som ger effekt på fokusområden⁸. Ovanstående område har också framkommit som ett utvecklingsområde för Degerfors kommun⁹.

Det finns stora skillnader i hur övriga kommuner har valt att upprätta och följa upp mål som har bäring på hållbar utveckling. Vissa har valt att ha övergripande inriktningsmål (likt fokusområden), andra har mindre mål knutet till konkreta verksamheter. Utifrån de övergripande dimensionerna kan flera olika källor inkluderas. På så sätt öppnas också möjligheten upp att bedöma förbättringar och effekter genom flera perspektiv. Arbetet med hållbar utveckling, utifrån Agenda 2030, är en stor global och nationell satsning och mycket stöd går att få arbetet knutet till målstyrning. Det material som Sveriges kommuner och regioner, Glokala Sverige och Kolada tillhandahåller är några exempel på detta.

---

⁸ Degerfors kommun, riktlinje Styrmodell, 2021

⁹ PWC, Grundläggande granskning av styrelser och nämnder – Degerfors kommun 2022, 2023

Björn Johansson,
Bjorn.johansson@degerfors.se

Risk- och Sårbarhetsanalys

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen godkänna och sända Risk- och Sårbarhetsanalysen till kommunfullmäktige för antagande.

Sammanfattning av ärendet

Syftet med kommunens Risk- och Sårbarhetsanalys är att identifiera och i mesta möjliga mån, förhindra, reducera eller minska negativa följder av störningar och risker inom kommunens geografiska ansvarsområde. Analysen är ett strategiskt verktyg i skapandet av en tryggare och säkrare organisation och ett stöd till kommunens nämnder och verksamheter i det fortsatta kontinuitetsarbetet.

Konsekvensbeskrivning

Ingen påverkan bedöms utifrån mångfaldschecklistan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen, 2023-10-06

Risk- och Sårbarhetsanalys för Degerfors kommun med bolag 2023-2026

Björn Johansson
Kommundirektör

Beslut ska skickas till

Kommundirektör
Förvaltningschefer

DEGERFORS KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen

RISK OCH SÅRBARHETSANALYS FÖR DEGERFORS KOMMUN MED TILLHÖRANDE BOLAG

Uppdragsgivare: Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Inledande material

1.1 Antagen och reviderad

1.2 Sammanfattning

1.3 Begrepp och termer

2 Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

2.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter

2.2 Kommunens organisation inklusive hel- och delägda bolag och förbundssamarbeten

2.2.1 Egna nämnder och förvaltningar

2.2.2 Nämnder med förvaltningar i samverkan med andra kommuner

2.2.3 Degerfors kommuns egna bolag

2.2.4 Gemensamma förbund

- 2.3 Degerfors kommuns förvaltningsstruktur
  - 2.3.1 Kommunstyrelseförvaltningen
- 3 Degerfors kommun Socialförvaltningen
- 4 Degerfors kommun Kultur- och utbildningsförvaltningen
- 5 Degerfors kommun Serviceförvaltningen
- 6 Krisledningsnämnden
- 7 Vilka författningar som beaktats i redovisningen av risk- och sårbarhetsanalysen
- 8 Övergripande beskrivning av kommunens geografiska område såsom geografi, demografi, infrastruktur och näringsliv
  - 8.1 Allmänt
  - 8.2 Geografiskt område
    - 8.2.1 Topografi och hydrografi
    - 8.2.2 Sjöar, vattendrag och dess avrinningsområden

- 8.2.3 Tidigare genomförd utredning
- 8.3 Skogs- och Jordbrukslandskap
- 8.4 Demografi
- 8.5 Infrastruktur
  - 8.5.1 Landsvägstrafik
  - 8.5.2 Spårvägstrafik
- 8.6 Näringsliv
  - 8.6.1 Outokumpu Stainless AB
- 9 Beskrivning av arbetsprocess och metod
  - 9.1 Uppdrag
  - 9.2 Syfte och mål
  - 9.3 Kommentar om MSB:s föreskrifter och allmänna råd om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser
  - 9.4 Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsanalyserarbetet

- 9.5 Metod som använts i arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen
- 9.6 De interna, externa och privata aktörer som deltagit i arbetet
  - 9.6.1 Interna aktörer
  - 9.6.2 Externa aktörer
  - 9.6.3 Privata aktörer
- 9.7 Material och underlag som använts för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen
- 9.8 Gjorda avgränsningar med motiv
- 9.9 Sekretess och spridning av material
- 10 Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område
  - 10.1 Sektor Energiförsörjning
    - 10.1.1 Eldistribution
    - 10.1.2 Fjärrvärmeförsörjning
    - 10.1.3 Drivmedelsdistribution

- 10.2 Sektor Finansiella tjänster
  - 10.2.1 Bankverksamhet
  - 10.2.2 Postverksamhet
- 10.3 Sektor Handel och industri
  - 10.3.1 Tillverkningsindustri
- 10.4 Sektor Hälso- och sjukvård samt omsorg
  - 10.4.1 Akutsjukhus
  - 10.4.2 Primärvården (Region Örebro län)
  - 10.4.3 Folktandvård
  - 10.4.4 Kommunal barnomsorg
  - 10.4.5 Kommunal äldreomsorg
  - 10.4.6 Hemvård/Hemtjänst
  - 10.4.7 Särskilda boenden
  - 10.4.8 Korttidsboenden
  - 10.4.9 Hemsjukvård

10.4.10 Kommunal omsorg om funktionshindrade.

10.4.11 Gruppbostad

10.4.12 Tillsynsboende Skolgatan 18 (Muttern)

10.4.13 Personlig assistans

10.4.14 Boendet Vida Världen,

10.4.15 Övriga insatser via LSS

10.4.16 Apotek

10.5 Sektor Information och kommunikation

10.5.1 IT- och kommunikationsstöd

10.6 Sektor Kommunalteknisk försörjning

10.6.1 Kommunal dricksvattenförsörjning

10.6.2 Kommunal avloppshantering

10.6.3 Kommunal renhållning och sophantering.

10.6.4 Kommunal park- och väghållning

- 10.7 Sektor Livsmedel
  - 10.7.1 Dricksvatten
  - 10.7.2 Livsmedel
- 10.8 Sektor Offentlig förvaltning,
Ledningsfunktioner stödfunktioner
  - 10.8.1 Kommunal ledning
- 10.9 Sektor Skydd och säkerhet
  - 10.9.1 Polismyndighet
  - 10.9.2 Kommunal Räddningstjänst
- 10.10 Sektor Socialförsäkringar
  - 10.10.1 Ekonomiskt bistånd
  - 10.10.2 Missbruksvård
  - 10.10.3 Flyktingmottagning
  - 10.10.4 Barn- och ungdomsvård
  - 10.10.5 Biståndsenheten
- 10.11 Sektor Transporter
  - 10.11.1 Länsvägar

- 11 Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet
- 11.1 Analys av funktionsbortfall
- 12 Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område
- 12.1 Riskidentifiering och Riskanalys
- 12.1.1 Riskidentifiering
- 12.1.2 Riskanalys
- 12.2 Typhändelser
- 12.2.1 Naturolyckor och extrema väderhändelser
- 12.2.2 Andra olyckor
- 12.2.3 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
- 12.2.4 Antagonistiska hot och social oro
- 12.3 Identifierade typrisker med definitioner

- 12.4 Naturolyckor och extrema väderhändelser
  - 12.4.1 Värmebölja
  - 12.4.2 Storm
  - 12.4.3 Snöoväder
  - 12.4.4 Översvämning
  - 12.4.5 Skyfall
  - 12.4.6 Ras och skred
  - 12.4.7 Skogsbrand
  - 12.4.8 (Åska)
  - 12.4.9 (Solstorm)
- 12.5 Andra olyckor
  - 12.5.1 Anläggningar med hantering av farliga ämnen
  - 12.5.2 Farligt gods
  - 12.5.3 Allvarlig händelse i publikt område
  - 12.5.4 Stor trafikolycka (tåg/båt/flyg)

- 12.5.5 Brand i särskilda objekt
- 12.5.6 (Händelse på annan plats med stora konsekvenser för kommunen)
- 12.5.7 (Dammbrott)
- 12.5.8 (Kärnteknisk olycka)
- 12.6 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
  - 12.6.1 Störningar i dricksvattenförsörjningen
  - 12.6.2 Störningar i livsmedelsförsörjningen
  - 12.6.3 Störningar i finansiella system
  - 12.6.4 Störningar i elektroniska kommunikationer
  - 12.6.5 Störningar i elförsörjningen
  - 12.6.6 Störningar i värmeförsörjningen
  - 12.6.7 Störningar i drivmedelsförsörjningen
  - 12.6.8 Störningar i transporter
- 12.7 Antagonistiska hot och social oro

- 12.7.1 Terrorism och våldsbejakande extremism
- 12.7.2 Vansinnesdåd och pågående dödligt våld
- 12.7.3 Social oro
- 12.7.4 (Subversiv verksamhet)
- 12.8 Sjukdomar
  - 12.8.1 Pandemi/epidemi
  - 12.8.2 Epizooti och zoonos
- 12.4.5 Sociala risker
- 12.5 Beskrivning av risker och sårbarheter i Degerfors kommun
  - 12.5 Klimatförändringar i kommunen
  - 12.5 Inträffade händelser
- 12.6 Riskvärdering
  - 12.6.1 Sannolikhet
  - 12.6.2 Konsekvens

- 12.6.3 Konsekvens människa/befolkningens liv och hälsa
- 12.6.4 Konsekvens samhällets funktionalitet
- 12.6.5 Konsekvens politiska/sociala/grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati
- 12.6.6 Konsekvens ekonomi/miljö/skador på egendom och miljö
- 12.6.7 Osäkerhetsbedömning
- 12.7 Riskmatris
- 12.8 Lista över typsrisker med tillhörande id siffra
  - 12.8.1 Naturolyckor och extrema väderhändelser
  - 12.8.2 Andra olyckor
  - 12.8.3 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
  - 12.8.4 Antagonistiska hot och social oro
  - 12.8.5 Sjukdomar

- 12.8.6 Sociala risker
- 13 Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område
- 13.1 Kontinuitetsplanering
- 14 Behov av åtgärder med anledning av risk och sårbarhetsanalysens resultat
  - 14.1 Behov av utbildning
    - 14.1.1 Krisledningsnämnden (kommunstyrelsens arbetsutskott)
    - 14.1.2 Krisledningsgrupp
    - 14.1.3 Krisinformatörsgrupp
    - 14.1.4 Förvaltningsledning
    - 14.1.5 Externa utbildningar
  - 14.2 Behov av övning
  - 14.3 Behov av åtgärder
    - 14.3.1 Behov av tekniska åtgärder
    - 14.3.2 Behov av organisatoriska åtgärder

14.3.3 Åtgärder i kontinuitet

1 Inledande material

Degerfors kommuns risk- och sårbarhetsanalys för perioden 2023-2026. Bygger på det av Länsstyrelsen framtagna redovisningsstödet ”Örebro läns gemensamma stöd för redovisning av risk- och sårbarhetsanalyser” vilket är ett stöd för kommunerna och Regionen i framtagandet av deras risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Syftet är bidra till enhetlighet, att öka jämförbarheten samt skapa en grund för arbetet med kartläggningen av risker.

Stödmaterialet är framtaget av en arbetsgrupp bestående av Örebro läns kommuner, Region Örebro län och Länsstyrelsen i Örebro län.

Det länsgemensamma stödet är ett levande dokument som ständigt utvecklas i samverkan mellan länets kommuner, Region Örebro län och Länsstyrelsen. Målet är att dokumentet ska vara anpassat efter rådande rekommendationer och föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt anpassat efter länets aktuella förutsättningar. Ambitionen är att revidering ska ske ca ett år före kommuners och landstings/regioners återkommande redovisning av RSA till Länsstyrelsen.

1.1 Antagen och reviderad

Detta dokument är författat och genomgånget av Degerfors kommun under 2023 och antaget av kommunstyrelsen enligt beslutsprotokoll

Vid förändring av riskbild, organisation eller att andra verksamheter som identifieras såsom samhällsviktig verksamhet med tillhörande kritiska beroenden, kan revidering komma att göras under innevarande mandatperiod. Ny antagen risk- och sårbarhetsanalys ersätter då denna utgåva.

1.2 Sammanfattning

Dagens samhälle är mer sårbart än tidigare, bland annat beroende på en snabbt ökande digitalisering och systemberoenden som styr funktioner i vår vardag. De digitala systemen är många gånger integrerade i varandra och kräver en god driftsäkerhet för att fungera.

Andra hotbilder är väderhändelser och klimatförändringar av mer extrem karaktär, så som nederbörd, vind, temperatur mm. En förutsättning för att förebygga dessa typer av risker är en väl genomförd riskanalys i samband med samhälls- och verksamhetsplanering så att aktuella funktioner etableras på gynnsamma platser och förses med rätt infrastrukturella stödsystem.

En tredje typ av hotbild är den som människan själv direkt orsakar, här kan inräknas bränder, trafikolyckor, farliga utsläpp, mm.

Degerfors kommun har flera verksamheter eller geografiska förutsättningar inom sitt geografiska område där händelser kan uppstå, här kan nämnas en genomgående järnvägslinje, flera länsvägar, en industri som bedriver farlig verksamhet, ett genomgående vattendrag med ett stort upprinningsområde. Till det kan läggas händelser som inte kan kopplas till en verksamhet eller ett särskilt geografiskt område, så som stora nederbörds mängder på lokala platser, höga temperaturer under sommarmånader, skogsbränder mm.

I denna risk- och sårbarhetsanalys ges en beskrivning av identifierade samhällsviktiga verksamheter inom kommunen samt risken att dessa påverkas av ett hot. De samhällsviktiga verksamheter som särskilt bör beaktas är t.ex. kommunens vattenförsörjning.

1:3 Begrepp och termer

Civilt försvar – den verksamhet som statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer genomför inför och vid höjd beredskap i syfte att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Det civila försvaret är därmed inte en organisation.¹

Förmåga – här avses krishanteringsförmåga och förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

Geografiskt områdesansvar – att det inom ett geografiskt område finns ett organ som ansvarar för inriktning, prioritering och samordning av tvärssektoriella åtgärder före, under och efter en kris. Detta ansvar finns på tre nivåer: lokal nivå (kommun), regional nivå (länsstyrelse) och nationell nivå (regeringen).

Hot – omfattar en aktörs kapacitet och avsikt att genomföra skadliga handlingar. Ett hot kan även bestå av en händelse eller en företeelse som i sig framkallar fara mot något eller någon utan att det i sammanhanget förekommer aktörer med kapacitet och avsikt att orsaka skada.²

Höjd beredskap – är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Regeringen får besluta om höjd beredskap om Sverige är i krig, krigsfara eller har varit i krig. Beslutet kan avgränsas till ett specifikt område eller verksamhet.

Klimatanpassning - Klimatanpassning definieras enligt Smit m.fl. (2001, s. 881) som förändringar i ekologiska, sociala eller ekonomiska system till följd av verkliga eller förväntade klimatförändringar (egen översättning). Klimatanpassning är till exempel förändringar i processer, metoder och strukturer, antingen i syfte att mildra negativa förväntade effekter eller i syfte att utnyttja nya möjligheter som uppstår till följd av klimatförändringarna.³

Klimatförändring - Med klimat menas en beskrivning av vädrets långsiktiga egenskaper mätt med statistiska mått. Klimatet kan därför bara "observeras" indirekt, genom insamling och analys av väderobservationer under en längre tid.⁴ Med klimatförändring menas den snabba förändring som nu sker på grund av människans påverkan.⁵

Kris – en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner. Kris är ett tillstånd som inte kan hanteras med normala resurser och organisation. En kris är oväntad, utanför det vanliga och vardagliga. Att lösa krisen kräver samordnade åtgärder från flera aktörer.

¹ <https://www.msb.se/sv/Insats--beredskap/Totalforsvar/>

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvar/civilt-forsvar/>

² Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

³ Vredin Johansson, M. och Forslund, J., 2009, Klimatanpassning i Sverige, Samhällsekonomiska värderingar av hälsoeffekter, Specialstudier nr 20, Konjunkturinstitutet s 16

⁴ <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat>

⁵ <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Klimat/>

Krisberedskap – förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

Krishantering – med krishantering avses den mer omedelbara och operativa hanteringen av en händelse eller störning som inträffat i samhället.

Kritiska beroenden – beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till nedsättningar i funktioner, som kan få till följd att en extraordinär händelse inträffar.

Risk – en sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till.

Risk- och sårbarhetsanalys – en samlad analys av ett systems risker och sårbarheter.

Samhällsviktig verksamhet – en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras, så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Styr-el – identifiering och prioritering av samhällsviktiga el-användare.

Sårbarhet – de egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse.

Totalförsvaret – Den militära verksamhet (militärt försvar) och civila verksamhet (civilt försvar) som behövs för att förbereda Sverige för krig.

2 Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

2.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter

Genom speciallagstiftningen har kommuner och landsting fått ansvar för viktiga samhällsfunktioner som oftast är obligatoriska uppgifter. Kommuner och landsting kan även fatta beslut om att utföra olika frivilliga uppgifter.

Exempel på kommunernas obligatoriska uppgifter:

- Social omsorg (omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning samt individ- och familjeomsorg)
- För-, grund- och gymnasieskola
- Plan- och byggfrågor
- Miljö- och hälsoskydd
- Renhållning och avfallshantering
- Vatten och avlopp
- Räddningstjänst
- Civilt försvar
- Biblioteksverksamhet
- Bostäder

Exempel på kommunernas frivilliga uppgifter:

- Fritid och kultur
- Energi
- Sysselsättning
- Näringslivsutveckling⁶

Sverige är indelat i 290 kommuner. I varje kommun finns en folkvald församling, kommunfullmäktige, som beslutar om kommunens egna frågor. Kommunfullmäktige utser i sin tur kommunstyrelsen som leder kommunens verksamhet.

Kommunfullmäktige fattar beslut inom ett stort antal områden, som exempelvis grund- och gymnasieskola, förskoleverksamhet, äldreomsorg, vägar, vatten- och avloppsfrågor och energifrågor. Kommunerna utfärdar också olika typer av tillstånd, till exempel bygglov och utskänkningstillstånd.

Verksamheten finansieras genom kommunalskatter, statsbidrag och avgifter, och regleras främst i kommunallagen. Andra viktiga lagar för kommunerna är socialtjänstlagen, plan- och bygglagen och skollagen.

---

⁶ (Regeringen.se, 2014)

Kommunfullmäktige sammanträder vanligtvis en gång i månaden. Sammanträdena är offentliga liksom protokollen från mötena. Man kan överklaga kommunala beslut genom antingen laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär.⁷

Kommunstyrelsen är det centrala förvaltningsorganet i kommunen. Det parti som har majoritet i fullmäktige får också majoritet i styrelsen. Kommunfullmäktige tillsätter även de nämnder som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Nämnderna ansvarar för förvaltning och verkställande av fullmäktiges beslut. Det innebär att de har ett ansvar för den löpande verksamheten och för att genomföra enskilda fullmäktigebeslut.

Nämnderna sköter också beredningen av ärenden som ska avgöras av fullmäktige. Utbildningsnämnd och socialnämnd är exempel på vanligt förekommande nämnder. Till varje nämnd hör i regel också en förvaltningsorganisation: till socialnämnden hör ett socialkontor eller socialförvaltning, och så vidare.

2.2 Kommunens organisation inklusive hel- och delägda bolag och förbundssamarbeten

Degerfors kommuns politiska och tjänstemannaorganisation bygger på nedan angivna struktur och uppbyggnad

1. Ett (1) kommunfullmäktige med totalt 31 ledamöter, 20 ersättare och som sammanträder 6 gånger/år.
2. Fyra (4) egna nämnder med tillhörande förvaltningar och kommunstyrelsen.
3. Tre (3) nämnder och förvaltningar i samverkan med andra kommuner.
4. Fyra (4) av Degerfors kommun helägda bolag.
5. Två (2) förbund där Degerfors kommun är delägare i.

Se vidare nedan redovisade organisationsöversikt.

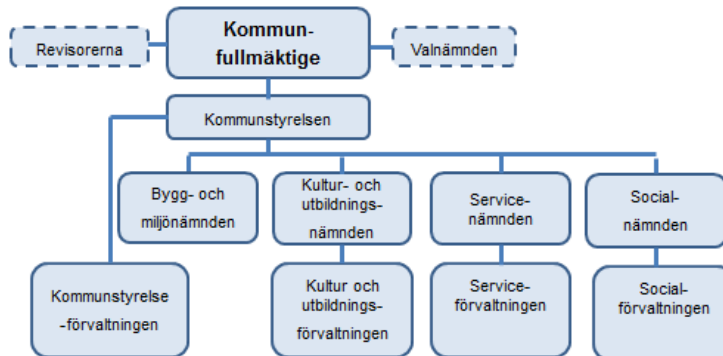
---

⁷ (Regeringen.se, 2015)

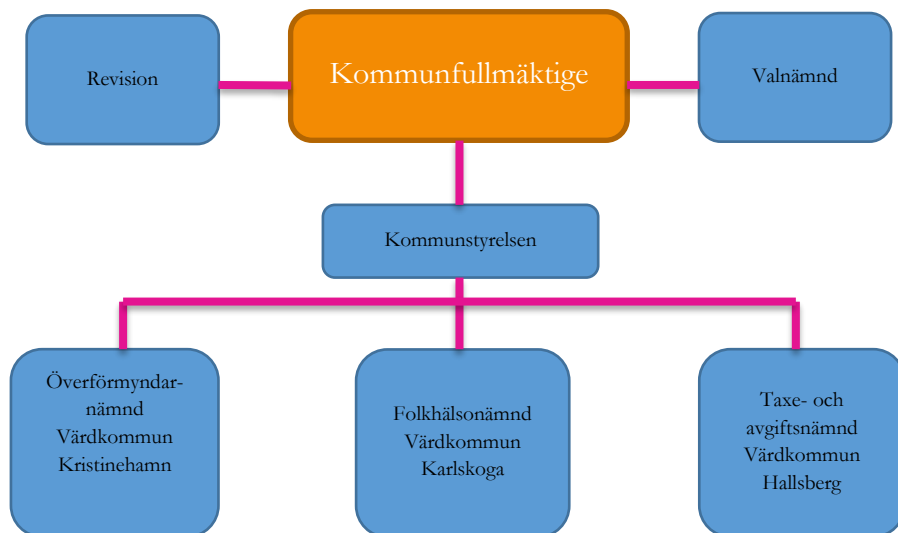

2.2.1 Egna nämnder och förvaltningar

Degerfors kommuns organisationsöversikt (egna nämnder med tillhörande förvaltningar)

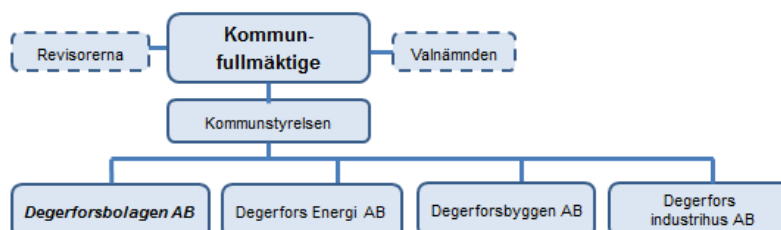

2.2.2 Nämnder med förvaltningar i samverkan med andra kommuner

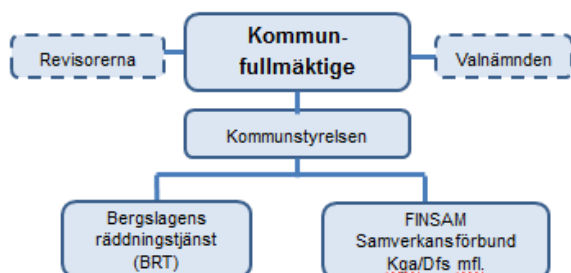
2.2.3 Degerfors kommuns egna bolag

Degerfors kommuns organisationsöversikt (egna bolag)

2.2.4 Gemensamma förbund

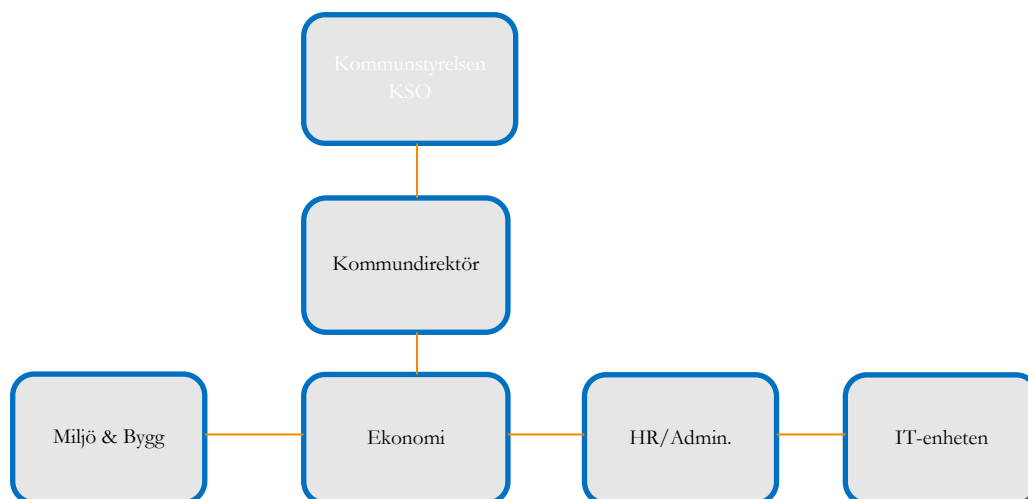
Degerfors kommuns organisationsöversikt (gemensamma förbund)

2.3 Degerfors kommuns förvaltningsstruktur

Degerfors kommun egna förvaltningar är som ovan nämnts fyra (4) till antalet. Dessa utgörs av kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen, kultur- och utbildningsförvaltningen samt serviceförvaltningen. Degerfors kommun har en kommundirektör, en kanslichef, en ekonomichef och en näringslivschef. Nedan redovisas respektive förvaltning med dess enheter och avdelningar. Under respektive organisationsöversikt ges en sammanställning av de uppgifter som åligger de olika enheterna.

2.3.1 Kommunstyrelseförvaltningen

HR/Administration

Område	Verksamhet	Samhällsviktig verksamhet
HR/Administration		Se nedan
Allmänna handlingar	Posthantering	Ja
Allmänna handlingar	Registrering och utlämning av allmänna handlingar	Ja
Allmänna handlingar	Arkivvård	Nej
Politiskt stöd	Administrera den politiska organisationen	Ja
Politiskt stöd	Valhantering allmänna val	Ja
Politiskt stöd	Folkomröstningar	Ja
Politiskt stöd	Tillgodose allmänhetens insyn i kommunens politiska process.	Nej
Säkerhet	Säkerhetssamordning/Säkerhetsskydd	Ja

	Administrera E-tjänster	Nej
	Backup av information och kommunikationstjänst	Ja
	Säkerhetsskydd av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar	Ja

Personal	Personal – stöd till förvaltningarna avseende personalärenden.	Nej
Lön	Lön – löneutbetalningar till kommunens anställda	Ja
Näringsliv	Stöd till näringsliv och turism	Nej
	Samordning av finskt förvaltningsområde	Nej

Ekonomiavdelning

Område	Verksamhet	Placering	Samhälls viktig verksamhet
Ekonomiavdelning	Ekonomiavdelningen utgör en stödverksamhet till övrig verksamhet och eller ansvarar för bland annat	Nämndhuset Herrgårdsgatan 37	Se nedan
	Skatteintäkter		Ja
	Statsbidrag		Ja
	Kommunala avgifter		Ja
	Leverantörsbetalningar		Ja
	Löneutbetalningar (Se personalavd.)		Ja
	Betalningar av olika skatter		Ja

Miljö och samhällsbyggnadsavdelning

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Miljö & samhällsbyggnadsavdelning		Nämndhuset Herrgårdsgatan 37	Se nedan
	Handläggning av bygglov		Nej
	Tillsynsverksamhet inom miljö och hälsoskydd och livsmedel. GIS karta. Detaljplanering och översiktlig planering		Nej

IT-enheten

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
IT/Telefonienheten	Ansvarig för IT-stöd,	Flera platser	Ja
	Ansvarig för Växel/Telefoni-stöd		Ja
	Digital infrastruktur		Ja

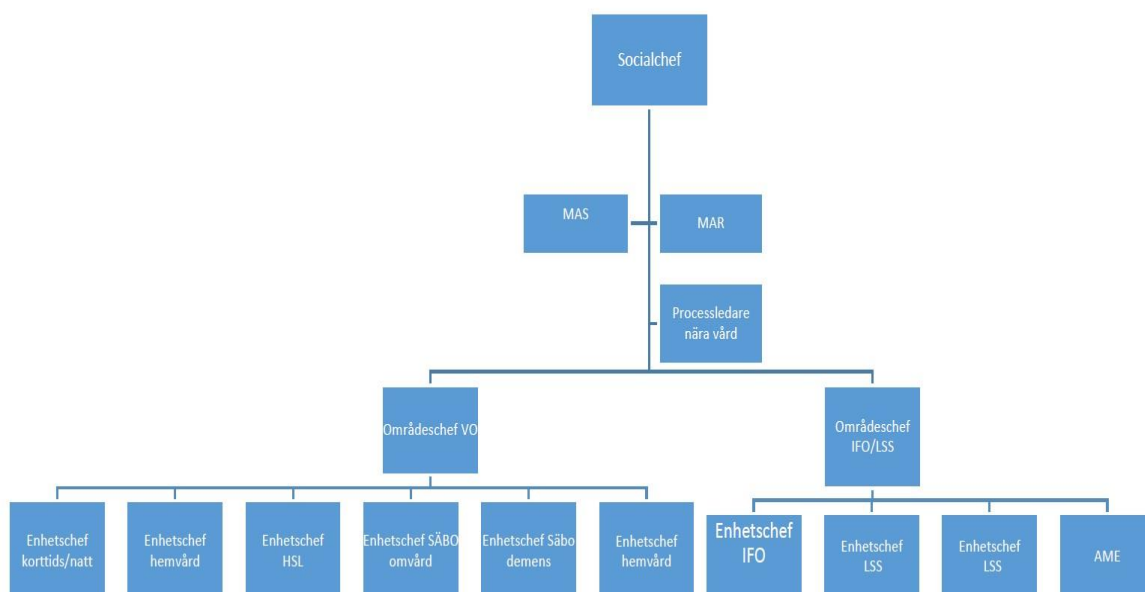
3 Degerfors Kommun Socialförvaltningen

Degerfors kommun Socialförvaltningen

Socialförvaltningen består av totalt tre (3) olika verksamhetsområden

- Vård och omsorg (VoO),
- Omsorg om funktionshindrade (OoF) samt
- Individ och familjeomsorgen (IFF).

Verksamheterna bedrivs på ett antal olika platser i kommunen.

Område "Vård och Omsorg, VoO"

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Vård och omsorg	Se nedan	Se nedan	Se nedan
Vård och omsorg (Äldreomsorgen)	Hemtjänst	4 vårdlag, Västergården. 1 vårdlag, Åtorp	Ja
Vård och omsorg (Äldreomsorgen)	Särskilt boende Demens	Västergården	Ja
Vård och omsorg (Äldreomsorgen)	Korttidsboende	Västergården	Ja
Vård och omsorg (Äldreomsorgen)	Dagverksamhet, Gästis	Västergården	Nej
Vård och omsorg (Äldreomsorgen)	Särskilt boende Omvårdnad	Letälvsgården	Ja
Vård och omsorg (Äldreomsorgen)	Dagverksamhet, Dagrehab	Letälvsgården	Nej
Vård och omsorg (Äldreomsorgen)	MTP förråd samt mottagningscentral förråd för hjälpmedel, depåplats CFH	Letälvsgården	Ja
Vård och omsorg (Hemsjukvård)	Sjuksköterskegrupp distrikt	Västergården	Ja
Vård och omsorg (Hemsjukvård)	SÄBO	på respektive boende	Ja
Vård och omsorg (Hemsjukvård)	Rehabenheten	Letälvsgården	Nej
Bemanning	Socialförvaltningen	Västergården Plan 2	Ja

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Omsorg om funktionshindrade	Se nedan	Se nedan	Se nedan
OoF Gruppbostad (4 st.)		Björklundsgatan, Nya brogatan, Skolgatan och Odelbergsvägen	Ja
OoF Stödboende ”Muttern”	Stödboende för psykiskt funktionshindrade	Skolgatan	Ja
OoF Personlig assistans i brukarens hem		I brukarens hem	Ja
OoF Korttidsboende	Korttidsboende	Odelbergsvägen	Ja

Område ”Individ och familjeomsorg, IFF”

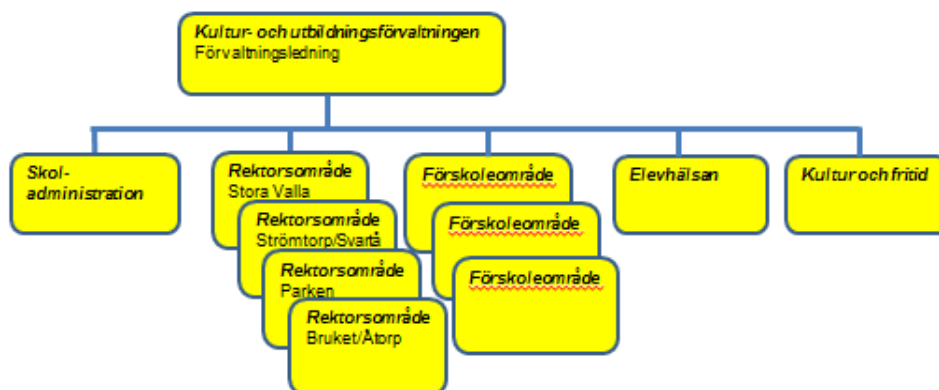
Område	Verksamhet	Placering	Bedriver samhällsviktig verksamhet
Individ och familjeomsorgen	Se nedan	Se nedan	Se nedan
IFO Boendet Vida Världen??	Ensamkommande barn	Slingan 6	Ja
IFO Ekonomiskt bistånd	Handläggning ekonomiskt bistånd, sociala kontrakt, förmedling	Slingan 6	Ja
IFO Missbruksvård		Slingan 6	Ja
IFO Öppenvård	Missbruksvård och stödboende	Slingan 4, ”4-an”	Nej
IFO Kamraten	Sysselsättning psykiskt funktionshindrade	Slingan 4	Nej
IFO Daglig verksamhet	Daglig verksamhet – sysselsättning LSS	Slingan 4, Odelbergsvägen 21	Nej

Forts. Område ”Individ och familjeomsorg, IFO”

Område	Verksamhet	Placering	Bedriver
IFO Flyktingmottagning	Flyktingmottagande	Slingan 6	Ja
IFO Barn- och ungdomsvård	Handläggning barnvårdsärenden	Slingan 6	Ja
IFO Familjecentralen		Pilgårdens vårdcentral	Nej
IFO Arbetsmarknads-verksamhet	Arbetsmarknads- insatser och sysselsättning	Industrigatan, Kvarnberg Servicelaget på Sveagatan 3, InfoCenter på Medborgargatan 2	Nej
IFO Biståndsenheten	Handläggning bistånd Vård – och omsorg, LSS	Slingan 6	Ja

4 Degerfors kommun Kultur- och utbildningsförvaltningen

Skoladministration

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Skoladministration	Administration	Medborgargatan 1 Degerfors	Ja

Rektorsområden

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Rektorsområde Stora Valla	Utbildning	Stora Vallavägen 11. Degerfors	Nej
Rektorsområde Strömtorp/Svartå Fritidshem 6-12 år	Utbildning	Hantverkare- gatan 32 Degerfors	Nej Ja
Strömtorp/ Svartå Fritidshem 6-12 år	Utbildning	Parkvägen 5 Svartå	Nej Ja
Rektorsområde Parken Fritidshem 6-12 år	Utbildning	Parkgatan 2 Degerfors	Nej Ja
Rektorsområde Bruket/Åtorp Fritidshem 6-12 år	Utbildning	Stationsvägen 20 Degerfors	Nej Ja
Bruket/ Åtorp Fritidshem 6-12 år	Utbildning	Lidetorpsvägen 24 Åtorp	Nej Ja

Förskole område

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Förskole område 1	Utbildning		Ja
Förskole område 2	Utbildning		Ja
Förskole område 3	Utbildning		Ja

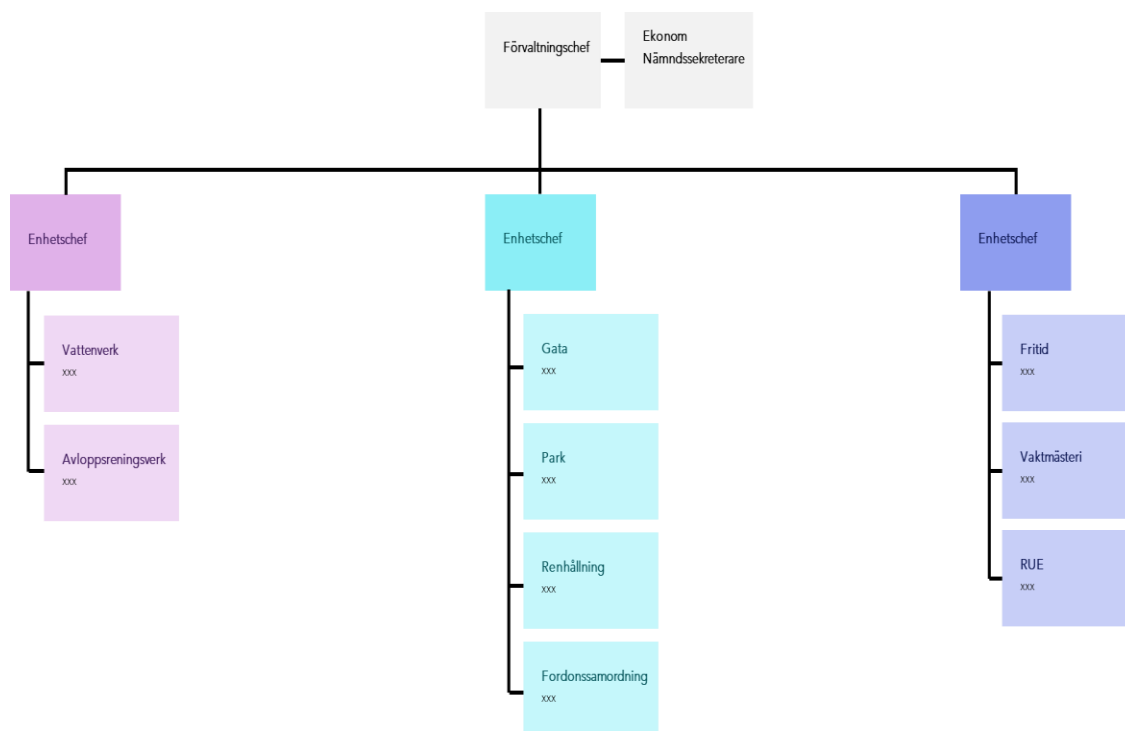
Elevhälsan

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Elevhälsan	Vård		Nej

Kultur och fritid

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Kulturskolan	Utbildning	Sveagatan 3 Degerfors	Nej
Biblioteket	Utbildning	Folketshus Degerfors	Nej

5 Degerfors kommun Serviceförvaltningen

Vatten och avloppsenheten (VA-enheten)

Område	Verksamhet	Placering	Bedriver samhällsviktig verksamhet
VA-enheten		Degerfors	Se nedan
VA-enheten Vatten	Vattenförsörjning	Degerfors	Ja
		Svartå	Ja
		Åtorp	Ja
VA-enheten Avlopp	Avloppshantering	Nysundsvägen 130 Degerfors	Ja
		Industrivägen 31 Svartå	Ja
		Sundbyvägen 215 Åtorp	Ja

Driftenheten

Område	Verksamhet	Placering	Samhällsviktig verksamhet
Driftenheten		Industrigatan 1	Se nedan
	Ansvarig för Kommunala gator och vägar		Ja
	Ansvarig för Kommunala parkytor och lekplatser		Nej
	Ansvarig för Kommunala badplatser		Nej
	Ansvarig för Kommunal renhållning		Ja
	Ansvarig för Kommunala ledningsnät		Ja
	Ansvarig för Yttre underhåll av kommunala fastigheter		Nej

Vaktmästeri

Område	Verksamhet	Bemannin g	Placering	Samhällsvikt g verksamhet
Vaktmästeri	Stödfunktion till Kultur- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen samt till fritids-och idrottsanläggningar.	1 chef 8 personal		Nej

6 Krisledningsnämnden

När krisen kräver snabbare prioriteringar och beslut än vad den normala organisationen kan hantera, kan krisledningsnämnden träda i kraft. Vid en extraordinär händelse är tid ofta en bristvara, och därför finns möjlighet att aktivera en krisledningsnämnd.

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela, eller delar av, verksamhetsområden från nämnder i kommunen i den utsträckning som är nödvändig, med hänsyn till krisens art och omfattning.

Beslut om att krisledningsnämnden ska aktiveras tas av krisledningsnämndens ordförande⁸. Krisledningsnämnden i Degerfors är KSAU, kommunstyrelsens arbetsutskott.

7 Vilka författningar som beaktats i redovisningen av risk- och sårbarhetsanalysen

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift (MSBFS 2015:5) om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser;
- Övriga:
- Epizootilag (1999:657)
- Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- Förordning (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- Lag (2006:263) om transport av farligt gods
- Förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga el användare
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL)
- Säkerhetsskyddslagen 2018:585

---

⁸ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap 2 kap. 3§

8 Övergripande beskrivning av kommunens geografiska område såsom geografi, demografi, infrastruktur och näringsliv

8.1 Allmänt

Degerfors kommun tillhör Örebro län och är belägen med största delen i Närke och en mindre del i Värmland. Kommunen är 436 km² till ytan, varav 386 km² är land, och har ca 9 500 invånare. Degerfors centralort ligger i norra kommundelen vid sjön Möckelns södra strand och inloppet till Letälven.

8.2 Geografiskt område

8.2.1 Topografi och hydrografi⁹

Från den så kallade norrlandsterrängens område, dit bland annat Värmland och Västmanland räknas sträcker sig en brygga av relativt hög terräng söder ut mot Tiveden. Degerfors kommun ligger på den lägsta delen av denna brygga. Höjdbryggan betingas i stor utsträckning av parallella sprickzoner och förkastningslinjer med ungefärlig nord-sydlig sträckning. De yttre förkastningslinjerna som avgränsar höjdbryggan från Vänernsänkan respektive Närkeslätten, ligger utanför kommunen. Inom den ligger däremot den sprickzon, genom vilken Letälven flyter fram. Letälvsdalen delar kommunen i en mindre västlig och en större östlig del. Inom dessa delar finns mindre markanta sprickzoner, i den östra delen t.ex. Där Ölen och Björken-sjöarna ligger.

Letälvsdalens sprickzoner har påverkats av förkastningsrörelser så att den östra sidan höjts i förhållande till den västra. Så är fallet framför allt på Skagens och Möckelns östra sidor. Öster om Letälven finns också det största höjdområdet i kommunen med flera punkter ca 180 m ö h. Kommunens högsta punkt 202 m ö h. finns vid S Holmsjön längst i öster. Detta höga område är egentligen en del av Kilsbergen. Även området väster om Letälvsdalen når ansevärliga höjder, 170-175 m på flera ställen. Bara några kilometer sydväst om centralorten finns toppar kring 195 m och längst i nordväst en på drygt 190 m. Antalet sjöar är relativt lågt för ett urbergsområde. Sjöarealen utgör dock ca 11 % av hela arealen. Nästan halva sjöarealen faller på en mindre del av Skagern som ligger inom Degerfors kommun med sina 132 km² hör den till de tio största sjöarna i södra Sverige. Näst störst är Möckeln med sina 18 km² som dock också till större delen ligger utanför kommunen. De största sjöarna som i sin helhet ligger i Degerfors är Stor-Björken och Ölen, vardera drygt ca 4 km². Från höjdområdena mellan Möckeln och Ölen i norr löper en vattendelare mellan Östersjön och Skagerack förbi Sveafallen, St. Gåssjömossen som har avdikats åt skilda håll. Det i särklass största vattendraget i länet som helhet är Letälven, dess medelvattenföring uppgår vid Degerfors till 57m³/sek. Svartån, vars norra gren har sina källsjöar kring kommunens nordöstra hörn har vid Svartå ett motsvarande värde på endast 1.3 m³/sek Dessa två vattendrag avvattnar med mindre biflöden hela kommunen utom ett litet område längst i nordväst, vilket hör till Vismans vattensystem.

⁹ Källa: Ann-Marie Ekvall, 1975, Översiktlig naturinventering av Degerfors kommun

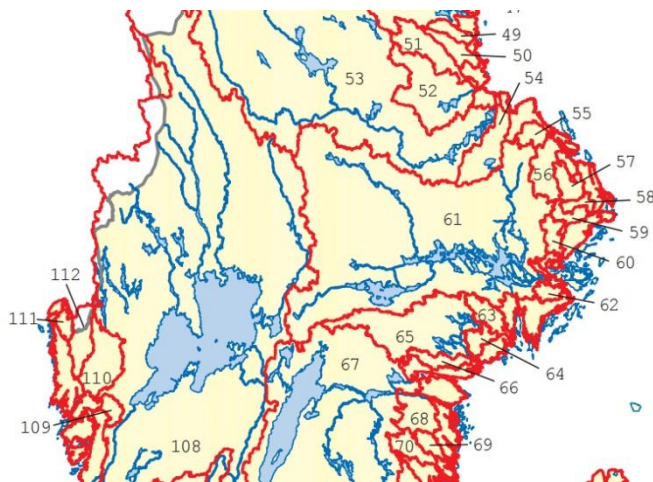

Bild 1¹⁰

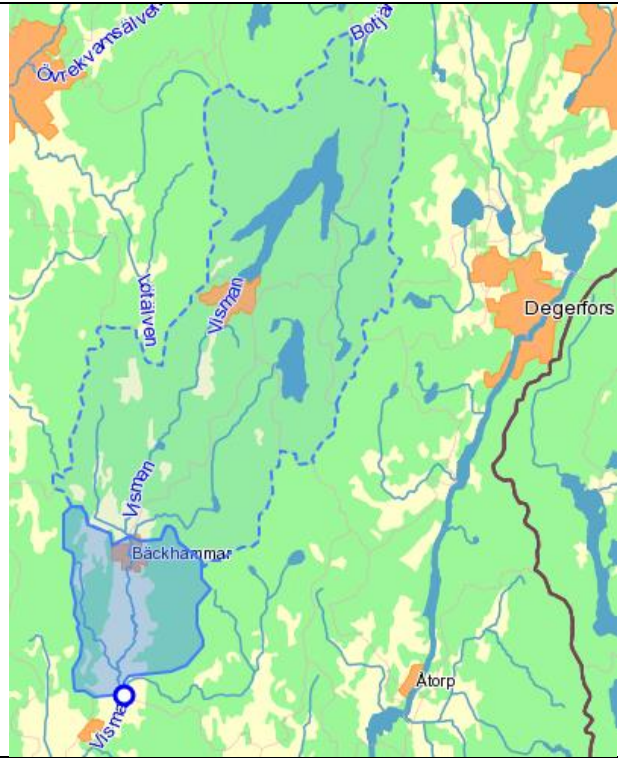
Avrinningsområde 61 Norrström, avrinningsområde 108 Göta älv Degerfors kommun delas av en "vattendelare" som påverkar dessa avrinningsområden.

¹⁰ www.smhi.se GIS och GIS-databaser 2004 Avrinningar

3.2.2

Sjöar, vattendrag och dess avrinningsområden¹¹

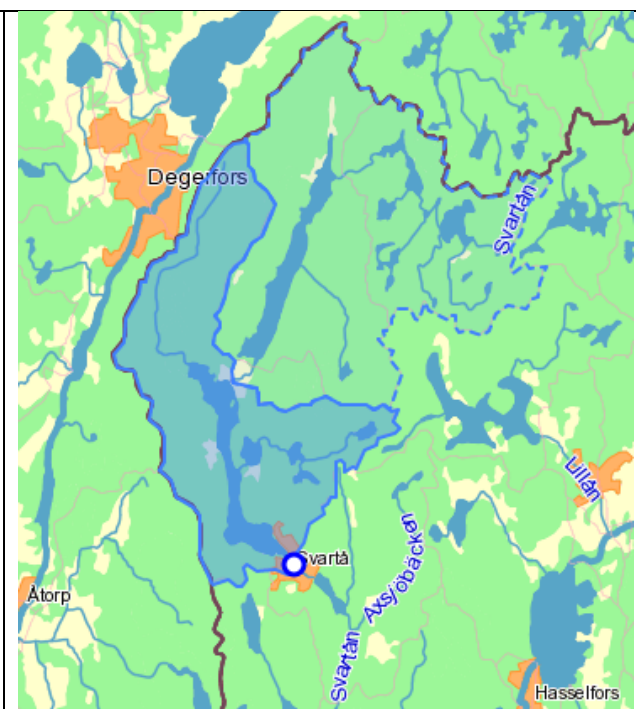
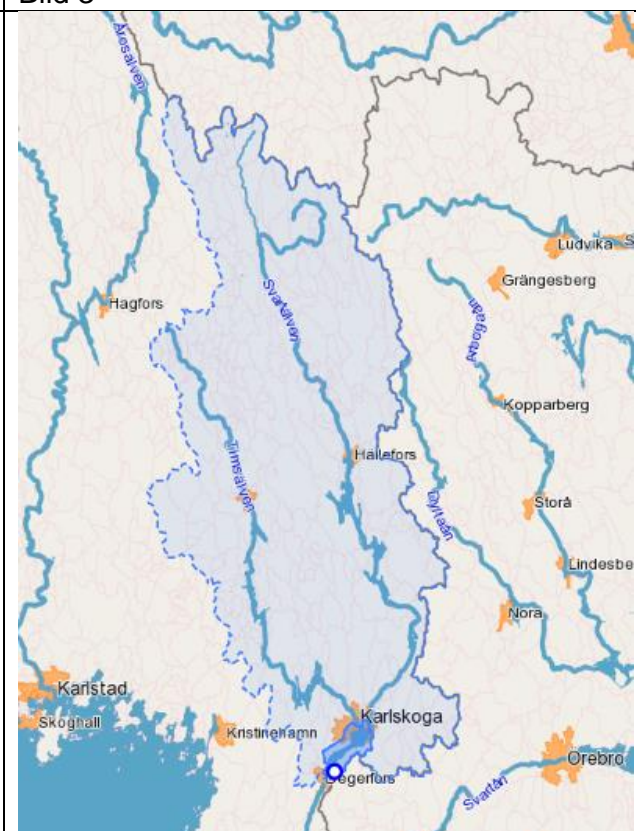
Som ovan redovisats går en vattendelare genom Degerfors kommun som påverkar avrinningsområdena. Degerfors kommuns geografiska yta omfattar ca 50 km² vatten, fördelat på sjöar och rinnande vattendrag. Nedan ges en sammanställning av hur de olika sjöarna och de rinnande vattendragen påverkas av varandra och det omkringliggande markområdena. Informationen är hämtad ur vattenwebb.smhi.se/modelarea.

<p>Vismen och Säljön Sjön Vismen och Säljön ligger på kommungränsen mellan Kristinehamns och Degerfors kommun. Sjöarna mynnar ut i vattendraget Visman i Kristinehamns kommun. Huvudavrinningsområdet är Göta älv. Vid punkt söder om Bäckhammar (se blå cirkel) är avrinningsområdets area (se markerat område) ca 150 km².</p> <p>Svartmarkerad linje (Öster Degerfors) är ovan beskriven vattendelare</p>	
Bild 2 ¹²	

¹¹ <http://vattenwebb.smhi.se/modelarea> (2015)

¹² Källa vattenwebb.smhi.se/modelarea

<p>Ölen och Stor-björken Sjöarna i den östra kommundelen så som Ölen och Stor-björken har ett mindre upprinningsområden, se bild nedan. Vattnet rinner ut ur sjön Stor-björken genom en ”kanal” i Svartå och vidare till Lillbjörken, huvudavrinningsområdet är Norrström. Vid Svartå (se blå cirkel) är avrinningsområdets area ca 125 km² (se markerat område).</p>	
	Bild 3 ¹³
<p>Möckeln och Letälven Sjön Möckeln har sitt upprinningsområde i från de östra delarna av Värmland och västra delarna av Örebro län (se bild till höger) och påverkas av älvarna Svartälven (Hällefors) och Timsälven (Filipstad), huvudavrinningsområde är Göta älv. Vid inloppet till Letälven är avrinningsområdets area är ca 4350 km². Letälven förbinder sjön Möckeln med sjön Skagen i Gullspångs kommun</p>	
	Bild 4 ¹⁴

¹³ <http://vattenwebb.smhi.se/modelarea> (2015)

¹⁴ <http://vattenwebb.smhi.se/modelarea> (2015)

Vid utloppet av Letälven i sjön Skagern har avrinningsområdets totala area ökat till ca 4500 km² (se blå cirkel söder om samhället Åtorp)

Bild 5¹⁵

¹⁵<http://vattenwebb.smhi.se/modelarea> (2015)

8.2.3 Tidigare genomförd utredning

Rapport - Översvämningsanalys kring Möckeln, Degerfors kommun 2010-04-07.
I rapport upprättad av WSP på uppdrag av Degerfors kommun
”Översvämningsanalys kring Möckeln, Degerfors kommun” daterad 2010-04-07 återfinns en kartering avseende översvämningsområden runt sjön Möckeln och dess avrinningsområde i Letälven. I dokumentets bilaga 2 återfinns ett kartunderlag där en kartering visas avseende vilka områden som kan bli påverkade vid höga respektive mycket höga vattenflöden runt Sjön Möckeln samt inloppet till Letälven, bilaga 2 återfinns nedan

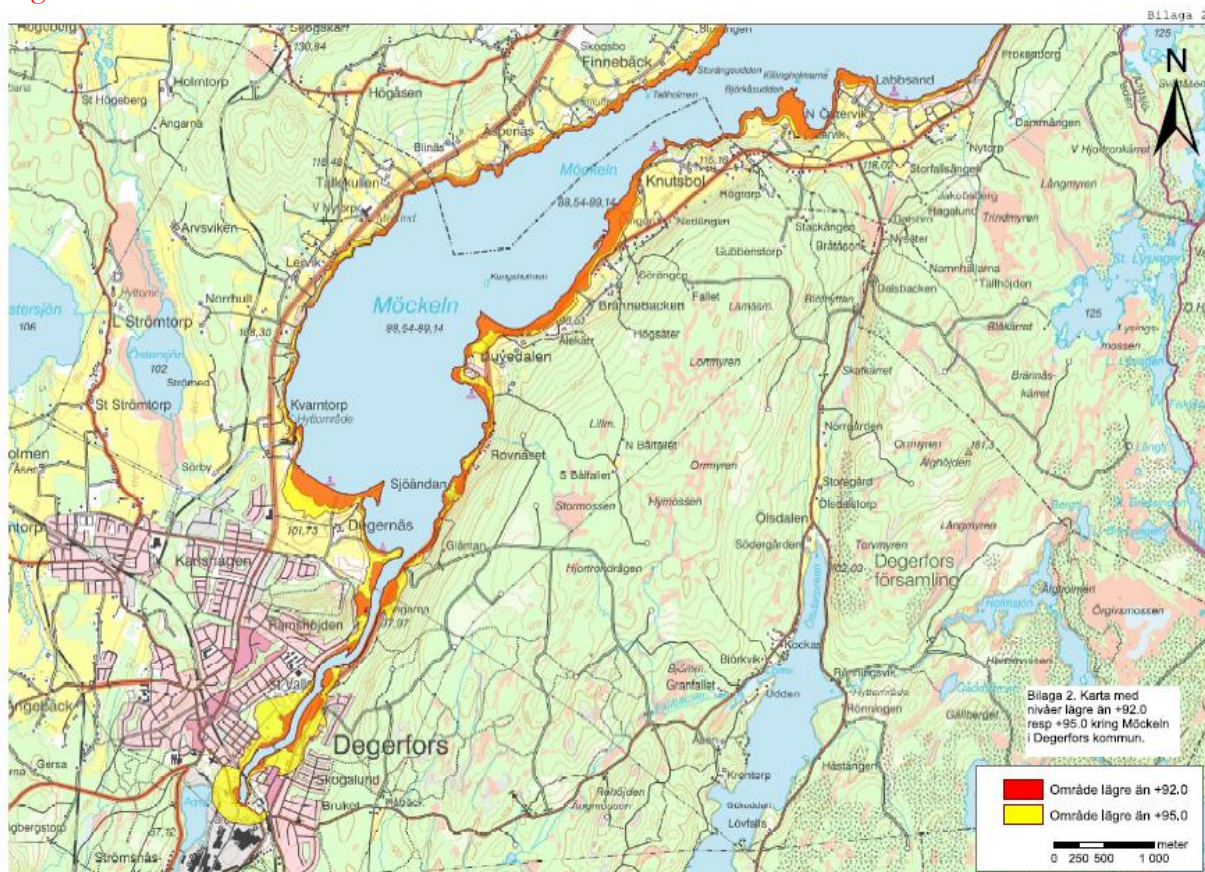

Bild 6¹⁶

8.3 Skogs- och Jordbrukslandskap

Kommunen är en utpräglad skogsbygd och täcks till 68 % av skog. Det mesta av jordbruksmarken finns i den sydvästra delen av kommunen, kring Åtorp och söderut mot gränsen till Laxå kommun.

8.4 Demografi

Som ovan nämnts bor ca 9500 personer i Degerfors kommun med en större majoritet boende i centralorten, ca 7500. I kommunens sydvästra respektive sydöstra delar ligger de två mindre samhällena Åtorp, med ca 250 invånare, och Svartå, med ca 600 invånare.

¹⁶ Rapport - Översvämningsanalys kring Möckeln, Degerfors kommun 2010-04-07.

8.5 Infrastruktur

8.5.1 Landsvägstrafik

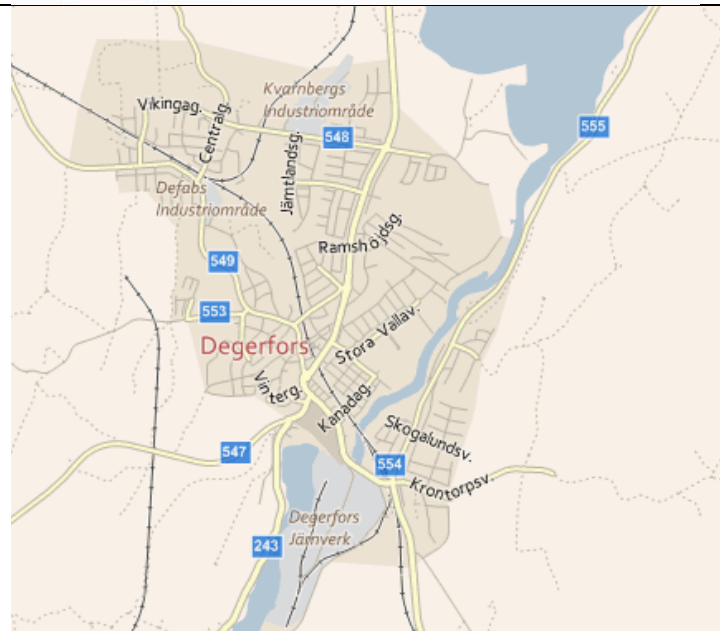
Vägnätet i Sverige delas upp i allmänna respektive enskilda vägar. Allmänna vägar ägas och förvaltas av stat eller kommun, enskild väg ägs och förvaltas av privat aktör (kan vara privatperson, företag eller motsvarande). Allmänna vägar delas upp i olika kategorier, Motorvägar, Riksvägar, Primära länsvägar och övriga länsvägar. I Degerfors kommun återfinns nedan redovisade länsvägar. Länsvägarna förvaltas av Trafikverket. Gator och vägar i de olika samhällena ägs och förvaltas i huvudsak av Degerfors kommun.

- 204 (Fjugesta - Gullspång),
- 205 (Laxå - Karlskoga),
- 243 (Degerfors - Åtorp),
- 545 (Lidetorpsvägen (Åtorp))
- 547 (Degerfors - mot Björneborg)
- 548 (Degerfors - mot Linnebäck)
- 549 (Degerfors - mot Linnebäck)
- 507 (Åtorp – mot Laxå)
- 553 (Gamla Björneborgsvägen i Degerfors centralort)
- 554 (Del av Stationsvägen i Degerfors centralort)
- 555 (Degerfors - Karlskoga ("kosia"))

Översiktskarta
över Degerfors
kommun
Bild 7

Kartbild ur
Trafikverkets
kartverktyg visar
länsvägsnummer i
Centralorten
Degerfors
Bild 8¹⁷

¹⁷ www.trafikverket.se (2015)

<p>Kartbild ur Trafikverkets kartverktyg visar länsvägsnummer runt Åtorp Bild 9¹⁸</p> <p>Kompletterande vägnummer är inlagda</p>	
<p>Kartbild ur Trafikverkets kartverktyg visar länsvägsnummer runt Svartå Bild 10¹⁹</p> <p>Kompletterande vägnummer är inlagda</p>	

¹⁸ www.trafikverket.se

¹⁹ www.trafikverket.se

8.5.2 Spår vägstrafik

Genom Degerfors kommun går ”Värmlandsbanan”, den sträcker sig från Laxå i söder till gränspassagen vid Charlottenberg i norr. Banans längd är totalt 20,8 mil och är i huvudsak enkelspårig, endast en kortare stäcka mellan Kil och Karlstad är dubbelspårig. Banan trafikeras av både gods- och personstrafik. Bansträckningen går i huvudsak i nordsydlig riktning genom Degerfors. Godstransport av farligt gods förekommer på nämnda bansträckning.

8.6 Näringsliv

Näringsliv

Degerfors kommun har en järnbrukstradition som går tillbaka 400 år i tiden, till 1600-talet då det Näringsliv

Degerfors kommun har en järnbrukstradition som går tillbaka 400 år i tiden, till 1600-talet då det första järnbruket anlades. I dag är Outokumpu Stainless AB i Degerfors en av världens största tillverkare av rostfri varmvalsad plåt. I kommunen finns ytterligare ca 600 företag. Drygt 35 % av arbetstillfällena i kommunen återfinns inom tillverkningsindustrin.

Outokumpu Stainless AB

Anläggningen vid Outokumpu Stainless AB i Degerfors med verksamhet är klassad som en SEVESO anläggning/verksamhet. Verksamheter som omfattas av SEVESO-lagstiftningen är verksamheter som hanterar farliga ämnen i större mängd vid ett och samma tillfälle. Verksamheten regleras i lag (1999:381) förordning (2015:236) och föreskrifter (MSBFS 2015:8) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, samt miljöbalken (1998:808),(2003:778).

lagen om skydd mot olyckor och plan och bygglagen(2010:900). Två olika nivåer på krav för verksamhetsutövare som bedriver sådan verksamhet finns, en lägre och en högre nivå. Outokumpu Stainless AB hamnar på den högre nivån. Krav för den högre nivån innebär bland annat verksamheter som hanterar farliga ämnen i mängder över den högre kravnivån måste tillståndsprövas enligt miljöbalken

- Verksamheten ska skriva en säkerhetsrapport som bland annat ska innehålla ett handlingsprogram, en intern plan för räddningsinsatser samt underlag till kommunens insatsplan, en redogörelse för genomfört samråd och uppgifter om de farliga ämnen som förekommer och i vilka mängder de finns

- Slutligen ska information till allmänheten tas fram. Den ska finnas tillgänglig via kommunens webbplats och lämnas ut till den allmänhet som berörs.

Outokumpu Stainless AB har upprättat informationsblad avseende egen verksamhet. Ur denna framgår att företaget hanterar:

- Koncentrerad fluorvätesyra
- Gasol
- Kvävedioxid
- Syrgas

9 Beskrivning av arbetsprocess och metod

9.1 Uppdrag

Varje kommun är skyldig enligt *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* att göra en risk- och sårbarhetsanalys. Kommunen ska under det första kalenderåret vid ny mandatperiod göra en analys av vilka risker, hot och samhällsstörningar som kan inträffa samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Dessa risker kan vara eller leda till en extraordinär händelse. Resultatet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys som redovisas skriftligen till länsstyrelsen. Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Denna risk- och sårbarhetsanalys är en öppen handling.

Handlingsplaner redovisas inte här, då de kan innehålla uppgifter som kan vara till skada för kommunen och Rikets säkerhet.

9.2 Syfte och mål

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att:

- kartlägga hot, risker och sårbarheter inom kommunen
- utgöra en grund i kommunens krisberedskapsarbete
- öka medvetenheten och stärka kunskapen samt ge beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- ge ett underlag för information om samhällets risker till allmänheten och anställda
- ge underlag för samhällsplanering

Målet är att risk- och sårbarhetsanalysen och krisberedskapsarbetet ska ligga till grund för förebyggande åtgärder, planering, utbildningar och övningar i syfte att stärka kommunens förmåga att hantera kriser och minska samhällsstörningarnas skadlighet på människors liv, hälsa egendom och miljö.

9.3 Metod som använts i arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen

I syfte att finna en bra förankring i egen organisation (Degerfors kommun), har samtliga förvaltningar som redovisas som Degerfors kommuns egna förvaltningar varit aktiva i framtagande av denna risk- och sårbarhetsanalys inom eget verksamhetsområde. Arbetet har genomförts i tre olika delmoment.

- Delmoment 1 består i att beskriva förvaltningens egen verksamhet och vad som bedömdes vara samhällsviktig verksamhet i densamma.
- Delmoment 2 bestod i att utifrån fördefinierade hotbilder beskriva om egen samhällsviktig verksamhet påverkades av denna, sannolikheten av händelse samt konsekvens av densamma.

- Delmoment 3 bestod i att identifiera förslag på åtgärder för att minimera konsekvenserna av hotbilden.

Underlaget har arbetats igenom inom respektive förvaltning, olika arbetssätt har används. Säkerhetssamordnaren har i egenskap av koordinator bidragit i olika omfattning med hänsyn till önskat behov. Ett särskilt arbetsunderlag utarbetades med utgångspunkt från det gemensamma arbetet som länets kommuner, Region Örebro län samt Länsstyrelsen Örebro utarbetat som ovan beskrivits. De av förvaltningarna inlämnade underlagen ligger där med till grund för denna risk- och sårbarhetsanalys.

I kommande arbete ska förvaltningarna arbeta med uppföljning av de handlingsplaner som tagits fram i samråd med Säkerhetssamordnare. Arbetet ska utföras i kontinuitet med verksamheternas mål och följas upp.

9.4 De interna, externa och privata aktörer som deltagit i arbetet

9.4.1 Interna aktörer

Degerfors kommuns egna förvaltningar

- Kommunstyrelseförvaltningen
- Kultur- och utbildningsförvaltningen
- Socialförvaltningen
- Serviceförvaltningen

9.4.2 Externa aktörer

I mycket begränsad omfattning har samverkan genomförts med externa aktörer i framtagning av denna risk och sårbarhetsanalys, viss samverkan har genomförts med Degerfors Energi AB.

9.4.3 Privata aktörer

Inga privata aktörer har medverkat i framtagning av denna risk- och sårbarhetsanalys. Outokumpu har fått göra tillägg i revideringen.

9.5 Material och underlag som använts för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen

I anslutning till att arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen påbörjades inom Degerfors kommun utarbetades ett arbetsunderlag till stöd för förvaltningarnas arbete. Arbetsunderlaget hade sin grund i det tidigare länsgemensamma arbetet.

Efter att arbetsunderlaget inlämnats för sammanställning har behov av ytterligare ett dokument identifierats, ett ”översiktskort”. Översiktskortet ska ses som ett komplement till risk- och sårbarhetsanalysen och beskriver respektive verksamhet som identifierats som en samhällsviktig verksamhet inom Degerfors kommun.

- Arbetsunderlag – ”Underlagsinhämtning till Kommunens Risk- och sårbarhetsanalys 2018-2022 (daterad 2019-07-16)”

9.6 Gjorda avgränsningar med motiv

Utifrån identifierade och värderade risker inom kommunens ansvarsområde har en avgränsning skett. Att genomföra en förmåge- och sårbarhetsbedömning av alla identifierade risker och hot är tids- och resurskrävande och är inte rimligt att göra varje år. Detta innebär att det blir viktigt att variera analyserade risker och hot från år till år så att fler områden analyseras över tid.

9.7 Sekretess och spridning av material

Denna risk- och sårbarhetsanalys är en öppen handling.

10 Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Redovisningen av identifierad samhällsviktig verksamhet bör utgå från nedanstående sektorer och funktioner:

Samhällssektor

Med samhällssektor avses i detta sammanhang de olika områden inom vilka viktiga samhällsfunktioner finns och samhällsviktig verksamhet kan identifieras.

Viktig samhällsfunktion

Viktig samhällsfunktion är ett samlingsbegrepp för de verksamheter som upprätthåller en viss funktionalitet. Varje sådan funktion ingår i en eller flera samhällssektorer och upprätthålls av en eller flera samhällsviktiga verksamheter.

Samhällsviktig verksamhet

Med samhällsviktig verksamhet avses de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner.

- Endast verksamhet som absolut behövs för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner vid allvarliga händelser eller kriser bör identifieras som samhällsviktig.
- Samhällsviktig verksamhet kan vara av nationell, regional eller lokal betydelse.
- Nationellt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller störning i verksamheten kan leda till allvarliga nationella eller internationella konsekvenser.
- Regionalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga regionala konsekvenser.
- Lokalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga lokala konsekvenser.

”Översiktskort”

Samhällsviktiga verksamheter inom Degerfors kommuns egna verksamheter återfinns i upprättade översiktskort (annat dokument). Nedan kommer endast en sammanfattande beskrivning göras över dessa kommunala verksamheter. Avsikten är att översiktskortet kommer att utvecklas under innevarande mandatperiod.

Samhällssektor	Exempel på viktiga samhällsfunktioner per samhällssektor²⁰
Energiförsörjning	Produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel.
Finansiella tjänster	Betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel.
Handel och industri	Bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri.
Hälso- och sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård, läkemedels- och materielförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor.
Information och kommunikation	Telefoni (mobil och fast), internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, sociala medier.
Kommunalteknisk försörjning	Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, väghållning.
Livsmedel	Distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning.
Offentlig förvaltning och konsulär verksamhet	Lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk.
Skydd och säkerhet	Domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet.
Socialförsäkringar	Allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen.
Transporter	Flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik.

²⁰ Tabellen är hämtad från MSB (2014) *Vägledning för samhällsviktig verksamhet* Publ.nr: MSB620 - januari 2014 ISBN: 978-91-7383-392-9

10.1 Sektor Energiförsörjning

Produktion och distribution av el, fjärrvärme, tillgång på drivmedel m.m.

10.1.1 Eldistribution

Inom Degerfors kommun finns det två elnätsföretag, Degerfors Energi AB och Fortum. Degerfors kommun har genomfört och lämnat underlag avseende Styr-el till Energimyndigheten via Länsstyrelsen i Örebro för planeringsomgång 2014-2015. I oktober 2023 påbörjar Degerfors kommun sitt nya underlag för Styr-el, som ska vara slutfört 2024 för Örebro län.

10.1.2 Fjärrvärmeförsörjning

(Översiktskort finns)

I Degerfors kommun finns idag totalt 4 olika fjärrvärmenät. För drift och ägarförhållanden ansvarar Degerfors Energi AB. Fjärrvärmenäten finns i Degerfors centralort, Svartå samt Åtorp. Under 2023 påbörjas arbetet att sammakoppla fjärrvärmenäten i Karlskoga kommun och Degerfors kommun i bolaget "Möckeln Energi"

10.1.3 Drivmedelsdistribution

I centralorten Degerfors återfinns två drivmedelsdistributörer: OKQ8, och INGO.

I Åtorp finns en obemannad tapp (Din-X) och i Svartå finns en obemannad tapp (Q-star Oil).

10.2 Sektor Finansiella tjänster

Finansiella tjänster omfattar tjänsteområden så som: betalningar, kontantförsörjning som kontanthantering, betalningsförmedling, fondverksamhet och värdepapper m.m. I Degerfors kommun finns:

10.2.1 Bankverksamhet

Finns ingen verksam bank

10.2.2 Postverksamhet

Paketutlämning hanteras av privata näringsidkare

10.3 Sektor Handel och industri

Detaljhandel, tillverkningsindustri m.m.

10.3.1 Tillverkningsindustri

Outokumpu Stainless AB (stålverksindustri) är kommunens största tillverkningsindustri, denna är tillika en SEVESO-anläggning.

10.4 Sektor Hälso- och sjukvård samt omsorg

Akutsjukhus, psykiatri, primärvård, barnomsorg, smittskydd, läkemedelsdistribution, funktionshindrade, äldre m.m.

10.4.1 Akutsjukhus

Närmaste akutsjukhus/akutmottagning ligger i Karlskoga kommun.

10.4.2 Primärvården (Region Örebro län)

I centralorten Degerfors finns en vårdcentral (Pilgården).

Adress: Pilgatan 2

10.4.3 Folktandvård

I anslutning till vårdcentralen finns folktandvården.

Adress: Pilgatan 2

10.4.4 Kommunal barnomsorg

(Översiktskort finns)

Den kommunala barnomsorgen ligger under kultur- och utbildningsförvaltningen och är fördelad på totalt 10 olika platser. 8 av dem ligger i centralorten Degerfors, en (1) i Svartå och en (1) i Åtorp. I verksamheterna ingår flera förskoleavdelningar.

10.4.5 Kommunal äldreomsorg

(Översiktskort finns)

Den kommunala äldreomsorgen ligger under socialförvaltningen och består av hemtjänst, särskilda boenden, korttidsboenden och dagverksamhet. Nedan ges en kort sammanställning av omfattningen inom Degerfors kommun.

10.4.6 Hemvård/Hemtjänst

(Översiktskort finns)

I Degerfors kommun utgörs hemtjänsten av fem vårdlag var av fyra stycken utgår från centralorten Degerfors, **Västergården** och ett vårdlag utgår från **Åtorp**.

Hemtjänst kan ges till person efter ansökan och att beslut fattats av biståndshandläggare avseende omfattning av aktuell insats. Stödet ges till ca 300 brukare.

10.4.7 Särskilda boenden

(Översiktskort finns)

I Degerfors kommun (Socialförvaltningen, vård och omsorg) finns nio boendeenheter för Särskilt boende på **Letälvsgården** och fem boendeenheter på **Västergården**. Särskilt boende är en form av permanent boende för personer med omfattande behov av omsorg och vård. Särskilt boende erbjuds när hjälp och stöd inte kan tillgodoses på annat sätt. För att få plats på särskilt boende och korttidsenheten krävs ett biståndsbeslut som ansöks hos kommunens biståndshandläggare.

De särskilda boendena har olika inriktningar för att på bästa sätt hjälpa och stödja den enskilde. Det finns boenden för personer med demenssjukdom, fysiska funktionsnedsättningar och för personer med särskilda behov.

10.4.8 Korttidsboenden

(Översiktskort finns)

I Degerfors kommun finns (2) enheter för Korttidsboende, enheterna ligger på **Västergården**. Ett korttidsboende är en form av tillfälligt boende för personer med behov av rehabilitering, avlastning, växelvård och vård i livets slutskede.

10.4.9 Hemsjukvård

(Översiktskort finns)

Kommunal hemsjukvård är en hälso-och sjukvårdsinsats som utförs i hemmet. Det kan till exempel vara hjälp med medicin, injektioner, såromläggningar, provtagningar eller annan omvårdnad. Hemsjukvård kan fås oavsett ålder.

10.4.10 Kommunal omsorg om funktionshindrade.

Socialtjänstens insatser för personer med funktionsnedsättning har samlats inom en egen verksamhet Omsorgen om funktionshindrade. Arbetet styrs utifrån Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL).

Verksamheten vänder sig till personer med såväl psykiska som fysiska funktionshinder. Syftet med verksamheten utgår från de nationella handikappolitiska målen om full delaktighet i samhället, jämlikhet i levnadsvillkor och normalisering.

10.4.11 Boende inom LSS

(Översiktskort finns)

I Degerfors kommun finns fyra gruppboendestäder. Finns också en Servicebostad. (Gärdesvägen) Med boende inom LSS, avses en verksamhet där personer med någon form av funktionshinder kan bo utifrån sina egna behov och möjligheter.

10.4.12 Stödboende (Muttern)

(Översiktskort finns)

Degerfors kommun tillhandahåller ett stödboende för personer med psykiskt funktionshinder.

Boendet består av tolv lägenheter och en akutplats.

10.4.13 Personlig assistans

(Översiktskort finns)

Med personlig assistans avses ett stöd till en person för att klara sin dagliga livsföring.

10.4.14 Stödboende Vida världen,

Allmänt

Totalt inskrivna i verksamheten varierar, just nu 13 ungdomar. Vida Världen har som mål att bidra till ett bra mottagande i Degerfors och tillhandahålla ett boende där ungdomar känner trygghet, tillit och får en meningsfull vardag. Syftet med verksamheten är att erbjuda ett boende som ska tillgodose ungdomarnas grundläggande psykiska och fysiska behov och hjälpa ungdomen till en bra start på vuxenlivet. Verksamheten finns idag på fler platser.

10.4.15 Övriga insatser via LSS

Kontaktperson, boende för barn, ledsagarservice, avlösarservice och korttidsvistelse

10.4.16 Apotek

I Degerfors kommun (placering centralorten Degerfors) finns ett (1) Apotek.

10.5 Sektor Information och kommunikation

Fast telefoni samt mobil telefoni, internet, IT-kommunikation, radio m.m.
Kommunikationssystem i form av tv, radio, Internet, tidningar, post, IT och sociala medier.

10.5.1 IT- och kommunikationsstöd

IT-stöd

(Översiktskort finns)

Det interna IT-stödet inom Degerfors kommun utgår från Serviceförvaltningen och IT-avdelningen. Avdelningen ansvarar för att driftsätta och underhålla den digitala infrastruktur intern inom kommunen.

Kommunikation/Telefoni

(Översiktskort finns)

Degerfors kommun har ett samverkansavtal med Karlskoga kommun avseende den kommunala telefonväxeln. Två personer arbetar i växeln

10.6 Sektor Kommunalteknisk försörjning

Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, sophantering, väghållning m.m.

10.6.1 Kommunal dricksvattenförsörjning

(Översiktskort finns)

I Degerfors kommun svarar serviceförvaltningen för den kommunala vattenförsörjningen. Inom serviceförvaltningen återfinns VA och driftenheten som ansvarar för att säkerställa för en god vattenkvalitet av det dricksvatten som levereras.

Vattentäkter

Det finns tre(3) vattentäkter i kommunen, en i (1) (Degerfors) i anslutning till Degerfors centralort, en i (1) (Svartå) i anslutning till samhället Svartå samt en i (1) anslutning till samhället Åtorp. Samtliga vattentäkter ligger i anslutning till en genomgående länsväg.

Kommunala vattenledningsnätet

Det kommunala vattenledningsnätet har en varierande ålder, underhållsplanering i syfte att säkerställa en tillförlitlig leverans av dricksvatten genomförs kontinuerligt.

Reservvattenförsörjning

Degerfors kommun färdigställde 2022 ett nytt vattenverk med ökad produktion som följd. Verket utgör idag kommunens reservkapacitet.

10.6.2 Kommunal avloppshantering

(Översiktskort finns)

Organisation

Den kommunala avloppshanteringen ingår i samma organisationsenhet som den kommunala dricksvattenförsörjningen se ovan.

Avloppsanläggning

Degerfors kommun äger och driftsätter tre avloppsanläggningar, en i anslutning till respektive samhälle, Degerfors centralort, Svartå och Åtorp

Avlopps nätet

I likhet med det kommunala dricksvattennätet pågår en kontinuerlig planering avseende underhåll av det kommunala avloppsledningsnätet.

10.6.3 Kommunal renhållning och sophantering.

Allmänt

Det finns ett regionalt avfallssamarbete i östra Värmland mellan Degerfors Kommun, Karlskoga Kommun, Kristinehamns Kommun, Mariestads kommun, Filipstads kommun, Storfors Kommun och Gullspångs kommun

Inom Degerfors kommun ansvarar serviceförvaltningen genom driftenheten för den kommunala renhållnings och återvinningsfunktionen.

Degerfors kommun har ingen egen sopanläggning. Denna tjänst upphandlas.

Förbränning av alla hushållssopor sker i Karlskogas fjärrvärmeverk. Matavfall körs till Karlskogas biogasanläggning

10.6.4 Kommunal park- och väghållning

(Översiktskort finns)

Inom Degerfors kommun ansvarar Serviceförvaltningen genom Driftenheten för underhåll av kommunala gator, vägar, parkytor, lekplatser, badplatser, renhållning, ledningsnät och yttre underhåll av kommunala fastigheter.

10.7 Sektor Livsmedel

Sektor livsmedel omfattar: dricksvatten, tillverkning, distribution och kontroll av livsmedel m.m.

10.7.1 Dricksvatten

Se p Kommunal dricksvattenförsörjning

10.7.2 Livsmedel

I Degerfors centralort finns idag två livsmedelsbutiker, ICA Kronhallen samt PEKÅ:s och i Åtorp en ICA Nära butik.

10.8 Sektor Offentlig förvaltning, Ledningsfunktioner stödfunktioner

10.8.1 Kommunal ledning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ.

Kommunfullmäktige består av 31 ledamöter och 20 ersättare som sammanträder 6 gånger per år. Ledamöterna och ersättarna utses genom allmänna val vart fjärde år.

Kommunfullmäktige fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamhet, fattar beslut om kommunens budget, kommunalskattens storlek och andra viktiga ekonomiska frågor.

Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas, utser ledamöter i nämnder och styrelser och bestämmer hur arbetet ska fördelas mellan olika nämnder.

Valberedning

Kommunfullmäktige väljer ett stort antal personer till olika uppdrag. På sitt första sammanträde efter det att ett nytt fullmäktige har valts utser fullmäktige en valberedning som förbereder de val som fullmäktige skall förrätta.

Krisledning

Degerfors kommuns krisledningsnämnd består av kommunstyrelsens arbetsutskott. Kommunens krisledningsgrupper består av förvaltningschefer, ekonomichef, kanslichef, näringslivschef, personalchef, chef miljö- och samhällsbyggnad, Posomsamordnare och säkerhetssamordnare.

10.9 Sektor Skydd och säkerhet

Polisregion Bergslagen, kommunal räddningstjänst, kriminalvård, Åklagarmyndigheten, domstolsväsende, militärt försvar, bevaknings- och säkerhetsverksamhet, alarmeringstjänst, m.m.

10.9.1 Polismyndighet

I centralorten Degerfors finns en polisstation. Polisiär närvaro är av betydelse avseende upprätthållande av lag och ordning i ett samhälle. Polisen i Degerfors kommun ingår i Region Bergslagen.

10.9.2 Kommunal Räddningstjänst

Den kommunala räddningstjänsten är samordnat i ett kommunalförbund kallat Bergslagens Räddningstjänst (BRT) i förbundet ingår totalt 6 kommuner Karlskoga, Kristinehamn, Storfors, Filipstad, Hällefors samt Degerfors. I Degerfors kommun finns två brandstationer, en i centralorten Degerfors (deltids) samt en i Åtorp (brandvårn).

10.10 Sektor Socialförsäkringar

Inom sektorn socialförsäkringar återfinns system så som: offentliga trygghetssystem som utbetalning av pension, a-kassa, socialförsäkringar, försörjningsstöd m.m. Försäkringskassan finns i länet.

Individ och familjeomsorgen

Inom Degerfors kommun är det Individ och familjeomsorg inom Socialförvaltningen som i huvudsak ansvarar för det kommunala ansvaret avseende olika ekonomiska stödinsatser. Även andra insatser för att stödja enskild eller familjegrupp utgår från detta verksamhetsområde.

10.10.1 Ekonomiskt bistånd

(Översiktskort finns)

Allmänt

Försörjningsstöd, "Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt". (Utdrag ur 4 kap 1 § Socialtjänstlagen.)

Försörjningsstöd det som tidigare kallades socialbidrag omfattar dels ett schablonbidrag (riksnorm), dels bidrag till skäliga kostnader för vissa utgiftsposter.

10.10.2 Missbruksvård

(Översiktskort finns)

Allmänt

Beroende och missbruk

Socialtjänsten ansvarar för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån sitt missbruk. Degerfors kommun kan erbjuda personer eller anhöriga till personer med missbruksproblem.

Degerfors kommun erbjuder:

- Öppenvård
- Behandling enligt 12-stegsmodellen
- Beroendemottagning
- Stödsamtal

10.10.3 Flyktingmottagning

(Översiktskort finns)

Allmänt

Flyktingmottagandet i Degerfors kommun fördelas länsvis i dialog med kommunerna, genom årliga tilldelningar från Länsstyrelsen (fördelningstal).

10.10.4 Barn- och ungdomsvård

(Översiktskort finns)

Allmänt

Socialtjänstens uppgift är att se till att den enskilde får stöd och hjälp om hen behöver det.

Exempel på stöd och hjälp som man kan få genom socialtjänsten:

- Man kan ringa och ställa frågor
- Man kan få träffa och prata med en vuxen
- Man kan få träffa och prata tillsammans med sina föräldrar
- Föräldrar kan få stöd om de behöver

10.10.5 Biståndsenheten

(Översiktskort finns)

Allmänt

Biståndsenheten är den enhet inom kommunens socialtjänst som handlägger ansökningar om bistånd inom såväl Vård och omsorg som Omsorgen om funktionshindrade.

Inom Vård och omsorg kan ansökan bl.a. gälla hemvård, rehabilitering, särskilt boende, trygghetslarm.

Inom Omsorgen om funktionshindrade kan du bl.a. ansöka om kontaktperson, personlig assistent, boendestöd och särskilt boende.

Ansökan kan göras av den enskilde, anhörig till den enskilde eller via legal företrädare (god man).

10.11 Sektor Transporter

Väg-, järnväg- och flygtransporter/logistik, kollektivtrafik m.m.

10.11.1 Länsvägar

Avseende drift och underhåll ansvarar Trafikverket för samtliga länsvägar inom Degerfors kommun. Vägar och gator som ligger inom respektive samhälle ansvarar i huvudsak Degerfors kommun för.

11 Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet

Redovisningen utgår från de kritiska beroenden som rör den samhällsviktiga verksamhet som kommunen själv förvaltar, bedriver eller äger. Inklusive bolag, förbund eller andra samarbetsformer.

Nedan redovisas identifierade beroenden fler kan till komma vid kommande analyser.

Beroende	< 3 timmar	Inom 24 timmar	Inom 1 vecka	Kommentar
Drivmedel	Reservkraftverk (el)			
Elektroniska kommunikationer	IT-avdelningen	Förskolor Omvårdnad Ledning		
Elförsörjning	Omvårdnad	Förskolor VA-driftenheten Ledning		
Farbara vägar		Hemvården Hemsjukvården		
Personal		Omvårdnad VA-drift IT-drift Ledning		
Vatten		Omvårdnad Gruppboenden Förskolor		
Värme		Omvårdnad Gruppboenden Förskolor		

Beroende	< 3 timmar	Inom 24 timmar	Inom 1 vecka	Kommentar
Kyla	IT-enhet			Serverrum
Livsmedelsförsörjning		Omvårdnad Gruppboenden Förskolor		
Reservdelsförsörjning		VA-driftenhet IT-enhet		
Renhållning			Omvårdnad	

11.1 Analys av funktionsbortfall

Analys av konsekvenser av avbrott eller allvarlig störning och bedömning av tolerabel avbrottsid.

Samhällsviktig funktion	Identifierad samhällsviktig verksamhet	Kritiska beroenden	Konsekvenser av avbrott/allvarlig verksamhetsstörning	Tolerabel avbrottsid
Väghållning	Snöröjning	Chaufförer, drivmedel, fordon, m.m.	Transportstörning, vägar oframkomliga, störning i personal- och varuförsörjning, räddningstjänst, ambulans, framkomlighet m.m.	24 timmar (decembermars). Behov av att komma igång tidigare berör på snömängd.

Samhällsviktig funktion	Identifierad samhällsviktig verksamhet	Kritiska beroenden	Konsekvenser av avbrott/allvarlig verksamhetsstörning	Tolerabel avbrottsid
Dricksvattenförsörjning	Dricksvattenproduktion	Elverk till produktionsplatser Drivmedel till elverk	Omvårdnadsboenden med fler, är beroende av dricksvatten	24 timmar

Samhällsviktig funktion	Identifierad samhällsviktig verksamhet	Kritiska beroenden	Konsekvenser av avbrott/allvarlig verksamhetsstörning	Tolerabel avbrottstid
Elektronisk-kommunikation	Kommunal ledning Omvårdnad		Ej åtkomst till journaler och beslutsstödsystem	24 timmar

Samhällsviktig funktion	Identifierad samhällsviktig verksamhet	Kritiska beroenden	Konsekvenser av avbrott/allvarlig verksamhetsstörning	Tolerabel avbrottstid
Elförsörjning	Omvårdnad VA-drift Ledning Förskolor	Personal för driftsättning	Elanslutna hjälputrustningar ur funktion Driftstopp i produktionsled (vatten)	

Samhällsviktig funktion	Identifierad samhällsviktig verksamhet	Kritiska beroenden	Konsekvenser av avbrott/allvarlig verksamhetsstörning	Tolerabel avbrottstid
Fjärrvärme-försörjning	Omvårdnad	Elförsörjning Bränsle till värmeverk	Vid kallväderlek, utkylda lägenheter	24 timmar kanske kortare

Samhällsviktig funktion	Identifierad samhällsviktig verksamhet	Kritiska beroenden	Konsekvenser av avbrott/allvarlig verksamhetsstörning	Tolerabel avbrottstid
Kylsystem till serverrum	IT-stödsystem	Kraft-försörjning	Överhettning av hårdvara	Mindre än 3 timmar

Samhällsviktig funktion	Identifierad samhällsviktig verksamhet	Kritiska beroenden	Konsekvenser av avbrott/allvarlig verksamhetsstörning	Tolerabel avbrottstid
Livsmedels-försörjning (tillagning)	Omvårdnad Förskolor	Kraft-försörjning Personal	Ingen leverans av tillredd mat	Mindre än 24 timmar

Ytterligare samhällsviktiga funktioner finns och kommer att utvecklas efter hand.

12 Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område

12.1 Riskidentifiering och Riskanalys

12.1.1 Riskidentifiering

Riskidentifiering syftar till att identifiera extraordinära händelser och förhållanden inom kommunens egen verksamhet och det geografiska området som innebär ett hot eller en risk. Resultatet av riskidentifieringen bör vara riskkällor eller grovt beskrivna riskscenarier och bör omfatta risker och hot inom följande områden

- Naturolyckor,
- Andra olyckor,
- Teknisk infrastruktur och försörjningssystem,
- Antagonistiska hot och social oro,
- Sjukdomar.

12.1.2 Riskanalys

Riskanalysen bör utgå från de identifierade riskerna eller ett urval av dessa. De identifierade riskerna bör utvecklas till mer utförligt beskrivna riskscenarier. Riskanalysen bör innehålla en värdering av hur sannolikt det är att scenariot ska inträffa och vilka direkta konsekvenser som det medför. I de fall då sannolikhetsbedömningen är förenad med allt för stor osäkerhet kan bedömningen utelämnas. Utgångspunkten för konsekvensbedömningen bör vara:

- Befolkningens liv och hälsa,
- Samhällets funktionalitet,
- Grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati samt
- Skador på egendom och miljö.

Vid konsekvensbedömningen kan inledande slutsatser dras om sårbarhet och brister i förmåga, vilka sedan sammanfattas tillsammans med andra slutsatser i punkten 7.

12.2 Typhändelser

12.2.1 Naturolyckor och extrema väderhändelser

- Värmebölja
- Storm
- Snöoväder
- Översvämning
- Skyfall
- Ras och skred
- Skogsbrand
- Åska
-

12.2.2 Andra olyckor

- Anläggningar med hantering av farliga ämnen
- Farligt gods
- Allvarlig händelse i publikt område
- Stor trafikolycka (tåg/väg/flyg/båt)
- Brand i särskilda objekt
- Händelse på annan plats med stora konsekvenser för kommunen
- Dammbrott
- Kärnteknisk olycka

12.2.3 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

- Störningar i dricksvattenförsörjningen och avloppssystem
- Störningar i livsmedelsförsörjningen
- Störningar i finansiella system
- Störningar i elförsörjningen
- Störningar i elektroniska kommunikationer
- Störningar i värmeförsörjningen
- Störningar i drivmedelsförsörjningen
- Störningar i transporter

12.2.4 Antagonistiska hot och social oro

- Vansinnesdåd och pågående dödligt våld
- Terror/våldsbejakande extremism
- Social oro
- Sociala risker (tas med av de kommuner som ingår i arbetsgruppen för sociala risker)
- Subversiv verksamhet

Sjukdomar

- Pandemi/epidemi
- Epizooti och zoonos

12.3 Identifierade typrisker med definitioner

Enligt länets största räddningstjänst, Nerikes Brandkår, har det totalt under 2001–2012 skett 409 utsläpp av farliga ämnen och totalt har 30 personer skadats vid olyckor med farliga ämnen.²¹ Ingen person har omkommit på grund av en olycka med farliga ämnen under de senaste elva åren.²² Över hälften av alla räddningsinsatser till bränder i byggnader sker i bostäder. Ett problem som särskilt utmärker sig i flerbostadshus är glömda påslagna spisar, medan småhus är särskilt drabbade av soteldar. Antalet insatser till bränder i skolor ökade åren 2005–2008. Under 2008 noterades det högsta antalet, totalt 787. Efter 2008 har antalet insatser minskat och i den senaste statistiken för 2012 var det totala antalet räddningsinsatser till skolbränder 508.²³

12.3.1 Anläggningar med hantering av farliga ämnen

Till farliga anläggningar brukar räknas alla anläggningar som genom sin verksamhet kan orsaka brand, kemikalieutsläpp och explosioner, och som genom sina farliga egenskaper kan skada människor, miljö och egendom.²⁴

Exempel

Örebro län har många Sevesoanläggningar, 20 varav 14 klassas som högre, varför sannolikheten för utsläpp bedöms som medelhög.²⁵ Av dessa finns 5 i Karlskoga och Eurengo Bofors AB bör nämnas speciellt. Företaget tillverkar sprängämnen och har stora mängder mycket giftiga, explosiva och brandfarliga ämnen inom området, vilket kan medföra allvarliga konsekvenser för samhället.

12.3.2 Farligt gods

Miljontals ton av farligt gods transporteras varje år på vägar och järnvägar i Sverige, och även med båt och flyg. Farligt gods är ämnen och föremål som på grund av sina kemiska eller fysikaliska egenskaper kan orsaka skador på liv, hälsa, miljö eller egendom vid transport. Farligt gods kan till exempel ha explosiva, brandfarliga, giftiga, radioaktiva eller frätande egenskaper.²⁶

Exempel

Örebro län är ett transportcentrum och farligt gods transporteras genom länet både på järnväg och på lastbil. Därför är sannolikheten mycket hög för olyckor med farligt gods. Flygplatsens hantering av farligt gods är den fjärde största i landet. I Räddningsverkets (nu MSB) senaste kartläggning av vägtransporter med farligt gods (hösten 2007) framgår att mest farligt gods i hela landet, transporteras på E18/E20 genom Örebro län.²⁷ Tåg med farligt gods passerar dessutom genom 8 av länets 12 centralorter i kommunerna vilket kan medföra allvarliga konsekvenser.

²¹ (Nerikes Brandkår, 2012) Utryckningsstatistik 2001-2012

²² (Nerikes Brandkår, 2012) Utryckningsstatistik 2001-2012

²³ (MSB, 2014) Bränder under vintermånaderna december-mars

²⁴ (Räddningsverket, 2004) Riskhantering i översiktsplaner – En vägledning för kommuner och länsstyrelser

²⁵ Lagen (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

²⁶ (MSB, 2009) Transport av farligt gods – väg och järnväg 2009-2010

²⁷ (Räddningsverket, 2006), Kartläggning av farligt gods transporter september 2006

12.3.3 Allvarlig händelse i publikt område

En allvarlig olycka eller en katastrof i samband med ett sådant evenemang kan få stora konsekvenser för kommunen. En av svårigheterna med att samla väldigt många människor på en begränsad yta är att även en liten initial händelse kan leda till en serie av omständigheter som snabbt får allvarliga konsekvenser. Inga publika evenemang är riskfria, olyckor och katastrofer sker så gott som årligen. Kraven på den som arrangerar ett sådant evenemang är därför höga, men olyckan kan ändå vara framme.

Exempel

I kommuner finns platser där många människor kan samlas under mera ”spontana” former, till exempel vissa köpcentrum och torg. Ur kommunalt perspektiv finns ett ansvar när det gäller förberedelser kring och tillståndsgivning för olika publika evenemang.

Ur ett samhällsperspektiv finns riskerna framförallt i att en stor mängd människor kan komma att påverkas vid en sådan händelse, vilket kan få effekter på personaltillgång och få stora psykosociala konsekvenser. Sådana scenarier leder också till en mycket hög belastning på vård, omsorg och informationsflöden.

Inom kommunen finns ett antal platser där många personer samlas för medelstora evenemang. Några av objekten ligger i anslutning till stora vägar och järnväg, och skulle kunna påverkas av en farligt gods-olycka.

Objekt	Verksamhet
Idrottsanläggning	Stora Valla (fotboll)
Vulkanmarken, Åtorpsmarken	Marknadsevenemang

12.3.4 Stor trafikolycka (tåg/båt/flyg)

En stor trafikolycka med många skadade eller döda personer eller en flygolycka är exempel på en allvarlig händelse som normalt inte får stora konsekvenser för samhällsviktig verksamhet. Beroende på olyckans natur, vilka personer som är inblandade och andra omständigheter, är det ändå händelser som kräver viss beredskap av kommunen.

Exempel

Erfarenheter från bland annat olyckan med långfärdsbussen strax utanför Arboga den 27 januari 2006 visar att det uppstod behov framförallt av psykosocialt omhändertagande.²⁸

12.3.5 Brand i särskilda objekt

De flesta bränder som inträffar kan hanteras av räddningstjänsten och får mycket begränsad påverkan på samhällsviktiga funktioner. Dock kan brand i vissa särskilda objekt få stora konsekvenser för samhällsviktiga funktioner och människors

²⁸ (Statens haverikommission, 2007) Rapport RO 2007:1 olycka med långfärdsbuss (...)

möjlighet till vardagsliv. Några exempel kan vara brand i samhällsviktiga anläggningar som värmeverk, ställverk, viktiga ledningsnät eller uppställningsgarage för bussar. Men även bränder i farliga anläggningar, vissa lagerplatser och andra knutpunkter kan få påverkan för människor i form av spridning av farlig rök eller att viktiga platser på annat sätt blir otillgängliga.

Exempel

Under senare tid har vi sett exempel på denna typ av bränder bland annat i samband med en explosionsartad brand i Eons värmeverk i Örebro 2012 då flera av länets kommuner tillfälligt blev utan värmeförsörjning. Ett annat fall är branden i ”Frasses däck” i Örebro kommun 2011 som ledde till en kraftig rökutveckling. Även utanför länet finns liknande händelser att dra lärdom av, till exempel i samband med branden i Oceanhamnen i Halmstad 2012.

12.3.6 (Händelse på annan plats med stora konsekvenser för kommunen)

Erfarenheter från händelser som Estoniakatastrofen 1994, jordbävningen i Sydostasien 2004 och i viss mån även vulkanutbrottet på Island 2010, har visat att en händelse på en plats kan få konsekvenser inom andra geografiska områden. Sådana händelser kan drabba vissa arbetsplatser, nyckelpersoner eller kommundelar särskilt hårt eller påverka transporter och resor, ibland i sådan utsträckning att det får effekt på samhällsfunktioner. Behovet av beredskap för psykosocialt omhändertagande av anhöriga och hemvändande drabbade kan också bli påtagligt.

12.3.7 (Dammbrott)

Dammbrott kan inträffa till följd av bristfälligt underhåll av en damm men det kan också inträffa på grund av till exempel elfel, underdimensionering eller genom dominoeffekter om dammar uppströms brister. Höga dammar med stora magasin utgör den största risken och finns det bebyggelse nedströms kan skadorna och konsekvenserna bli mycket allvarliga. När det gäller dammsäkerhet har kraftindustrin ett eget klassificeringssystem som benämns ”RIDAS”. Systemet utgår från konsekvenserna av ett dammbrott, exempelvis risk för förlust av människoliv eller ekonomisk skadegörelse.

Exempel

I Örebro län finns 13 dammar klassade som 1, vilket innebär icke försumbar risk för förlust av människoliv eller beaktansvärd risk för allvarlig skada på viktig samhällsrelig verksamhet och 45 dammar klassade som 2, vilket innebär icke försumbar risk för allvarlig skada på viktig samhällsrelig verksamhet. Sannolikheten för dammbrott i länet bedöms som låg, även om flera dammar brustit historiskt i länet under perioder med höga flöden. Under vårfloden 1951 och 1977 brast många mindre och medelstora dammar vilket orsakade mycket allvarliga konsekvenser lokalt, som ras, bortspolade vägar, broar, elledningar och skada på egendom som följd.

12.3.8 (Kärnteknisk olycka)

Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten är problemen i beredskapen för händelser med radioaktiva ämnen i synnerhet antagonistiska händelser och att räddningstjänsten i allmänhet inte har någon praktisk erfarenhet från ”vardagsolyckor”, eftersom olyckor med radioaktiva ämnen inträffar ytterst sällan.²⁹

Exempel

Sannolikheten för en kärnteknisk olycka är låg. Örebro län har ingen kärnkraftsanläggning, men konsekvenserna av en olycka någon annanstans skulle kunna bli katastrofala. Radioaktiva och nukleära ämnen transporteras genom länet och används i viss verksamhet, främst vid Universitetssjukhuset Örebro (USÖ). Transporter av dessa ämnen sker också till och från Örebro flygplats. Län som Örebro län har dessutom inte samma kunskap om kärntekniska olyckor som kärnkraftslänen, vilket utgör en sårbarhet i sig.

12.3.9 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

Fungerande teknisk infrastruktur och försörjningssystem är viktiga inte bara för samhällsviktig verksamhet och samhällets krisberedskap, utan också för den enskilde individen. För att samhället ska kunna fungera behövs tillgång till el, vatten, värme och telekommunikationer.

MSB har tagit fram förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjningen av dricksvatten, livsmedel och värme.³⁰ Att just dricksvatten, livsmedel och värme är grundläggande vid en kris i det moderna samhället blev skrämmande tydligt då Japan drabbades både av en tsunami och en kärnkraftsolycka våren 2011.³¹ Resultatmålen handlar bland annat om miniminivåer för tillgång till dricksvatten, planering för att upprätthålla livsmedelsförsörjningen och tillgång till uppvärmda utrymmen vid störningar i värmeförsörjningen.³²

Störningar i dricksvattenförsörjningen

För människors överlevnad behöver vi tillgång till vatten i tillräcklig mängd och av godtagbar kvalitet.³³ I Sverige använder vi dagligen ungefär 70 liter vatten per person för dryck, till matlagning och personlig hygien.³⁴ För disk, tvätt, städning med mera används ytterligare cirka 130 liter vatten per person och dygn.³⁵ I ett krisläge tillhör dricksvatten ett av de nödvändigaste behoven för den enskilda individen och befolkningen som helhet.

Exempel

²⁹ (Strålsäkerhetsmyndigheten, 2010) Risk- och sårbarhetsanalys

³⁰ (MSB, 2011) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme

³¹ (MSB, 2011) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme

³² (MSB, 2011) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme

³³ (MSB, 2011) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme

³⁴ (MSB, 2011) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme

³⁵ (MSB, 2011) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme

Endast ett fåtal kommuner har reservvattentäkter till sina huvudvattentäkter. I vissa fall ligger vattentäkterna nära större vägar och järnvägar där transporter går med ämnen som är farliga för vattentäkten. De flesta kommunerna i länet har reservkraftförsörjning till sina vattenverk, antingen i form av fast stationerade reservkraftverk eller i form av mobila elverk som kan placeras ut vid behov. Sårbarhet finns främst hos de vattenverk som inte har fullständig reservkapacitet och som bara är till för att driva vattenverket och inte för distributionssystemets olika behov.

Universitetssjukhuset Örebro, USÖ, liksom många andra sjukhus i Sverige, saknar en egen reservvattentäkt som täcker minst 20 procent av normalvattenkapaciteten. Reservvattnet ska i första hand användas för konsumtion och matlagning, men också för dialys och operationshygien. Problemet med en vattenreserv är i högsta grad uppmärksammat inom USÖ.³⁶ I samband med dricksvattenstörningen som inträffade i Svampen under våren placerades en tankbil vid universitetssjukhuset och en distributionskedja med 280 vattendunkar försåg verksamheterna med vatten.

Flera kommuner i länet har haft störningar i dricksvattenförsörjningen de senaste åren och sannolikheten är hög. En större störning skulle få allvarliga konsekvenser. Klimatförändringarnas konsekvenser för dricksvattenförsörjningen kan enligt klimat- och sårbarhetsutredningen bli avsevärda. Kvaliteten på råvattnet i vattentäkter kan påverkas negativt av stigande temperaturer och större variationer i nederbörd och flöden.³⁷ Även risken för skador på vattenledningar och föroreningar av dricksvattnet ökar på grund av ökad risk för översvämningar, ras och skred.³⁸

Störningar i livsmedelsförsörjningen

Livsmedelsförsörjningens system är komplext och livsmedelsflödet innehåller ofta många olika steg från råvara till färdig mat hos konsumenten.

Livsmedelsförsörjningen består av flera verksamheter som

livsmedelsproduktion, lager, dagligvaruhandel, restauranger och storkök.

Beroendet av fungerande tele- och datakommunikationer har successivt ökat i och med den tekniska utvecklingen inom livsmedelssektorn.

Livsmedelsförsörjningen är starkt beroende av transporter i alla verksamheter.

Konceptet ”just in time” används inom livsmedelsförsörjningen och innebär att lagerhållningen är liten och sker till stor del på vägarna. Transporter behövs för att förflytta produkter i livsmedelskedjan och elförsörjningen är viktig för att hålla igång de flesta verksamheter.

Störningar i finansiella system

Allmänhet och företag kan i huvudsak betala på fyra sätt: med kontanter, betalkort, via girering (bankgiro, postgiro och plusgiro) eller Internetbank.

³⁶ (Revisionsrapport 2008, Granskning av säkerhetsarbete Örebro läns landsting/USÖ)

³⁷ (MSB, 2012) Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s.22

³⁸ (MSB, 2012) Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s.22

Mindre betalningar sker ofta med sedlar och mynt. Kontanter tas ut från bankkontor eller uttagsautomater som inte fungerar utan el. Sannolikheten för störningar i de finansiella systemen är låg men konsekvenserna skulle bli mycket allvarliga. En störning i de finansiella systemen skulle också leda till social oro i samhället. Vid ett omfattande elavbrott är det sannolikt att bankkontoren skulle stänga eftersom inte heller datorer, larm och andra viktiga system fungerar utan el. Dessutom blir betalkorten i stor utsträckning obrukbara eftersom terminalerna kräver el, och enligt Svenska bankföreningen sker 59 procent av alla betalningar med kort. Utan el är det också omöjligt att betala räkningar via girering.

Störningar i elektroniska kommunikationer

Det svenska samhället blir allt mer beroende av elektronisk kommunikation. Många samhällsfunktioner är beroende av att kunna utbyta information, mellan individer, organisationer och tekniska system. Om kommunikationerna slås ut kan det få allvarliga konsekvenser för samhället. Elavbrott, stormar och andra väderfenomen är allvarliga hot som kan leda till avbrott.

Telekommunikationerna är ett systemområde med många beroenden som är relevanta i krissituationer som möjligheten att nå SOS Alarm, polis och räddningstjänst. Även elproduktionen och distributionen styrs av telekommunikation. Den tilltagande användningen av IPTV och webbmedier leder också till ett växande beroende av fungerande elektroniska kommunikationer hos hushållen. Luftledningar och master kan vid ett förändrat klimat komma att påverkas då risken för stormfällning ökar. Trots att telekommunikationen nu går mot radiolösningar och nedgrävda ledningar återstår fortfarande luftledningar i många delar av landet, vilket innebär en fortsatt sårbarhet inom den närmaste tiden.³⁹

Exempel

Konsekvenserna kan bli mycket allvarliga om inte nödställda kan få hjälp via 112.

Störningar i elförsörjningen

Elförsörjningen innefattar produktion, distribution och slutanvändning av el som i sin tur består av tre systemnivåer med stamnät, regionnät och lokala nät.⁴⁰ Även om det svenska elsystemet är driftsäkert är det sårbart för olyckor, sabotage, tekniska fel och extremt väder. Lokalnäten utsätts ofta för avbrott i samband med väderrelaterade händelser medan region- och stamnäten inte är lika känsliga, särskilt inte stamnäten.⁴¹ Ungefär 40 procent av avbrotten i elförsörjningen beror på väderrelaterade problem.⁴² Även om leverantörerna Fortum och Eon har grävt ner många elledningar under de senaste åren och därmed skapat större robusthet i näten i länet, är sannolikheten för en störning i elförsörjningen medelhög och risken för av grävda kablar ökar istället. I dagens elberoende samhälle är vi sårbara utan el och ett el bortfall får mycket allvarliga konsekvenser även för den enskilda människan. Hur allvarliga konsekvenserna blir är bland annat beroende av hur långvarig störningen är, hur stort område som berörs, samt av årstid och väderlek.

³⁹ (SMHI, 2012) klimatanpassningsportalen

⁴⁰ (MSB, 2010) Olyckor och kriser 2009/2010

⁴¹ (MSB, 2010) Olyckor och kriser 2009/2010

⁴² (SMHI, 2012) klimatanpassningsportalen

Konsekvenserna av ett omfattande elavbrott beror också på vilken reservkraft med tillgång till bränsle och andra reservåtgärder som kan användas.

Exempel

Av länets 12 kommuner får tre kommuner kritik i Krisberedskapsmyndighetens (KBM) robusthetsutredning.⁴³ Det är Kumla, Ljusnarsberg och Nora. Alla tre kommuner saknar dubbla ingångar för elförsörjning till tätorterna.⁴⁴

Störningar i värmeförsörjningen

Uppvärmningen är inte bara en komfortfråga utan även viktig för vår hälsa och för vatten, avlopp och byggnader. I Sverige anser vi att en behaglig temperatur inomhus är 18–23 grader. Nästan alla uppvärmningsformer är beroende av en fungerande elförsörjning, framförallt fjärrvärmesystem. När uppvärmningen av hus och lokaler slutar fungera, behöver det inte vara ovanligt kallt för att samhället snabbt ska hamna i en krissituation. Fjärrvärmesystem är den övervägande formen för att värmeförsörja befolkningen.⁴⁵ Många akutsjukhus baserar sin värme på fjärrvärme och saknar egna reserver vilket gör dem sårbara. Fjärrvärmesystemen är starkt beroende av transporter för en ständig tillgång till bränsle, eftersom det är svårt att lagra så stora volymer som krävs. Detta är särskilt kritiskt för de anläggningar som drivs med bio- och avfallsbränslen med tanke på att det rör sig om stora volymer som ska fraktas.⁴⁶

Störningar i drivmedelsförsörjningen

Dagens samhälle är i mycket hög utsträckning beroende av fungerande elförsörjning, men även av fungerande bränsleförsörjning i form av drivmedel för fordon samt bränsle för uppvärmning av fastigheter och som energikälla i industriprocesser. Drivmedel behövs för att driva både fordon och reservkraftverk. Förutom transportsektorn är polis, räddningstjänst, bevakning, avfallshantering, akutsjukvård och äldreomsorg beroende av drivmedel till sina fordon. Många samhällsviktiga verksamheter är försedda med reservkraftverk och vid ett elavbrott behöver dessa drivas med huvudsakligen dieselolja men också bensin. Den totala förbrukningen för landets samtliga reservkraftverk motsvarar den mängd diesel som normalt konsumeras i landet.

De flesta samhällsviktiga verksamheterna har bara diesel för några dagars drift och inga kommuner i länet har idag egna lager av bränsle utöver detta. Vatten-, avlopps- och fjärrvärmesystemen skulle drabbas vid en drivmedelsbrist på grund av de indirekta transportberoendena. Vid en drivmedelsbrist skulle avfallshanteringen drabbas hårt. Erfarenheter från stormen Gudrun visar att det är oerhört viktigt att drivmedelsstationer säkerställer att de kan leverera drivmedel ur sina tankar även vid ett elavbrott.⁴⁷

⁴³ (KBM, 2008) Kommunernas tekniska försörjning har inte tillräcklig robusthet för att klara allvarliga kriser

⁴⁴ (KBM, 2008) Kommunernas tekniska försörjning har inte tillräcklig robusthet för att klara allvarliga kriser

⁴⁵ (MSB, 2011) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme

⁴⁶ (KBM, 2010) Falla en – faller då alla?

⁴⁷ (Energikontor sydost, 2006) Ökad energiberedskap- åtgärder på användarsidan

Störningar i transporter

Klimatförändringarnas konsekvenser för vägnätet, kommer enligt klimat- och sårbarhetsutredningen, att bli betydande.⁴⁸ Höga flöden, översvämningar och skyfall innebär ökad risk för översvämningar av vägar, tunnlar och broar, och vägbankar riskerar att spolras bort.⁴⁹

Exempel

Örebro län är med sitt geografiska läge ett nordiskt logistik- och transportcentrum och sannolikheten för störningar i transportsystemet bedöms som hög. Viktiga vägtransporter på de stora genomgående vägarna i länet är av betydelse för hela landet och konsekvenserna av en störning skulle bli allvarlig. I princip är all samhällsviktig verksamhet beroende av transporter. Hallsberg är mittpunkten i vid bemärkelse för landets infrastruktur som kraftförsörjning, data- och telekommunikationer, landsvägstransporter och järnvägstransporter.⁵⁰

Kombiterminalen i Hallsberg anges i den nationella planen för transportinfrastruktur som en nationell logistknod.⁵¹ Hallsbergs rangerbangård trafikeras av ca 350 person- och godståg per dygn och 500 000 järnvägsvagnar rangeras per år.⁵²

I Svevias tidning "På väg" publicerades en sammanställning över Sveriges 55 farligaste vägsträckor. Trafikverket har tagit fram sträckorna baserat på hur olycksdrabbade de är, hur trafikerade de är och vägstandarden.⁵³ För Örebro län finns två vägar med, Örebro 51 Kvarntorp–Örebro och Örebro 50 Lindesberg–länsgräns Dalarna.⁵⁴

12.4 Antagonistiska hot och social oro

För att få en helhetsbild över de risker som finns i länet är det viktigt att även ta hänsyn till de sociala riskfaktorerna och de som anknyter till regeringens övergripande mål för vår säkerhet vad gäller grundläggande värden. De gäller värden som att värna vår förmåga att upprätthålla demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Även risker som misstro mot politiska institutioner, sociala risker och antagonistiska hot behöver identifieras.

12.4.1 Terrorism och våldsbejakande extremism

Terrorismen har förändrats i och med globaliseringen. Den internationella terrorismen har berört Sverige i mindre grad än i andra länder, även om terrorhotet mot Europa har ökat de senaste åren och vi i nuläget befinner oss på nivå fyra på en femgradig skala. I Sverige är det Säkerhetspolisen (Säpo) som ansvarar för terrorismbekämpningen. Den grova organiserade brottsligheten har en stor påverkan på samhället i form av allvarliga effekter på fysisk och psykisk hälsa, genom mord, misshandel, hot, trakasserier och social påverkan. Det kan medföra social otrygghet i kommunen och samhället där samhällets värderingar påverkas, förtroendet för myndigheter och samhället minskar och krav på insatser från samhället ökar.

⁴⁸ (MSB, 2012) Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s.18

⁴⁹ (MSB, 2012) Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s.18

⁵⁰ (Hallsbergs kommun, 2010) Fördjupning av Hallsbergs Översiktsplan 2010-2020 s.60

⁵¹ (Regionförbundet, 2011) Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.28

⁵² (Hallsbergs kommun, 2010) Fördjupning av Hallsbergs Översiktsplan 2010-2020 s.60

⁵³ (Svevia, 2011) På väg nr 4 2011

⁵⁴ (Svevia, 2011) På väg nummer 4, 2011

Exempel

När det gäller Örebro län begås hälften av brotten i Örebro kommun. Polismyndigheten i länet har de senaste åren haft problem med stölder av airbags och metaller, narkotikarelaterade brott och med ungdomsgång från de yttre bostadsområdena i Örebro. Polisen kan också se en ökning av brott i form av utpressning och att någon utsätts för våld eller hot om våld på grund av en rättslig process. Fler internetbedrägerier och hackning av myndigheters webbplatser har ägt rum. Däremot har utomhusvåldet stagnerat och för tillfället finns det inget mc-gång som har fäste i länet.

12.4.2 Vansinnesdåd och pågående dödligt våld

Inom flera av kommunens verksamheter är våld och hot om våld tyvärr ofta förekommande. Det kan rikta sig mot personal eller förekomma mellan individer. Det är viktigt att våldsutsatta arbetsplatser arbetar systematiskt och löpande med denna typ av problem, även om antalet allvarliga inträffade incidenter i Örebro hittills varit få. Attentat mot verksamheten, med personskador eller dödsfall bland personal eller brukare som följd kan inträffa.

Under senare år har även flera så kallade vansinnesdåd inträffat i Sverige. Begreppet beskriver ofta en personlig våldsakt utan uppenbara avsikter. Det går inte att utesluta att ett vansinnesdåd skulle kunna inträffa i Örebro län. Det skulle ställa stora krav på kommunernas krishanteringsförmåga och förmåga till psykosocialt omhändertagande.

Parallellt med detta kommer också forskning och erfarenheter som visar på att vi i Sverige bör börja ta problemen med pågående dödligt våld i skolmiljö på allvar. Pågående dödligt våld i skolan är ett samlingsbegrepp där så kallade ”skolskjutningar” är den allvarligaste formen. Skolskjutningar är mycket allvarliga fenomen som är mycket svåra att upptäcka i förväg, trots att gärningsmännen vid tidigare händelser ofta i förväg signalerat till sin omgivning att de planerar att begå en våldshandling.⁵⁵ Upptäckt ställer stora krav på samordning och strategi inom skolan. Att hantera en situation med pågående dödligt våld när den väl inträffar, är också något som ställer mycket komplicerade krav på både skola, polis och räddningstjänst.

12.4.3 Social oro

Det finns olika risker som kan orsaka instabilitet i samhället.⁵⁶ Ökat utanförskap och segregering i samhället är exempel på sociala risker som har sitt ursprung i bristande sociala och socioekonomiska förhållanden. Även ökad främlingsfientlighet och minskad social sammanhållning är risker som kan leda till social oro och få allvarliga konsekvenser.⁵⁷

Exempel

Under de senaste åren har våldsamma situationer uppstått med upplopp, raketer, bensinbomber, bilbränder och stenkastning mot räddningstjänst och polis där olika ungdomsgrupper varit inblandade skett i utsatta storstadsområden i Sverige. I maj 2013 var det oroligheter i bostadsområdena i Brickebacken och Vivalla i Örebro i form av bilbränder och där polisen utsattes för stenkastning. I september 2014 inträffade ett antal bilbränder på olika platser i Örnäs i Örebro.

12.4.4 Subversiv verksamhet

Omstörtande subversiv verksamhet syftar till att förändra eller störta hela eller delar av samhällsordningen. Gränsen mellan handlingar som faller inom ramen för terrorism och subversiv verksamhet kan ibland vara oklar. Men i grunden syftar subversiv verksamhet på aktioner som underminerar den rådande samhällsordningen utan att som terrorismen ha sitt ursprung i ideologisk övertygelse. Några exempel på subversiv verksamhet kan vara organiserad brottslighet, svarthandel och korruption.

Exempel

I juli 2011 konstaterades mjältbrand i ett naturreservat/natura 2000-område i Örebro län. Ett intensivt arbete pågick för att begränsa och bekämpa mjältbrandssmittan i området vid Kvismarens naturreservat på Närkeslätten. Konsekvenserna var begränsade men ett tjugotal nötkreatur dog, åtgärder vidtogs

⁵⁵ (BRÅ, 2009) Grövre våld i skolan 2009:6

⁵⁶ (MSB, 2011), Ett första steg mot en nationell riskbedömning, s 65

⁵⁷ (MSB, 2011) Ett första steg mot en nationell riskbedömning, s.65

för att undvika att fler djur skulle bli smittade och området spärrades även av för allmänheten. Inga människor blev smittade.

Mjältbrand är en anmälningspliktig sjukdom som lyder under epizootilagen. Det innebär att djurägare och veterinärer måste rapportera misstanke om mjältbrand i en djurbesättning.⁵⁸

12.4.5 Sociala risker

Trots ett ökat ekonomiskt välstånd finns en trend mot ökade skillnader mellan grupper i samhället varför sannolikheten för sociala risker är medelhög.⁵⁹ Generellt har invånarna i Örebro kommun såväl högre utbildning som högre inkomst jämfört med övriga kommuner i länet. Det finns också stora skillnader mellan kommunerna när det gäller hälsan.⁶⁰ I Örebro stad finns det också en betydande boendesegregation avseende socioekonomisk status och etnisk bakgrund.⁶¹ Även om det idag finns en stor medvetenhet om behovet av ökad jämställdhet och integration, finns mycket kvar att göra.⁶² Samtidigt som männen halkar allt längre efter kvinnorna när det gäller utbildningsnivå, finns det fortfarande betydande löneklyftor mellan kvinnor och män.⁶³ Människor med utländsk bakgrund har generellt också en svagare anknytning till arbetsmarknaden jämfört med infödda svenskar.⁶⁴

12.5 Beskrivning av risker och sårbarheter i Degerfors kommun

De risker som särskilt pekas ut i Degerfors kommun som anses vara starkt kopplade till kritiska beroenden. Kommunen har identifierat behovet av samordning och resursbehov som en brist, då det är en geografiskt liten kommun med begränsade resurser och uthållighet att klara av en långvarig samhällsstörning på egen hand. Tillgång till anpassade lokaler och personal är en faktor som ska lyftas upp som en viktig faktor i förmågan att hantera en samhällsstörning.

Avbrott eller störningar i elförsörjningen

För Degerfors kommun skulle ett avbrott i elektroniska kommunikationssystem som till exempel IT, påverka verksamheten i stor grad och orsaka en kedja av problem. Elförsörjningen är exempel på ett stort beroende och är heller ingen

⁵⁸ (Jordbruksverket, 2011) *"bekämpning av mjältbrand pågår"*

⁵⁹ Regionförbundet 2011, Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.7

⁶⁰ Regionförbundet 2011, Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.7

⁶¹ Regionförbundet 2011, Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.7

⁶² Regionförbundet 2011, Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.7

⁶³ Regionförbundet 2011, Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.7

⁶⁴ Regionförbundet 2011, Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.7

ovanlig risk. Det är stor sannolikhet att ett avbrott i elförsörjningen kommer att drabba Degerfors under kortare och längre perioder. Reservkraft finns men räcker inte till ett elavbrott i flera dygn.

Elproduktion, e-post, system i offentlig sektor, finansiella system, möjlighet att nå SOS Alarm och Polisen.

Dataintrång och attacker med virus, ransomware mot kommunens IT-nätverk beräknas som både troligt och med allvarliga konsekvenser för kommunens kommunikationer. Även övriga delar av samhället inom kommunen skulle drabbas av störningar i elektroniska kommunikationer.

Utsläpp av hälsofarliga ämnen, olycka med farligt gods på väg eller järnväg

Olycka med utsläpp av farligt ämne vid farligt gods på väg eller järnväg eller utsläpp från industri. I Degerfors är Outokumpu dominerande industri med ämnen i sin produktion som är frätande, gaser som kan antändas i luften, explodera eller bilda giftmoln.

Genom Degerfors tätort passerar x antal godstransporter varje dag. En olycka med farligt gods skulle direkt påverka samhället och kunna orsaka stor skada och dödsfall bland befolkningen. Järnvägen passerar genom tätorten och vid en olycka skulle centrala delarna av Degerfors påverkas och säkerligen behöva evakueras. Ett stort antal människor bor i närheten av järnvägen och affärsverksamheten är koncentrerad till centrum, runt torget och Medborgargatan.

Ett beroende är transporter till och från Degerfors via väg och järnväg. En olycka skulle störa transportkedjan och försena viktiga leveranser till samhällsviktig verksamhet.

Avbrott eller störningar i drivmedelsförsörjningen

Ett beroende är drivmedelsförsörjning. Det är ingen verksamhet som kommunen äger eller styr över. Transporter är beroende av drivmedel och även reservkraft som ska kunna fungera vid ett långvarigt elavbrott. Hemsjukvården i Degerfors skulle snabbt drabbas om drivmedelsbrist uppstår och brukare riskerar att bli utan livsviktig hjälp och vard.

Att säkerställa försörjningstryggheten för drivmedel i samhällsviktig verksamhet kräver samverkan från en rad aktörer; oljebolag, distributörer, mackar och slutanvändare. Idag finns ingen nationell plan för hur det ska kunna lösas eller vilka användare som ska prioriteras vid drivmedelsbrist.

Föroreningar, smitta i dricksvatten

En störning i dricksvattenförsörjningen skulle få stora konsekvenser på både kort och lång sikt. Vattenförsörjning är en samhällsviktig verksamhet och behöver fungera utan avbrott.

Samtliga vattenverk i Degerfors har UV-filter. En störning av dricksvattenförsörjningen skulle påverka vård och omsorg, skola/barnomsorg, VA, LSS och teknisk förvaltning/service. Orsaker till störning eller vattenbrist är.

- kontaminering av någon av kommunens dricksvattentäkter genom farligt ämne/smitta som rinner ned i tälten
- En gräv- eller borrolycka
- Ett större elavbrott som inte täcks av den reservkraft som finns.

Vid en olycka med utsläpp av ämnen eller smitta som förorenar dricksvattnet (vattentäkter) skulle det innebära att dricksvatten måste transporteras från andra områden i Degerfors för att täcka upp behovet hos hushåll och verksamheter.

Om smitta uppstår i dricksvatten kan det särskilt drabba äldre och vårdberoende personer som är extra känsliga, samt personal.

Social oro, våldsyttningar

Risken för att social oro drabbar Degerfors bedöms som relativt liten. Det finns dock risk att social oro från grannkommuner skulle kunna sprida sig snabbt via t.ex. sociala medier och orsaka problem. Vid större arrangemang som fotbollsmatcher på Stora Valla fotbollsarena, där det normalt finns mellan 2000-3000 personer vid en match, skulle panik och våldsyttningar få allvarliga konsekvenser för ett stort antal människor.

Skogsbrand

Degerfors är omgivet av skogslandskap, öppna landskap och sjöar. En torr period som ökar risken för bränder i skog och mark är en sannolik risk att ta hänsyn till. Om en skogsbrand skulle bryta ut på grund av åsknedslag, avverkning eller medveten handling/sabotage skulle Degerfors tätort och omkringliggande orter drabbas av rök och behöva utrymmas.

Värmebölja

En värmebölja, då temperaturen under flera dygn då dygnets högsta temperatur överstiger 25 grader, kommer att påverka äldreomsorgen påtagligt. Det innebär en ökad risk för uttorkning, sjukdom, dödsfall som en följd av värmen. Personer kan drabbas av matförgiftning som en följd av bristfällig livsmedelshantering.

Andra verksamheter som kommer att bli drabbade är skola, förskola och livsmedelshantering (förvaring, hantering och transporter). Värme kommer att ställa högre krav på god hygien. Torka i naturen ökar risken påtagligt för bränder i skog och mark. Låga vattennivåer i grundvatten och sjöar kan leda till

vattenbrist, som gör att hushåll kan bli utan rent dricksvatten och vatten för bevattning.

För Degerfors, som är en kommun som är beroende av transporter till och från kommunen samt mycket landsbygd, kommer det innebära påfrestningar på flera verksamheter att utföra sitt arbete.

Dessa samhällsviktiga funktioner kan påverkas av en värmebölja:

- Energiförsörjning
- Produktion av el
- Produktion av fjärrvärme
- Distribution av drivmedel
- Kommunalteknisk försörjning som dricksvattenförsörjning
- Avloppshantering och renhållning
- Vaghållning
- Kylning/hantering av livsmedel

12.6 Riskvärdering

Vid riskvärdering kommer tre (3) parametrar att vägas in sannolikheten att något inträffar, konsekvenserna av att något inträffar och den tredje parametern är en osäkerhetsfaktor, hur säker (troligt) är det att något inträffar och att bedömd konsekvens uppstår. Respektive parameter delas in i olika nivåer mm se nedan

12.6.1 Sannolikhet

Bedömd sannolikheten att något inträffar delas upp i fem (5) olika nivåer

- Mycket hög sannolikhet (1 gång per år)
- Hög sannolikhet (1 gång per 10 år)
- Medelhög sannolikhet (1 gång per 50 år)
- Låg sannolikhet (1 gång per 100 år)
- Mycket låg sannolikhet (1 gång per 1 000 år)

12.6.2 Konsekvens

Konsekvensen av att något oönskat inträffar kan skilja mycket beroende på vad som bedöms vara skyddsvärt. Nedan redovisas fyra (4) områden som riskvärderingen tar sin utgångspunkt från:

- Befolkningens liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati
- Skador på egendom och miljö.

Dessa områden delas upp i ytterligare olika nivåer, se nedan

12.6.3 Konsekvens människa/befolkningens liv och hälsa

Nedan redovisade antal/numerär/storleksmått avseende ”människans/befolkningens liv och hälsa” är utgångspunkt vid beskrivning av nivå på konsekvens.

Nivå	Konsekvens	Typ av händelse
(5)	Katastrofala	25–29 döda och/eller 25–99 drabbade
(4)	Mycket allvarliga:	10 döda och/eller 25 drabbade
(3)	Allvarliga:	5 döda och/eller 15 drabbade
(2)	Betydande:	1 döda och/eller 10 drabbade
(1)	Begränsade:	0 döda och/eller 5 drabbade

(Drabbad är person som skadats eller kraftigt påverkas av en händelse)

12.6.4 Konsekvens samhällets funktionalitet

Viktig samhällsfunktion är ett samlingsbegrepp för de verksamheter som upprätthåller en viss funktionalitet. Varje sådan funktion ingår i en eller flera

samhällssektorer och upprätthålls av en eller flera samhällsviktiga verksamheter. (Finns ingen tydligare definition enligt MSB.)

Vid bedömning om en händelse påverkar samhällets funktionalitet används samma 5 gradiga skala som för övriga områden, typ av händelse är däremot ej definierat

Nivå	Konsekvens	Typ av händelse
(5)	Katastrofala:	
(4)	Mycket allvarliga:	
(3)	Allvarliga:	
(2)	Betydande:	
(1)	Begränsade:	

12.6.5 Konsekvens politiska/sociala/grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati

Nedan redovisade typ av händelse avseende ” politiska/sociala/grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati” är utgångspunkt vid beskrivning av nivå på konsekvens.

Nivå	Konsekvens	Typ av händelse
(5)	Katastrofala:	anarki, statskupp, kommunkupp, terroraktioner.
(4)	Mycket allvarliga:	civil olydnad, upplopp, grov vandalism, sabotage, organiserad brottslighet.
(3)	Allvarliga:	gängkriminalitet, hatbrott, aktioner och konflikter med personskador, konkreta hot mot demokratin.
(2)	Betydande:	kränkande skrivelser i media, störande av politiska sammanträden.
(1)	Begränsade:	förtal, missnöjesyttringar i medier.

- **Politiska:** kommun/landsting varumärke, förtroende.
- **Sociala:** psykosociala, social oro.

12.6.6 Konsekvens ekonomi/miljö/skador på egendom och miljö

Nedan redovisade typ av händelse avseende ” ekonomi/miljö/skador på egendom och miljö” är utgångspunkt vid beskrivning av nivå på konsekvens.

Nivå	Konsekvens	Typ av händelse (kostnad för händelsen bedöms till)
(5)	Katastrof	>50 000 000 SEK
(4)	Mycket allvarliga	10–50 miljoner SEK
(3)	Allvarliga	1 – 10 miljoner SEK
(2)	Betydande	100 000 – 1 000 000 SEK
(1)	Begränsade	<100 000 SEK

Förklaring:

- Miljö: fysisk miljö
- Ekonomi: ekonomi i stort

12.6.7 Osäkerhetsbedömning

(MSB:s förklaring, motivering till bedömningen)

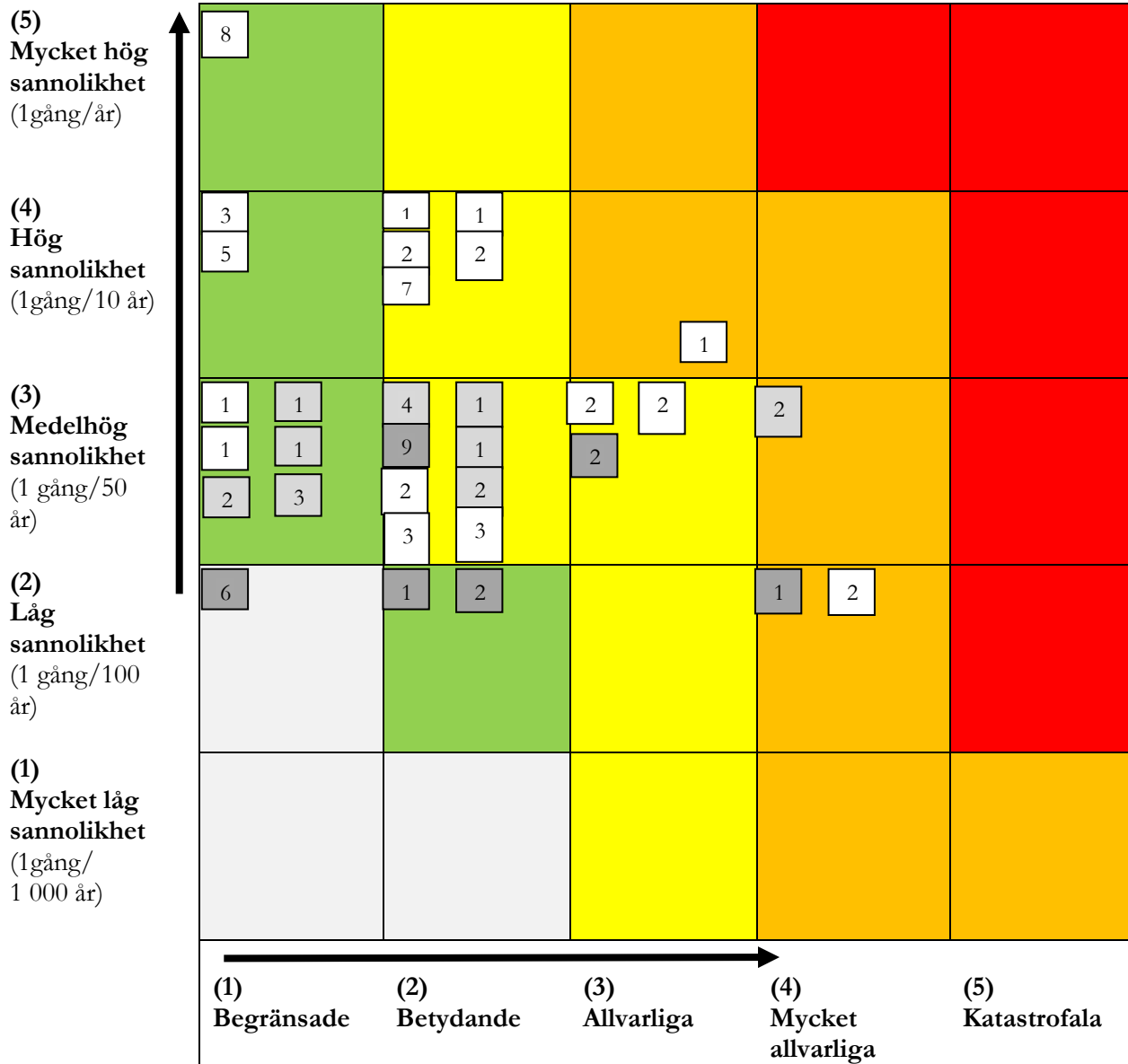
Hög: Det finns ytterst lite statistik, data och erfarenhet att stödja sig på i frågan och möjligheten för fel är överhängande. Alternativt att experter är oeniga.

Medel: Det finns tillgång till viss statistik och data. Experter anser att bedömningen som är gjord är den rimligaste, men det finns ett klart utrymme för att den skulle vara felaktig.

Låg: Stor erfarenhet, god tillgång på statistik och datakällor talar för bedömningen. Det finns ändå möjlighet att bedömningen är felaktig, men det är inte troligt. Experter är eniga om att bedömningen är korrekt.

12.7 Riskmatris

Här presenteras en samfällad riskmatris för samtliga identifierade risker
Riskvärdering

Färg och gråskalkoder

Sammanvägd risk Sannolikhet/konsekvens				
Mycket låg risk	Låg risk	Medelhög risk	Hög risk	Mycket hög risk

Osäkerhetsbedömning per händelse		
Låg	Medel	Hög

12.8 Lista över typsrisker med tillhörande id siffra

Riskens siffra återfinns i matrisen

Exempel nedan:

12.8.1 Naturolyckor och extrema väderhändelser

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens på	Nivå
1	Värmebölja	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
2	Storm	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
3	Snöoväder	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
4	Översvämning	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens på	Nivå
5	Skyfall	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	-
				Samhällets funktionalitet	1
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
6	Ras och skred	Hög	Låg	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	-
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	-
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
7	Skogsbrand	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	1
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ek/Miljö/Skada på egendom	3
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
8	Åska	Låg	Mycket hög	Människans liv och hälsa	-
				Samhällets funktionalitet	1
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
9	Solstorm	Hög	Medelhög	Människans liv och hälsa	-
				Samhällets funktionalitet	1
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1

12.8.2 Andra olyckor

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens	
10	Anläggning med hantering av farliga ämnen	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
11	Farligt gods	Låg	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	-
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
12	Alvarlig händelse i publikt område	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	-
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
13	Stor trafikolycka	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	-
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	-
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhets - bedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens	
14	Brand i särskilt objekt	Låg	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	-
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
15	Händelse på annan plats med stora konsekvenser för kommunen	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	-
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	-
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
16	Dammbrott	Hög	Låg	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	1
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
17	Kärnteknisk olycka	Hög	Låg	Människans liv och hälsa	3
				Samhällets funktionalitet	5
				Pol./soc./grundläggande värden	4
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	5
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	4

12.8.3 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens	
18	Störningar i dricksvattenförsörjning	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	3
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	4
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	3
19	Störningar i livsmedelsförsörjning	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	-
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
20	Störningar i finansiella system	Hög	Låg	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	3
				Pol./soc./grundläggande värden	2
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
21	Störningar i elektroniska kommunikationer	Låg	Hög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	3
				Pol./soc./grundläggande värden	2
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2

Forts. Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens	
22	Störningar i elförsörjningen	Låg	Medelhög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	4
				Pol./soc./grundläggande värden	3
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	3
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	4
23	Störningar i värmeförsörjningen	Låg	Medelhög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	3
				Pol./soc./grundläggande värden	1
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	3
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	3
24	Störningar i drivmedelsförsörjningen	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	3
				Samhällets funktionalitet	4
				Pol./soc./grundläggande värden	2
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	4
25	Störningar i transporter	Låg		Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	4
				Pol./soc./grundläggande värden	1
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	3

12.8.4 Antagonistiska hot och social oro

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens	
26	Terrorism och våldsbejakande extremism	Hög	Medelhög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	3
				Pol./soc./grundläggande värden	3
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	3
				Samlad bedömning	3

27	Vansinnesdåd och pågående dödligt våld	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	1
				Pol./soc./grundläggande värden	2
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1
28	Social oro	Låg	Medelhög	Människans liv och hälsa	-
				Samhällets funktionalitet	1
				Pol./soc./grundläggande värden	3
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2
29	Subversiv verksamhet	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	-
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	2
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	1
				Samlad bedömning	2

12.8.5 Sjukdomar

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens	
30	Pandemi/epidemi	Låg	Medelhög	Människans liv och hälsa	2
				Samhällets funktionalitet	3
				Pol./soc./grundläggande värden	1
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	
				Samlad bedömning	2
31	Epizooti och zoonos	Låg	Medelhög	Människans liv och hälsa	1
				Samhällets funktionalitet	2
				Pol./soc./grundläggande värden	1
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	2
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	2

12.8.6 Sociala risker

Id nr	Typ av onormal händelse/störning	Osäkerhetsbedömning	Bedömd sannolikhet	Bedömd konsekvens	
32	Sociala risker	Medel	Medelhög	Människans liv och hälsa	-
				Samhällets funktionalitet	1
				Pol./soc./grundläggande värden	2
				Ekonomi/Miljö/Skada på egendom	1
				(Nationell suveränitet)	-
				Samlad bedömning	1

13 Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område

Sårbarheterna och bristerna i krisberedskap inom kommunen och inom dess geografiska område bör bedömas och beskrivas med utgångspunkt i de kritiska beroenden och de risker som identifierats enligt punkterna 4 och 5 i analysen. Även sårbarheter och förmågebrister som framkommit vid inträffade händelser, genomförda övningar samt övrigt analysarbete bör beskrivas här. Beskrivningen av sårbarheter och brister bör kunna läggas till grund för aktörernas arbete med att identifiera, föreslå och vidta åtgärder.

Samhällsviktig verksamhet	Kommentar
Dricksvattenförsörjning	Samtliga kommunens vattentäkter trafikeras av någon typ av landsvägstrafik. Risk för att trafikolycka skulle kunna inträffa inom vattentäkt område finns. Om trafikolycka medför utsläpp av farliga ämnen ex. drivmedel kan konsekvensen bli mycket allvarlig
Drivmedelsförsörjning	All förnödenhetsförsörjning samt reservkraftförsörjning är beroende av att kommunen erhåller en god leveransförmåga av drivmedel. Detta gäller hela samhällsstrukturen. Om leveransförmågan nedgår kommer prioriteringar i verksamheter att behöva genomföras där kommunala intressen behöver viktas intern samt mot andra samhällsviktiga funktioner.
Kraftförsörjning	Idag är samhället beroende av en väl fungerande elproduktion med ett väl fungerande eldistributionsnät. Bortfall av denna funktion påverkar många olika samhällsviktiga funktioner inom kommunen.
Fjärrvärmeförsörjning	Flertalet av kommunens verksamheter bedrivs i byggnader och lokaler som är anslutna till fjärrvärmenätet. I händelse av att elförsörjningen sätts ur funktion (gäller företrädesvis under de kalla månaderna) kommer stora delar av den kommunala verksamheten att behöva finna reservalternativ för uppvärmning under förutsättning att det inte finns prioriterade reservalternativ att driftsätta befintliga fjärrvärmeverk.

13.1 Kontinuitetsplanering

Kontinuitetsplanering handlar om att säkerställa en rimlig lägsta driftnivå inom en verksamhet, oavsett vilken störning verksamheten utsätts för.

Kontinuitetsplanering handlar om ”att skapa systematisk motståndskraft, robusthet och säkerställa organisationens leveransförmåga för att ordinarie verksamhet ska kunna bedrivas på en acceptabel nivå, oavsett störning”.⁶⁵

⁶⁵ (Länsstyrelsen i Örebro län, 2017)

Till skillnad från Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA), som tydliggör och gör oss medvetna om olika risker som finns i vår närhet samt hur sårbara vi är för dem, utgör kontinuitetsplanering den nästkommande delen som syftar till att vidta åtgärder för att vi inte ska vara lika sårbara för de risker som identifierats i RSA:n.

Kontinuitetsplanering är viktigt både vad gäller det förebyggande arbetet vid grundberedskap, likväl som det är viktigt i det förebyggande arbetet inför höjd beredskap. Eftersom störningar kan inträffa både under grundberedskapen och höjd beredskap, om än i olika utsträckning är det av vikt att vara förberedd på hur störningar ska hanteras inom sin verksamhet.

Vad gäller samhällsviktiga verksamheter är det viktigt att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete. I ett sådant arbete inkluderas både risk- och sårbarhetsanalyser/ riskanalyser och kontinuitetsplanering. Detta ska göra verksamheterna mer robusta och därmed kunna hantera olika samhällsstörningar.

Ett genomförande av en kontinuitetsplanering kräver ett engagemang och en viss avsättning av tid. Länsstyrelsen i Örebro län har tagit fram ett koncept hur en kontinuitetsplanering kan tas fram. Den innefattar dels två workshoptillfällen samt tid för rapportskrivande.⁶⁶

I samband med framtagandet av Risk- och sårbarhetsanalysen 2023 har Degerfors kommun inkluderat ett kontinuitetsperspektiv. Detta innebär att datainsamlingen innefattas av en del om kontinuitetsplanering som främst ska vara kunskapshöjande för kommunens förvaltningar. Utöver det förväntas denna del generera relevant information angående hur detta arbete kan fortlöpa inom kommunen.

14 Behov av åtgärder med anledning av risk och sårbarhetsanalysens resultat

14.1 Behov av utbildning

Under mandatperioden föreslås att ett systematiskt upplägg avseende utbildning riktat till olika målgrupper ska genomföras

Identifierade målgrupper är initialt

14.1.1 Krisledningsnämnden (kommunstyrelsens arbetsutskott)

I syfte att erhålla en godtagbar beredskap inom kommunens krisledningsnämnd ska minst ett utbildnings-/samverkanstillfälle inplaneras/år. Innehåll vid utbildnings-/samverkanstillfallet/tillfällena kan variera, målet bör vara att få en ökad förståelse och insikt i hur den svenska krisledningsorganisationen är uppbyggd och fungerar.

Syfte och mål: Utarbetas i särskild ordning.

---

⁶⁶ (Länsstyrelsen i Örebro län, 2017)

14.1.2 Krisledningsgrupp

I syfte att erhålla en godtagbar beredskap inom kommunens ledningsgrupp föreslås att personer ingående i krisledningsgruppen vid minst tre (3) tillfällen/år samverkar inom frågeställningar som avser kris- och beredskapsfrågor. Planerad tid bör vara 3-4 timmar vid respektive tillfälle. Innehåll vid respektive mötestillfälle kan utgöras av planeringsfrågor eller utbildningsfrågor

Syfte och mål. Utarbetas i särskild ordning

14.1.3 Krisinformatörsgroup

I syfte att erhålla en grundläggande kompetens avseende de kommunikativa stödsystem som kris- och beredskapsfunktionen arbetar med (WIS), ska personer utsedda som krisinformatörer minst en gång per år erhålla utbildning/övning inom aktuellt system. Förutom specifik systemutbildning finns det behov av allmän orientering om kommunens krisledningsorganisation i stort.

Syfte och mål. Utarbetas i särskild ordning.

14.1.4 Förvaltningsledning

I syfte att utbilda och orientera respektive ledningsgrupp i frågor kopplade till kris- och beredskapsfrågor eller frågor avseende planering av andra förebyggande säkerhetsfrågor föreslås samordna utbildning eller samverkansmöte vid minst ett tillfälle per år inom respektive förvaltningsledningsgrupp eller motsvarande.

Syfte och mål: Utarbetas i samverkan med respektive förvaltning.

14.1.5 Externa utbildningar

Under mandatperioden kommer inbjudningar till externa utbildningar att inkomma till kommunen, dessa möjligheter ska tillvaratas.

14.2 Behov av övning

Under mandatperioden föreslås att vid minst ett tillfälle genomföra en tillämpad övning i syfte att pröva delar av Degerfors kommuns krisledningsorganisation.

Övningsupplägget bör omfatta:

- moment av beslutsfattning
- moment av prioritering
- moment av samverkan
- mm.

Möjlighet att samordna övningsupplägg med annan kommun eller motsvarande ska tillvaratas.

14.3 Behov av åtgärder

14.3.1 Behov av tekniska åtgärder

Nr	Aktivitet
1	Dieslaggregat till reningsverket för att förhindra att orenat avloppsvatten rinner ut i vattendrag vid onormal händelse
2	Vatten- och avloppsledning mellan Svartå och Degerfors

14.3.2 Behov av organisatoriska åtgärder

Vid sammanställning av det material som förvaltningarna arbetat med föreslås att följande dokument ska kontrolleras kompletteras eller justeras inom respektive förvaltning

Nr	Aktivitet	Ansvarsområde
1	Översyn och kontroll av handlings- och beredskapsplaner Kontroll av egna handlings- och beredskapsplaner. Det kan avse handlingsplaner vid strömavbrott, avbrott i dricksvattenförsörjning mm.	Samtliga förvaltningar
2	Översyn och kontroll av riktlinjer Kontroll av riktlinjer kan avse interna riktlinjer och ansvarsområden inom egna verksamhetsområden, vem är ansvarig för vad?	Samtliga förvaltningar
3	Översyn och kontroll rutiner Kontroll av egna rutiner avseende kris och beredskapsåtgärder. Det kan avse rapporteringsrutiner, samverkansrutiner mm.	Samtliga förvaltningar

14.3.3 Åtgärder i kontinuitet

Alla förvaltningar har tagit fram en åtgärdsplan för skyddsvärd verksamhet inom sina områden. Planen ska utarbetas i samråd med Säkerhetssamordnare och Verksamhetscontroller.

Områden som ska genomlysas är följande:

KSF-Krishantering/Säkerhetsskydd och sekretess. Inom Miljö och samhällsbyggnad ska man se över geologiska risker för ras och utbildning i klimatanpassning. Ekonomiavd. Ska se över likviditet i händelse av bortfall el/data infrastrukturellt.

KUF-Personalstrukturer i händelse av kris/Ersättningslokaler/Åldersgrupper 13-17 vad sker med den gruppen vid kris.

Serviceförvaltning-IT enheten ska se över Personalsituation/Redundans data telefoni/Avtal.VA avdelningen ska jobba vidare med Nödvattenplanen.

Socialförvaltningen-MAS ska se över rutiner med personalbortfall vid kris(brand, epidemi) även reservlokaler i händelse av evakuering. Nödvatten. IFF ska se över rutiner

Försörjningsstöd/boendestöd/akuta ärenden barn, i händelse av längre kriser.

Litteraturförteckning

- BRÅ. (2009). *Grövve våld i skolan 2009:6*. BRÅ.
- Energikontor sydost. (2006). *Ökad energiberedskap – åtgärder på elanvändarsidan*. Energikontor sydost.
- Energimyndigheten. (2009). *Extrema väderhändelser och klimatförändringens effekter på energisystemet*. Energimyndigheten.
- Epizootilag (1999:657). (u.d.).
- FOI. (2008). *Hälsopåverkan av ett varmare klimat- en kunskapsöversikt*. FOI.
- FOI. (2009). *FOI 2009, Att använda geografisk information vid väderkriser för att bistå sårbara grupper i ett förändrat klimat*. FOI.
- Hallsbergs kommun. (2010). *Fördjupning av Hallsbergs Översiktsplan 2010-2020 s.60*. Hallsberg: Hallsbergs kommun.
- Jordbruksverket. (2011). *bekämpning av mjaltbrand pågar*. Hämtat från jordbruksverket.se:
<http://www.jordbruksverket.se/formedier/nyheter/nyheter2011/bekampningavmjaltbrandpagar.5.6920cb9813122f26a5e80001864.html>
- Jordbruksverket. (2012). *Rapport 2012:10 Vässa växtskyddet för framtidens klimat*. Jordbruksverket.
- KBM. (2008). *Kommunernas tekniska försörjning har inte tillräcklig robusthet för att klara allvarliga kriser*. KBM.
- KBM. (2010). *Faller en – faller då alla?* KBM.
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. (u.d.).
- Lagen (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. (u.d.).
- Livsmedelsverket. (2011). *Livsmedelsförsörjning i ett krisperspektiv*. Livsmedelsverket.
- Länsstyrelsen i Örebro Län. (2011). *Stormar i Örebro län*. Örebro: Länsstyrelsen i Örebro län.
- Länsstyrelsen i Örebro Län. (2011). *Värmeböljor i Örebro län*. Örebro: Länsstyrelsen i Örebro Län.
- Länsstyrelsen i Örebro Län. (2011). *Översvämningar i Örebro län*. Länsstyrelsen i Örebro län.
- Länsstyrelserna. (2011). *Händelsescenario för risk- och sårbarhetsanalys, Skyfall i nutid och framtid*. Länsstyrelserna.
- MSB. (2009). *Transport av farligt gods – väg och järnväg 2009-2010*. MSB.
- MSB. (2010). *MSB:s statistik och analys, Olyckor och kriser 2009/2010*. MSB.
- MSB. (2010). *Redovisning av regeringsuppdrag att analysera och utvärdera hur krisberedskapen fungerat under perioder med stora snömängder vintern 2010*. Stockholm: MSB.
- MSB. (2011). *Ett första steg mot en nationell riskbedömning, s 65*. MSB.

- MSB. (2011). *Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme*. MSB.
- MSB. (2012). *Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap*, s.22. MSB.
- MSB. (2012). *Risiker, förmågor och sårbarheter 2012*, s 36. MSB.
- MSB. (2014). *Bränder under vintermånaderna december till mars*. Hämtat från msb.se: <http://ida.msb.se/ida2#page=a0008>
- MSB. (2015). *Naturolyckor/Fler-typer-av-naturhandelser/Solstormar/*. Hämtat från MSB.se: <https://www.msb.se/sv/Forebyggande/Naturolyckor/Fler-typer-av-naturhandelser/Solstormar/>
- MSBFS 2015:3 föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser. (u.d.).
- Nerikes Brandkår. (2012). *Utryckningsstatistik 2001-2012*. Nerikes brandkår.
- Regeringen.se. (den 04 06 2014). <http://www.regeringen.se/sb/d/1906/a/152464>. Hämtat från regeringen.se: www.regeringen.se
- Regeringen.se. (den 28 05 2015). *Regeringen.se*. Hämtat från <http://www.regeringen.se/sb/d/505/a/3038>: www.regeringen.se
- Regionförbundet. (2011). *Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen*, s.7. Regionförbundet.
- Regionförbundet. (2011). *Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen*, s.28. Regionförbundet.
- (u.d.). *Revisionsrapport 2008, Granskning av säkerhetsarbete Örebro läns landsting/USÖ*.
- Räddningsverket. (2004). *Riskhantering i översiktsplaner – En vägledning för kommuner och länsstyrelser*. Räddningsverket.
- Räddningsverket. (2006). *Kartläggning av farligt gods transporter september 2006*. Räddningsverket.
- SMHI. (2010). *Klimatdata vintersäsongen 2009-2010 i siffror*. Hämtat från [smhi.se: http://www.smhi.se/klimatdata/vintersasongen-2009-2010-i-siffror-1.9643](http://www.smhi.se/klimatdata/vintersasongen-2009-2010-i-siffror-1.9643)
- SMHI. (2010). *Åska i Sverige 2002-2009 Meteorologi 141, 2010*. SMHI.
- SMHI. (2011). *Värmeböljor i Sverige, faktablad nr 49 - 2011*. SMHI.
- SMHI. (2012). *SMHI.se klimatanpassningsportalen*. Hämtat från Klimatanpassningsportalen: <http://www.smhi.se/klimatanpassningsportalen/sapaverkassamhallet/pav-erkansektorer/telekommunikation-1.5914>
- SMHI. (u.d.). *SMHI extremt väder*. Hämtat från [smhi.se: http://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/extremt-vader-1.5779](http://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/extremt-vader-1.5779)
- SOU. (2007). *Sverige inför klimatförändringarna – hot och möjligheter. SOU 2007:60 Sverige inför klimatförändringarna – hot och möjligheter s.124*. Regeringen.
- Statens haverikommission. (2007). *Rapport RO 2007:1 olycka med långfärdsbuss (...)*. Stockholm: SHK.

Strålsäkerhetsmyndigheten. (2010). *Risk- och sårbarhetsanalys 2010*.
Strålsäkerhetsmyndigheten.

Svevia. (2011). *På väg nr 4*.

SVT. (2011). *SVT Rapport 2011 Supercell med åska drabbade Örebro*. Hämtat från
svt.se:
http://svt.se/2.22620/1.2448270/supercell_med_aska_drabbade_orebro